

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

170 G. 58

CA 1398

O puer si scires quantu doctrina valeret
Nunquam dormires dies noctesque studeres

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

¶ Incipiūt tractatus Petri hiſpani bñ emē-dati ⁊ ad numerum vſq3 duodenariū completi

Dialectica eſt ars artiū ſcia ſciaꝝ
ad omniū methodoꝝ p̄ncipia viā hñs. Sola
enī dialectica ꝓbabiliter diſputat de p̄ncipijs
oīm aliaꝝ ſciaꝝ. ideo in acquiſitōe ſciaꝝ diale-
ctica dꝫ eſſe p̄or. Dicit̄ aūt dialectica. a dia qđ
eſt duo ⁊ logos ſermo vl' lexis ratio q̄ſi duoꝝ ſermo vl' rō. ſcꝫ op-
ponētis ⁊ rñdentꝫ in diſutatiōe. Sꝫ qꝛ diſputatio nō pt̄ hr̄i niſi
mediante ſmone. nec ſmo niſi mediāte voce. nec vox niſi medi-
ante ſono. Dis enī vox ē ſon⁹. iō a ſono tāq3 a priori inchoādū ē
Son⁹ eſt q̄cq̄d ꝓprie ab auditu ꝑcipit̄. Dico autē ꝓprie. qꝛ licꝫ
hō vel cāpana audiat̄ hoc nō eſt niſi ꝑ ſonū ei⁹. ¶ Sonoꝝ alius
vox. ali⁹ nō vox. Son⁹ vox eſt idē qđ ipa vox. Un̄. vox ē ſonus
ab ore animalis prolat⁹ naturalib⁹ inſtrumētis format⁹. Natu-
ralia autem inſtrumēta q̄b⁹ vox format̄ ſunt hec. guttur. ligna.
palatū. q̄ttuor dentes ⁊ duo labia. Un̄⁹. Inſtrumēta nouē ſunt
guttur lingua palatum. Quattuor ⁊ dentes ⁊ duo labra ſimul.
Sonus nō vox eſt q̄ generatur ex colliſione duoꝝ corpm inaia-
toꝝ. vt fragor aboꝝ. ſtrepit⁹ pedū. Uocum alia ſignificātia alia
nō ſignificātia. Uox ſignificātia eſt que auditui nr̄o aliq̄d repre-
ſentat. vt hō. equ⁹ Uox nō ſignificātia. ē q̄ auditui nr̄o nihil rep-
ſentat. vt buba bat̄. ¶ Uocū ſignificatiuaꝝ. alia ad placitū. alia
naturaliter. Uox ſignificatiua naturaliter eſt que apđ oēs homi-
nes idē rep̄ſentat. vt genitus infirmoꝝ. latratus canū. Uox ſig-
nificatiua ad placitū eſt que ad volūtatē primi inſtituentis ali-
q̄d rep̄ntat. vt hō. ¶ Uocū ſignificatiuaꝝ ad placitū. alia ꝯple-
xa. vt orō. alia incōplexa. ve nomē vl' verbū.

Nomen eſt vox ſignificatiua ad placitū ſine tp̄e. cui⁹ nulla
ps ſepate aliq̄d ſignificat finita ⁊ recta. Uox ponit̄ in dif-
finitōe nois pro genere. Significatiua ponitur ad drñam vocꝫ
nō ſignificatiue. Ad placitū pōit̄ ad drām vocis ſignificātis na-
turaliter. Sine tp̄e pōitur ad drām v̄bi qđ ſignificat cū tp̄e
Cui⁹ nulla ps ſepate aliq̄d ſignificat. pōit̄ ad drām orōis. cui⁹
partes ſepate aliquid ſignificant. Finita ponit̄ ad drām nomis

A ii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

infiniti. vt nõhomo. qđ nõ eſt nomẽ ſm dialecticũ. ſʒ nomen in finitũ. Recta põit ad drñam noím obliqꝝ. vt cathonis cathoni q̃ nõ ſunt noia ſm dialecticũ. ſʒ noia obliq̃. Un̄ ſolus ntũs ſiue rectꝰ dr̄ eſſe nomen ſm dialecticũ ⁊cꝭ.

Verbũ eſt vox ſignificatiua ad placitũ cũ tpe. cꝰ nulla ps ſe pa te aliq̃d ſignificat finita ⁊ recta. Cũ tpe ponit ad drãm nois qđ ſcat ſine tpe. Finita ponit ad drãm ꝟbi infiniti vt non currit. nõ laborat. q̃ nõ ſunt ꝟba ſm dialecticũ. Recta ponit ad drãʒ ꝟboꝝ obliquoꝝ. vt currebat. cucurrit q̃ nõ ſunt ꝟba ſm dia lecticũ. ſed ꝟba obliq̃ Un̄ ſolũ verbũ pñtis tpis indicati mõi dr̄ eſſe ꝟbũ ſm dialecticũ. Dia aũt alia ꝟba eiuſdẽ mõi ⁊ alioꝝ mo doꝝ dicũtur ꝟba obliq̃. Oĩs aũt alie drñe ponuntur hic in ꝟbo eadẽ rõe q̃ ⁊ in noie ponebãtur. Et ſciendũ ꝙ dialecticꝰ ſolum põit duas ptes orõis. ſcʒ nomẽ ⁊ ꝟbũ. Reliq̃s ãt oĩs appellat ſyncathegorematicas. i. cõſignificatias.

Oratio eſt vox ſignificatiua ad placitũ cuiꝰ ptes ſepate ali q̃d ſignificãt. Hoc totũ cuiꝰ ptes ⁊ ceťa põit ad drãm no mis ⁊ ꝟbi quoꝝ ptes ſepate nihil ſcãt. Reliq̃ aũt ptícule ponũt hic eadẽ rõe qua in noie ⁊ in ꝟbo ponebãtur ¶ Orationũ alia p fecta alia impfecta. Orõ pfecta ẽ q̃ pfectũ ſenſum generat in ai mo auditoris vt hõ currit. Oratio impfecta eſt q̃ impfectũ ſen ſum generat in aio auditoris. vt hõ albꝰ. Orationũ pfectaꝝ alia indicatiua. vt hõ currit. Alia impatiua. vt Petre fac ignẽ. alia optatiua vt vtinã eſſem bonꝰ clericꝰ. Alia ꝯiũctiua vt cũ venerꝭ ad me dabo tibi equũ. Alia ꝺpcatiua. vt miſerere mei deꝰ. Haꝝ aũt orationũ ſola indicatiua orõ dr̄ eſſe ꝑpoſitio

Propoſitio ẽ orõ veꝝ vel falſum ſignificãs indicãdo. vt homo currit. Propoſitionũ alia cathegorica. alia hypo tetica. Propoſitio cathegorica ẽ q̃ hʒ ſubiectũ p̄dicatũ ⁊ copulã tanq̃ȝ ptes p̄ncipales ſui. vt homo currit. In hac em̃ p poſitõe hõ currit. hõ eſt ſubiectũ. currit p̄dicatũ. ⁊ qđ ꝯiũgit v nũ cũ altero dr̄ eſſe copľa. vt pʒ in reſoluẽdo. vt hõ currit. id eſt hõ ẽ currẽs. ibi hoc nomẽ hõ ẽ ſubiectũ. ⁊ currẽs p̄dicatũ. ⁊ hoc ꝟbũ ẽ dr̄ eẽ copula. qꝛ ꝯiungit vnũ cũ alťo. Et dr̄ cathegorica a cathegoriſo as. are. qđ ẽ idẽ qđ p̄dico as. are. Subiectũ ẽ illud de q̃ aliq̃d dr̄. Predicatũ ẽ illđ qđ dr̄ de altero ſcʒ de ſuo ſubiecto ¶ Propõnũ cathegoricaꝝ alia vľis alia pticularis alia indefi nita alia ſinglaris. Propõ vľis ẽ. in q̃ ſubijcit ťminꝰ cõis ſigno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

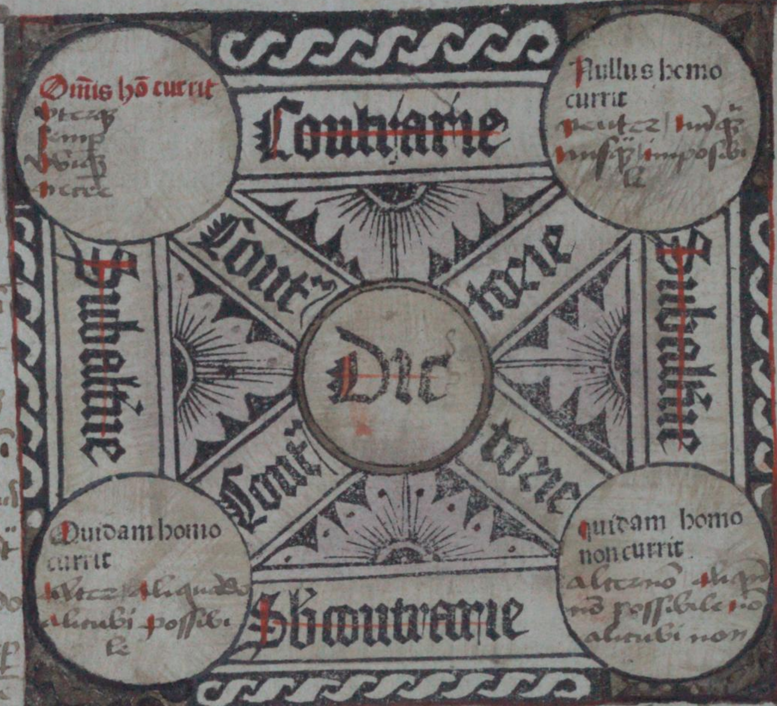
Item terminus absolute sumptus non potest esse subiectum predicatum
Sed unus terminus sumptus per respectum potest esse subiectum et predicatum
ut sit eorum quod de altero dicitur homo non potest esse subiectum nec predicatum
absolute sumptus et sic dicendo homo est animal et sic de aliis

Propoſitio ſingularis eſt illa

vl'i determinatus. vt oïs hõ currit. Vl' ppõ vl'is ẽ illa q̃ omni aut
nulli ineſſe ſ'cat. vt oïs hõ currit. null' hõ currit. Termin' cõis
eſt q̃ apt' nat' ẽ p̃dicari de plib'. vt hõ ẽ t'min' cõis. q2 p̃dicat' de
ſorte. de platone. ⁊ de vnoq3 hoie. Signa vl'ia ſunt hec. oïs. nul
lus. nihil. q̃lebet. q̃cũq3. alter. vter. neuter. ⁊ ſil'ia. ¶ Propõ p'ti
cularis ẽ illa in q̃ ſubijcit' t'min' cõis ſigno p'ticulari determiat' vt
aliq̃s hõ currit. q̃dã equ' mouet'. Signa p'ticularia ſunt hec. ali
q̃s. q̃dã. reliq̃s ⁊ ſil'ia. Propõ indefinita ẽ illa in q̃ ſubijcit' t'mi'
cõis nullo ſigno determiat'. vt hõ currit. ¶ Propõ ſingl'aris ẽ il
la in q̃ ſubijcit' t'i' ſingl'is ſiue diſcret' Vl' in q̃ ſubijcit' t'i' cõis cũ
pnoie demoſtratio p̃mitiue ſpẽi. vt ſortes currit. vl' iſte hõ currit
iſte aſin' currit ⁊c. Termin' ſingl'aris ẽ q̃ apt' nat' eſt p̃dicari de
vno ſolo. vt ſortes de ſeipo. ¶ Itẽ ppõnũ cathegoricar3 alia af-
firmatiua alia negatiua. Affirmatiua ẽ illa in q̃ p̃dicatũ affirma
tur de ſuo ſubiecto. vt hõ currit. Negatiua eſt illa in q̃ p̃dicatum
negatur de ſuo ſubiecto. vt hõ non currit.

Diuiſa ppõne tripl'r. ſciẽdũ q' triplex ẽ q̃ſitũ p q̃d q̃rim' de
ipa ppõe. ſc3 que. q̃lis. ⁊ q̃nta. Que q̃rit de ſub'a ppoſitõis
Vñ ad int'rogatõez factã p q̃ rñdendũ eſt cathegorica vl' hypoteti
ca. Qual' q̃rit de q̃litate ppõis. Vñ ad int'rogatõez factã p q̃lis
rñdendũ ẽ affirmatiua vl' negatiua. Quãta q̃rit de q̃ntitate pro-
poſitõis. Vñ ad int'rogatõez factã p q̃nta rñdendũ ẽ vl'is vl' p'ti-
cularis. indefinita vl' ſingl'ar3. Vñ'. Que ca vl' ip. q̃lis ne vl' af
v q̃nta p in ſin. ¶ Itẽ ppõnũ p'tipatiũ vtroq3 t'mio q̃da3 p'tici-
pãt ſm eũdẽ ordinẽ. vt hõ currit. hõ nõ currit. Quedã x̃o ordi
ne ecõuerſo. vt hõ ẽ aïal. aïal ẽ hõ. ¶ Itẽ ppõnũ p'ticipãtiũ v-
troq3 t'mio ſm eũdẽ ordinẽ. Alie ſunt ꝯtrarie. alie ſubcõtrarie.
alie ꝯtradictorie. alie ſubalt'ne. Cõtrarie ſunt vl'is affirmatiua ⁊
vl'is negatiua eiuſde3 ſubiecti ⁊ p̃dicati. vt oïs hõ currit. null' hõ
currit. Subcõtrarie ſunt p'ticularis affirmatiua ⁊ p'ticular3 ne
gatiua eiuſdẽ ſubiecti ⁊ p̃dicati. vt q̃dã hõ currit. q̃dã hõ nõ cur
rit. Cõtradictorie ſunt vl'is affirmatiua ⁊ p'ticularis negatiua.
vel vl'is negatiua ⁊ p'ticular3 affirmatiua eiuſdẽ ſubiecti ⁊ p̃dicati
vt oïs hõ currit. q̃dã hõ nõ currit. null' hõ currit. q̃da3 hõ cur-
rit. Subalterne ſunt vl'is affirmatiua ⁊ p'ticularis affirmatiua. l'
vl'is negatiua ⁊ p'ticularis negatiua eiuſdẽ ſubiecti ⁊ p̃dicati. vt
omnis homo currit. quidam homo currit. Nullus homo currit
quidam homo nõ currit. Seq̃tur figura.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Propoſitionū triplex eſt materia. ſcʒ naturalis. ↄtingēs ⁊ remota. Naturalis ē in qua p̄dicatū eſt de eſſe ſubiecti vel propriū ei⁹. vt hō eſt aīal. hō eſt riſibilis. Contingens eſt in qua p̄dicatū p̄t adeſſe ⁊ abeſſe ſubiecto p̄ter ei⁹ corruptionē. vt hō eſt alb⁹. hō non eſt alb⁹. Remota eſt in qua p̄dicatū nullo mō p̄t ↄuenire cū ſubiecto. vt hō eſt aſinus. leo eſt vacca. ¶ Lex ſiue natura ↄtrariaꝝ talis eſt. q̄ ſi vna ē vera reliqua eſt falſa. ⁊ non ecōuerſo. Pn̄t em̄ ambe ſimul eſſe falſe in materia cōtingenti. vt oīs hō eſt alb⁹. nullus hō ē alb⁹. In naturali xo materia. ſemꝑ ſi vna ē vera reliqua erit falſa. ⁊ ecōnerſo. vt om̄is hō eſt aīal. nullus homo eſt aīal. Et ſimiliter in maťia remota. Ut oīs hō eſt aſin⁹. null⁹ hō ē aſin⁹. Et in maťia ↄtingēti qn̄ p̄dicatū accn̄s ē inſepabile. vt oīs coru⁹ ē niger. null⁹ coru⁹ ē niger. ſʒ ille q̄ ſunt de accn̄te ſepabili pn̄t ambe eſſe falſe. vt oīs hō ē albus null⁹ hō ē alb⁹ ¶ Lex ſiue natura ſubcōtrariaꝝ talis ē. q̄ ſi vna eſt falſa reliqua erit vera. ⁊ non econuerſo. Pn̄t em̄ ſimul eſſe ꝟe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

in matia ɔtingēti. ⁊ hoc qñ p̄dicatū accñs eſt ſepabile. vt q̄dam
homo eſt alb⁹. q̄dā homo ñ eſt alb⁹ Vñ lex ſubcontrariarū ɔtra
rio mō ſe hʒ ad legem ɔtrariaꝝ ¶ Lex ɔtradictoriaꝝ talis ē. ꝙ
ſi vna ē vera reliqua erit falſa ⁊ econuerſo. In nulla em̄ materia
pñt ābe ſimul eſſe ỽe l' falſe. vt oīs hō ē aīal. quidā hō nō ē aīal.
ſʒ ſic de alijs. ¶ Lex ſiue natura ſubalt̄naꝝ talis ē. ꝙ ſi vl'is ē ỽa
ſua ꝑticularis erit ỽa. ⁊ non ecōuerſo. Poteſt em̄ ꝑticularis eſſe
ỽa ſua vl'i exiſtēte falſa. Et ſi ꝑticularis eſt falſa. ſua vl'is erit fal
ſa. ⁊ non econuerſo. ¶ Itē ꝓpoſitiouū ꝑticipātiū vtroqʒ t̄mino
ordine econuerſo triplex ē conuerſio. ſcʒ ſimplex. ꝑ accñs. ⁊ ꝑ cō
trapoſitionē. Conuerſio ſimplex eſt. qñ de ſubiecto fit p̄dicatum
⁊ de p̄dicato ſubiectū manēte eadē qualitate ⁊ quātitate ꝓpōnis
⁊ hoc modo ɔuertit̄ vniuerſalis negatiua in ſe. ⁊ ꝑticularis affir
matiua in ſe. vt nullus hō ē lapis. ergo null⁹ lapis eſt homo. ali
q̇s homo ē aīal. ergo aliq̇d aīal eſt homo. Conuerſio ꝑ accñs eſt.
qñ de ſubiecto fit predicatū. ⁊ de p̄dicato ſubiectū manēte eadem
qualitate ſed mutata quantitate. ⁊ hoc modo conuertit̄ vl'is af
firmatiua in ꝑticularē affirmatiuā. ⁊ vl'is negatiua in ꝑticularē
negatiuā. vt oīs homo ē aīal. ergo q̇dā aīal ē homo. nullus ho
mo eſt lapis. ergo quidā lapis non eſt homo. Conuerſio ꝑ ɔtra
poſitionē ē qñ de ſubiecto fit p̄dicatū. ⁊ de p̄dicato ſubiectū. ma
nēte eadē q̄litate ⁊ q̄ntitate. ſʒ mutatꝫ t̄mis finitis in terminos
infinitos Et hoc modo ɔuertit̄ vl'is affirmatia in ſe. ⁊ ꝑticular
negatia in ſe. vt oīs homo ē aīal. ergo oē ñ aīal ē ñ hō. q̄dā hō ñ
ē lapis. ergo quidā ñ lapis ñ eſt nōhō. Vñ⁹. Feci ſimplicit̄ ɔuer
tit̄ eva ꝑ acci. Aſto ꝑ ɔtra. ſic fit ɔuerſio tota. Aſſerit a negat e.
ſunt vl'r ambe. Aſſerit i negat o. ſunt ꝑticularit̄ ambo. Ecce tibi
ſim armigeros ac arma bono con. Et ē notandū ꝙ illd' ſignū q̇d
eſt in ſubiecto ꝓpōis que dʒ ɔuerti q̇dcūqʒ ſit illd' dʒ poni ſupra
totū p̄dicatū ⁊ reducē ipm ad ſubiectū. Et preterea eadē ē ɔuer
ſio in ꝑticularib⁹ indefinitis ⁊ ſingularibus ¶ Nota bene

Sequitur de ꝓpoſitōe hypotetica. Propoſitio hypotetica eſt.
que habet duas propoſitiones cathegoricas coniūctas tan
q̄ʒ partes principales ſui. vt ſi homo currit. homo mouet̄. Dici
tur autem hypotetica ab hypos q̇d eſt ſub. ⁊ theſis poſitio. qua
ſi ſuppoſitio. quia in ea vna pars ſupponitur alti. Propōnū hy
poteticaꝝ tres ſunt ſpc̄s. ſcʒ ɔditionalis. copulatia. ⁊ diſiūctia.
Cōdicōnal' ē in q̄ ɔiunguntur due ꝓpōes cathegorice mediante

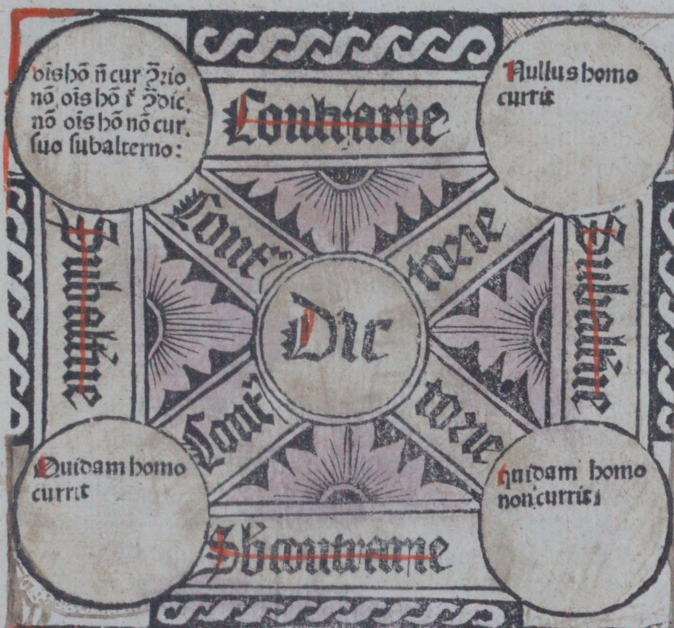
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

hac ꝯiũctõe ſi. vt ſi ſortes currit ſortes mouet᷑. Et illa cathego rica cui imediate ꝯiũgit᷑ hec ꝯiũctio ſi dr̄ añcedẽs. reliqua ꝟo cõ ſeqns. Copulatiua ē illa in qua ꝯiũgũtur due ꝓpões cathegori ce mediãte hac ꝯiũctõe et. vt ſortes currit ⁊ plato diſputat. Diſ iũctiua ē illa in qua ꝯiũgũtur due ꝓpões cathegorice ꝑ hãc ꝯiũ ctionē vel. vt ſortes currit vel plato diſputat. Ad ꝟitatē ꝯdicõ nalis reqrit᷑ ꝙ añcedēs nõ pt eē ver̄ ſine ꝯñte. vt ſi hõ ē. aial eſt. Vñ oĩs ꝯditionalis vera ē neceſſaria. ⁊ oĩs ꝯdicõnalis falſa eſt ipoſſibilis. Ad falſitatē ꝯdicõnalis ſufficit ꝙ añcedēs pt eē ver̄ ſine ꝯñte. vt ſi hõ ē. aſin⁹ eſt. Ad ꝟitatē copulatiue reqrit᷑ vtrã ꝗ ptē eſſe verã. vt hõ eſt aial. ⁊ equ⁹ eſt hinnibilis. Ad falſitatē ei⁹ ſufficit alterã ptē eſſe falſã. vt hõ ē aial. ⁊ equ⁹ ē lapis. Ad ꝟitatē diſiũctiue reqrit᷑ vnã ptē eē verã. vt hõ ē aial vel equ⁹ eſt lapis. Et ꝑmittit᷑ ꝙ vtraꝗ ps ſit ꝟa. ſ; ita ꝓpe. vt hõ ē aial. vel equ⁹ eſt hinnibilis. S; ad falſitatē ei⁹ reqritur vtrãꝗ ptē eē fal ſam: vt hõ ē aſin⁹ vel equ⁹ eſt lapis.

Sequtur de eq̄pollẽtijs de q̄b⁹ tales dãtur regule. ¶ Prima regula ē. ꝙ ſi alicui ſigno vl'i vel pticulari ꝓponatur nega tio eq̄pollȝ ſuo ꝯtradictorio. vt illa. nõ oĩs hõ currit. eq̄pollȝ il li. q̄dã hõ nõ currit. ⁊ iſta. nõ q̄dã hõ currit. eq̄pollȝ iſti. nullus hõ currit. ¶ Scdã regula talis ē. ꝙ ſi alicui ſigno vl'i poſtpõa tur negatio eq̄pollȝ ſuo ꝯtrario. vt oĩs hõ ñ currit. eq̄pollȝ iſti. null⁹ hõ currit. ⁊ iſta. null⁹ hõ ñ currit. eq̄pollȝ iſti. oĩs hõ currit ¶ Tercia regula eſt. ꝙ ſi alicui ſigno vl'i vel pticulari ꝓponat᷑ ⁊ poſtponat᷑ negatio eq̄pollȝ ſuo ſubaltꝰno. vt non oĩs hõ ñ currit. eq̄pollȝ iſti q̄dã hõ cur. ⁊ ñ null⁹ hõ ñ cur. q̄dã hõ ñ cur. et iſtꝫ tb⁹ regulis ſeq̄t q̄rta regula q̄ ē tal'. ꝙ ſi duo ſigna vniuerſalia negati ua ponãtur in eadē locutione. ita ꝙ vnũ in ſubiecto ⁊ aliđ in pdi cato. tũc ꝑmũ eq̄pollȝ ſuo ꝯtrario ꝑ ſcdam regulã ⁊ ſm ſuo ꝯtra dictorio ꝑ ꝑmã regulã. vt nihil ē nihil. eq̄pollȝ iſti. q̄dlibȝ ē ali q̄d. q̄ð ptȝ ꝑ ſcdam regulã. q̄dlibȝ non ⁊ nihil ꝑ ꝑmã regulã ñ nihil ⁊ aliq̄d eq̄pollẽt. Vñ hec nihil ē nihil. eq̄pollȝ huic. q̄dlibȝ ē aliq̄d. quia non nihil ⁊ aliq̄d eq̄pollẽt ſicut nonnullus ⁊ q̄dã. Vñ⁹. Non omis quidam non. omis non quaſi null⁹. Non nul lus quidam. ſed nullus non valet omnis. Non alter neuter. neu ter non preſtat vterꝗ Item Pre contradic. poſt contra. pre poſt ꝗ ſubalter ⁊c.

Sequitur figura.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Modꝰ ē adiacēs rei dtīmiatio. ⁊ hꝫ fieri ꝑ adiectm̄ ſꝫ duplꝛ ē adiectm̄. ē ei adiectm̄ qddā nois vt albꝰ niger. ⁊ qddā ē adiectm̄ ꝟbi vt aduerbiū. qꝛ ſꝫ Priſ. Adiectm̄ ē vi ꝟbi adiectm̄ et ideo duplex ē modꝰ Unꝰ eſt noial' q̇ fit ꝑ adiectm̄ nois vt hō albꝰ currit. Alius ꝟo aduerbial' qui fit ꝑ aduerbia vt hō currit velocit' Itē aduerbioꝝ. qddā dtīmināt ꝟbū rōne ꝯpoſitōis vt hec ſex. neceſſario. ꝯtingenter. poſſibilit'. impoſſibilit'. ꝟo ⁊ flō. Alia determinant ꝟbū rōne rei ꝟbi. vt fortit' agit. velocit' currit. Alia dtīmināt ꝟbū rōne tpis vt aduerbia tꝑalia. Alia dtīmināt ꝟbū rōne modi. vt aduerbia hortādi ⁊ optādi ⁊ ſimilia ⁊ ſm hoc modus ſumit' multiplicit' ꝑ aduerbia. Sꝫ omiſſis oībꝰ alijs ſolū de his q̄ ꝯpoēꝫ determināt ē dicēdum. vt ſunt hi ſex modi nccārio. cōtingēter. poſſibilit' ⁊c̄. Cum em̄ dꝛ hō currit nccārio. deſigtur ꝙ tota ꝯpoſitio ſit nccāria. Cū em̄ dꝛ hō currit bn̄ vel male l' velocit'. deſignat' ꝙ curſus hois eſt bonus vel malꝰ vel velox. ⁊ ſic in iſtis determiat' res ꝟbi. in alijs ꝟo ꝯpoſitio. ⁊ ita itelligēdum ē de alijs ſupradictis aduerbijs Un̄ ſolꝰ ille modꝰ qui cōpoſitionē

determiat facit ꝓpoēz modalē. ꝛ ſolū de tali h̓ intēdimꝰ. Et ſciēdū
ꝙ iſti ſex modi qn̄qꝫ ſumunt̄ noīalit̄. vt poſſibile. īpoſſibile. necca
riū ꝯtingēs. verū. falſū. Et qn̄qꝫ ſumunt̄ aduerbialit̄. vt poſſibili
ter. īpoſſibilit̄. ꝯtingēter. neccario. vero ꝛ falſo. Propō modal' eſt. q̄
modificat̄ aliq̄ iſtoꝝ ſex modoꝝ. vt ſortē currē eſt poſſibile. ſortē
currē eſt ꝯtingēs. ꝛc̄ijs. Et ſciēdū ꝙ in ꝓpōnibꝰ modalibꝰ v̓bū
debet ſubici. modꝰ aūt p̄dicari. Oēs alie ꝓpōes dicunt̄ de ieſſe id
eſt de ſimplici īherētia p̄dicati ad ſubiectū. ꝛ ꝑ h̓ ptꝫ diuiſio ꝓpō
nis q̄ ſolet fieri. Propoſitionū alia modal'. alia de ieſſe. Jlle āt ꝓ
poſitōes q̄ modificant̄ his modis vero ꝛ falſo relinquūtur. qꝛ eodēꝫ
mō ſumit̄ oppō ꝛ eq̄pollētia ī eis ſicut ī ill' de ineſſe. Jn his āt mo
dis q̄ ſunt poſſibile. īpoſſibile. ꝯtingēs. ꝛ neccāriū. non ſic ſumit̄
oppoſitio ꝛ eq̄pollētia vt poſtea patebit. Et ſciendū ꝙ vnuſq̄ſqꝫ
iſtoꝝ q̄ttuoꝛ modoꝝ facit q̄ttuoꝛ ꝓpōnes modales. ꝛ cum q̄ttuoꝛ
ſunt modi erūt quater q̄ttuoꝛ ꝓpōes. ꝛ ſic ſunt ſedecim ꝓpōnes
Verbi gr̄a. Jſte modꝰ qui ē poſſibile ſi ſumat̄ ſine negatōe facit
vnā ꝓpōnēꝫ modalē. vt ſortem currē eſt poſſibile. Si ſumat̄ cū
negatōe poſita ad v̓bum facit ſecūdam ꝓpōēꝫ. vt ſortē nō currē
eſt poſſibile. Si ſumat̄ cū negatione poſita ad modū facit terciā
ꝓpōēꝫ vt ſortē currē nō eſt poſſibile. Si ſumat̄ cum negatōe du
plici vna poſita ad modū ꝛ alia ad v̓bū facit quartam ꝓpōēꝫ. vt
ſortē nō currē nō eſt poſſibile. Et ſic ſm̄ vnūquēqꝫ iſtoꝝ ſumū-
tur quattuoꝛ ꝓpōnes. ¶ Harum autem ꝓpōnum equipollētie
ſiue cōſequentie quattuoꝛ regulis cognoſcūtur. ¶ Prima regu
le eſt talis. Cuicūqꝫ dicto affirmato attribuit̄ poſſibile eidem at-
tribuit̄ contingēs ab eodem remouet̄ impoſſibile ꝛ ab eiꝰ contra-
dictorio oppoſito remouet̄ neceſſe. ¶ Secunda regula eſt talis
Cuicūqꝫ dicto negato attribuitur poſſibile. eidem attribuitur cō
tingēs ab eodem remouet̄ impoſſibile ꝛ ab eius cōtradictorio op
poſito remouetur neceſſe. ¶ Tercia regula talis eſt. A quocūqꝫ
dicto affirmato remouet̄ poſſibile ab eodem remouetur cōtingēs
eidem attribuit̄ impoſſibile. ꝛ eius cōtradictorio oppoſito attri-
buitur neceſſe. ¶ Quarta regula talis eſt. A quocūqꝫ dicto ne
gato remouet̄ poſſibile ab eodē remouet̄ contingēs. eidem attri-
buit̄ impoſſibile. ꝛ eiꝰ cōtradictorio oppoſito attribuit̄ neceſſe.

OMnes autem ille ꝓpōnes que ſunt in prima linea eq̄pol-
lēt ꝛ cōuertūtur int̄ ſe per primam regulam. Que in ſecū
da per ſecūdam. Que in tercia ꝑ terciam. Et que in quarta per

quartam. ¶ Item Equipollentia ꝓpõnum modalium poteſt poni per has regulas. Omnes ꝓpoſitiões de poſſibili ⁊ impoſſibili equipollẽt verbo ſimiliter ſe habente ⁊ modo diſſimiliter. vt Sortem currere eſt poſſibile. Sortem currere nõ eſt impoſſibile. Et omnes ꝓpões de poſſibili ⁊ de neceſſe equipollẽt verbo ⁊ modo diſſimilit̄ ſe habẽtibus. vt Sortẽ currẽ eſt poſſibile. Sortem nõ currere nõ eſt neceſſe. Et omnes ꝓpões de impoſſibili ⁊ neceſſe equipollẽt verbo diſſimilit̄ ſe habẽte ⁊ modo ſimiliter. vt Sortem nõ currere eſt impoſſibile ⁊ Sortem currere eſt neceſſe Et intelligitur modꝰ ſimiliter ſe habere ⁊ diſſimilit̄ quãtum ad affirmationem ⁊ negationem ⁊ dicitur modus ſimilit̄ ſe habere quãdo affirmatur ⁊ negatur vtrobiqꝫ. Et diſſimilit̄ quãdo negatur in vna ⁊ affirmatur ĩ alia. Et eodem modo intelligendum eſt de verbo ſicut de modo. ¶ Et ſciẽdum ꝙ predicta regula non facit mẽtionem de cõtingenti. eo ꝙ contingens cõuertitur cum poſſibili. Unde idem eſt iudicium de ꝓpoſitionibꝰ vtriuſqꝫ Exempla autem huiꝰ querantur in ſuperiori figura. In prima. ſecũda. tercia. ⁊ quarta lineis quia iſta ad omnes eſt regula generalis.

Propoſitionum modalium. alie ſunt cõtrarie. alie ſubcontrarie. alie cõtradictorie. alie ſubalterne. Unde omnes ꝓpoſitiones que ſunt in quarta linea cõtrariantur his que ſunt in tercia linea. Unꝰ. Tercius eſt quarto ſemper contrarius ordo. Item primus ordo ⁊ ſecundus ſubcõtrariantur. Unꝰ. Sit tibi linea ſubcontraria prima ſecunde. Item primus ordo ⁊ terciꝰ et ſecũdus ⁊ quartus cõtradicunt. Un̄ ꝟſus Tercius eſt primo contradictorius ordo. Pugnat. cum quarto contradicendo ſecundus. Item prima linea ſubalternatur quarte. ⁊ ſecunda tercie. Unde prima ſubeeſt quarte vice particularis habẽs ſe. Hac habet ad ſeriem ſe lege ſecunda ſequẽtem. Ordo ſubalternus ſit primus ſiue ſecundus

¶ Sequitur figura.

Purpurea Iliace

Amabimꝰ Edentuli

Incipit Secundus Tractatus

Predicabile quādoqꝫ ſumitur ꝓprie. ⁊ ſic dr̄ predicabile qḋ de pluribꝰ predicatur. Qn̄qꝫ ſumitur cōmuniter ſiue large ⁊ ſic dr̄ p̄dicabile qḋ de vno ſolo p̄dicatur ſiue de pluribꝰ. Un̄ p̄dicabile ꝓpe ſūptū eſt idem qḋ vl'e. Sꝫ differunt in hoc. qꝛ p̄dicabile definitur ꝑ dici de. vniuerſale vero ꝑ eſſe in. Eſt enī p̄dicabile qḋ aptum natum ē dici de pluribꝰ. Uniuerſale autem qḋ aptum natū eſt eſſe i multis. Predicabile ſiue vl'e diuiditur per genꝰ ſpēm drām. ꝓprium ⁊ et accn̄s ⁊ ſolum de his quinqꝫ hic intēdimus

Genus dr̄ tripliciter. Primo modo dr̄ collectio multoꝝ ſe

habentium quodāmō ad ſe inuicē ⁊ ad vnū pͥncipiū. vt collectio coꝝ q̄ ſunt de eadē parentela deſcendētiū ab vno auo. Scd̓o mō d̓r gen⁹ qd̓ eſt pͥncipiū vniuſcuiuſqȝ generatōis. vt pater vel pa‐tria ſiue locus. Tercio mō d̓r gen⁹ cui ſupponit̄ ſpēs Et hoc vl‐timo mō ſumit̄ hic. Et definit̄ ſic. Gen⁹ eſt qd̓ p̄dicat̄ de plibus dr̄n̄tib⁹ ſpecie in eo q̄d q̄d eſt. vt aīal p̄dicat̄ de hoīe ⁊ de eq̄ q̄ diffe‐rūt ſpē. ¶ Ad cognoſcēdū āt hoc mēbrū ſcȝ dr̄n̄tib⁹ ſpecie opor‐tet ſcire q̄ differens d̓r tot modis quot mōis d̓r idē. Idem d̓r triplr̄. ſcȝ idē genere. idē ſpecie. ⁊ ideȝ nūero. Eadē genere ſunt quecūqȝ ſub vno geuere cōtinētur. vt hō ⁊ aſin⁹ ſub animali. Ea‐dem ſpecie ſunt quecūqȝ ſub eadē ſpecie ꝯtinētur. vt ſortes ⁊ pla‐to ſub hoīe. Idē numero d̓r quadrupliciter. ſcȝ noīe. definitio ē idē propō ⁊ accn̄te. Eadē noīe dicūtur quorū res eſt vna nomia vero plura. vt marcus tullius. Eadē aūt definitōe dicūtur quo‐rum vnū eſt definitio alterius. vt homo ⁊ aīal rationale mortale Eadē ꝓprio. dn̄r quorū vnū eſt propriū alterius ⁊ ꝯuertitur cuȝ eo. vt riſibile eſt. propriuȝ hominis. Eadem accidente dicuntur quorum vnum eſt accidens alterius vt ſortes ⁊ albedo que eſt in ipō. Similiter dicitur differens genere. differens ſpecie. ⁊ diffe‐rens numero. Differentia genere ſunt quecumque ſub diuer‐ſis generibus continentur. vt homo ⁊ arbor. vt homo conti‐netur ſub hoc genere quod eſt animal. et arbor ſub hoc genere quod eſt planta. ¶ Differentia ſpecie ſunt quecumque ſub di‐uerſis ſpeciebus continentur. Ut ſortes ſub homine. ⁊ hic aſi‐nus ſub aſino in communi. Differentia numero ſunt quecunqȝ diuerſum numerum conſtituunt. vt ſortes ⁊ plato. Illud auteȝ dicitur predicari in quid que conuēienter reſpondetur ad inter‐rogationem factam per quid. vt cum queritur. quid eſt homo. conuenienter reſpondetur animal. ⁊ ergo animal predicatur de homine in quid.

Aliter aūt definitur genus. Genus eſt cui ſupponit̄ ſpecies Et diuidit̄ in genus generaliſſimū ⁊ genus ſubaltnū. Ge‐nus generaliſſimū ē ſup̱ qd̓ nō eſt alid̓ gen⁹ ſupueniēs Ul' gen⁹ generaliſſimum ē. qd̓ cū ſit gen⁹ n̄ p̄t eē ſpēs. Et diuidit̄ i decē p̄‐dicamēta q̄ ſunt ſubſtātia. q̄ntitas. ad aliq̄d. q̄litas. actio. paſſio vbi. qn̄. ſit⁹. habit⁹. Hec āt decē p̄dicamēta dicūtur generaliſſi‐ma. quia nullū genus hn̄t ſupra ſe. licet em̄ ens dicat̄ de iſtꝭ decē hoc tn̄ nō ē vniuoce. ſȝ eq̄uoce. ⁊ iō nō ē gen⁹ coꝝ. De his autem

Diffinitio speciei specialissime constat ex genere et differentia speciali
Diffinitio speciei subalterne constat ex genere et differentia generali

decez nihil modo dicemus. ſed in predicamētis determinabimꝰ de iſtis. Genꝰ ſubalternū eſt qd̓ cū ſit genꝰ pōt eſſe ſpecies. vt animal eſt genꝰ hoīs ⁊ eſt ſpēs corpis animati.

Prima diffinitio

Species eſt qd̓ p̄dicat̄ de plibꝰ differētibus numero in eo q̄ qd eſt. In hac autem definitōe hoc verbū predicatur dicit aptitudinem ⁊ non actum. Similiter in alijs. vt homo predicatur de ſorte ⁊ de platone. ⁊ de alijs pticnlaribus homibus q̄ ſunt plura ⁊ dr̄a numero vt prius patuit. Et predicatur de his in q̊d qꝛ cū q̄ritur. q̊d eſt ſortes. ꝯueniēter reſpōdetur homo. Definit̄ etiam ſic ſpecies. Species eſt quod ponitur ſub aſſignato genē. Et ſic Species eſt de qua genus in eo qd̓ quid eſt p̄dicatur. Et diuiditur i ſpēm ſpecialiſſimā ⁊ ſpēm ſubalternā. Spēs ſpecialiſſima eſt que cuz ſit ſpecies nō poteſt eſſe genus. vt homo equꝰ aſinus ⁊ ſimilia. Uel ſic. Species ſpecialiſſima eſt ſub qua non eſt alia inferioꝛ ſpecies. Spēs ſubalterna eſt que cum ſit ſpecies poteſt eſſe genus. vt animal. ¶ Unū quecūqꝫ ſunt inter genꝰ generaliſſimū ⁊ ſpēm ſpecialiſſimā poſſunt eſſe genera ⁊ ſpēs. Ad aliud quidem ⁊ ad aliud ſumpta. ſunt em̄ genera reſpectu inferioꝝ. Species vero reſpeetu ſuperioꝝ. ſicut patebit in arboꝛe porphiriana. vt autem hoc ſit magis planū ſumatur exemplum de vno predicamento. vt ſubſtantia eſt genus primū. Sub hac autez corpus. ſub corpoꝛe corpus animatū. ſub quo animal. ſub animali animal rationale. ſub quo homo. ſub homine ſunt indiuidua. vt ſortes plato. Indiuiduū eſt quod de vno ſolo predicat̄ vt ſortes. Hec om̄ia patent in figura ſequenti que dicitur arboꝛ porphirij. Unꝰ. Iſta tibi plana facit arboꝛ poꝛphiriana.

Secunda

Tertia

¶ Sequitur arboꝛ Poꝛphiriana.

[illegible]

Differentia vero est terminus qui est accidens separabile ad concludendum aliquam rem aliter et aliter se habere

Inseparabile quod nullo modo potest separari

Differentia magis propria est terminus essentialis predicabilibus de illo cuius est differentia et potest esse medium ad concludendum aliquam rem essentialiter et specifice differre ab alia re ut rationale ille terminus

Sumus enim rationales nos et dii

Proposito
Ordinario
Conclusio
Maior
Minor
Antecedens
Consequens
Dignitas
Maxima

Ista sunt eadem

ne ꝛ remiſſionē. dr̄a ꝟo nō ſuſcipit magis neqꝫ min⁹ Differt aūt ſpēs a genere qꝛ gen⁹ cōtinet ſpēs ꝛ nō ꝯtinet ab eis. Spēs aūt differt a dr̄a. qꝛ ex plurib⁹ differētijs bene cōſtituit̄ vna ſpecies. vt iſte dr̄e. rōnale. mortale. cōiungūtur ad cōſtitutionem huius ſpeciei homo. Spēs vero non. cōiungit̄ ſpeciei vt gignat aliam ſpeciem. quedam em̄ particularis equa cuidam particulari aſino permiſcetur ad muli generationem. ſed nō equa ꝛ aſinus in communi. Species autem differt a ꝓprio. quia ſpecies natura prior eſt proprio. ꝓprium vero poſterius eſt ſpecie. Preterea quorum termini ꝛ definitiones ſunt differentes. ipſa ſunt differentia. Species autem differt ab accidente. quia ſpecies predicatur in quid. accidēs vero in quale. vel qūo ſe hꝫ. Spēs etiā natura prior ē accidēte. Omne em̄ accidēs natura poſteri⁹ eſt ſuo ſubiecto Propriū autez differt ab accidēte. quia ꝓprium de vna ſola ſpecie predicatur. cuius eſt ꝓprium. accidens vero de pluribus ſpe-

Istud adest indesinenter [illegible] adest vel posse adesse [illegible] sustentat adesse et non posse abesse [illegible] quare [illegible] accidit [illegible] quod adest [illegible] postea [illegible] accidit [illegible] taliter [illegible]

[illegible] posse abesse [illegible]

Quid est quod differunt a se singula

Quid est quod ad rei esse conducit et cuius ipsius rei pars est

Proprium est quartum predicabile et sequitur predicta tria quia tria [illegible] sunt substantialia proprium vero accidentale et proprium precedit accidens [illegible] quartum predicabile [illegible]

Proprium est accidens speciei [illegible] accidens est individui sicut ergo species sit individuum sic proprium precedit accidens [illegible]

[illegible] accidit [illegible] quare [illegible] genus [illegible] non [illegible] abesse preter [illegible]

Istud [illegible] accidit [illegible]

Nota

In [illegible] laudanda sunt [illegible] est lingua medici [illegible] eodem custodit [illegible]

Preter subiecti corruptionem [illegible] preter subiecti constitutionem [illegible] absentia non [illegible]

Motus et combustio [illegible] duplicatur uno modo pro motu sive tendentia ad terminum Alio modo pro termino ipsius motus [illegible] et possunt adesse et abesse [illegible] modo [illegible] et non [illegible] sunt abesse [illegible] a termino ad quem [illegible] combustio pro ultimo instanti illius motus est [illegible] combusta

[illegible] affirmative [illegible] negative [illegible] predicare de pluribus

[illegible]nidua. vt sortes plato. Indiuiduum est quod de vno solo predicat: vt sortes. Hec omia patent in figura sequenti que dicitur arbor porphirij. Un⁹. Ista tibi plana facit arbor porphiriana.

Sequitur arbor Porphiriana.

eſt de eentia ſui iferioris Definitio em̄ ſic definit̄ Definitio ē orō indicās q̄d ē eſſe rei. Propriū aūt nō idicat q̄d eſt eſſe rei.

Accidēs ē q̄d adeſt ⁊ abē p̄t ſubiecti corruptōez. vt albū nigr. ſedē ⁊ nō ſedē. Hec em̄ p̄nt adeſſe ⁊ abeſſe p̄ret ſubiecti corruptōez Definit̄ āt accn̄s ſic. Accn̄s ē q̄d neq̄z ē gen⁹. neq̄z ſpēs. neq̄z dr̄a. neq̄z p̄priū. ineſt āt rei Uel ſic. Accn̄s ē q̄d ɔtingit eidē ineē ⁊ nō ieſſe. vt albū nigr. ſedē ⁊c̄. Et de his duab⁹ vltimis definitōib⁹ d̄t ariſtoteles Eſt āt accidētis definitio ſecūda melior q̄z p̄ma. q̄r ad itelligēdū p̄mā definitōez. ncc̄e eſt ſcire q̄d ſit gen⁹. q̄d ſpēs. ⁊cēis. ſcd̄a āt p ſe definita ē ad cog̃ſcēdū q̄d eſt q̄d dicit̄ p ipam. Accidentiū aliud ſepabile. vt albedo hoī Aliud inſepabile. vt nigredo i coruo ⁊ ethiope. ⁊ albū in cygno. licz em̄ nigr̄ iſepabilit̄ accidit coruo. tn̄ hoc nō ē ɔtra definitōez in q̄ dr̄ q̄d p̄t adeſſe ⁊ abeſſe p̄ter ſubiecti corruptōez. q̄r vt vult porphirius coru⁹ p̄t itelligi alb⁹ ⁊ ethiops nitēs candore p̄ter ſubiecti corruptionē. Item accidētium aliud cōmune. vt album nigrū. Aliud p̄prium. vt albedo ſortis. Dic quare hic

Commune ē oib⁹ quiq̄z p̄dicabilib⁹ de plurib⁹ p̄dicari. Differunt āt q̄r gen⁹ p̄dicatur de plurib⁹ q̄z alia. ⁊ iō differt ab alijs. Dr̄a v̄o differt a genē in eo q̄ p̄dicat̄ in q̄le. gen⁹ aūt in q̄d. Itē dr̄a differt a ſpē et a p̄p̄o q̄r dr̄a p̄dicat̄ de plurib⁹ differētib⁹ ſpē. illa āt nō. Differt em̄ ab accidēte. q̄r accn̄s ſuſcipit intētionē ⁊ remiſſionē. dr̄a v̄o nō ſuſcipit magis neq̄z min⁹ Differt aūt ſpēs a genere q̄r gen⁹ cōtinet ſpēs ⁊ nō ɔtinet ab eis. Spēs aūt differt a dr̄a. q̄r ex plurib⁹ differētijs bene cōſtituit̄ vna ſpecies. vt iſte dr̄e. rōnale. mortale. cōiungūtur ad cōſtitutionem huius ſpeciei homo. Spēs vero non. cōiungit̄ ſpeciei vt gignat aliam ſpeciem. quedam em̄ particularis equa cuidam particulari aſino permiſcetur ad muli generationem. ſed nō equa ⁊ aſinus in communi. Species autem differt a p̄prio. quia ſpecies natura prior eſt proprio. p̄prium vero poſterius eſt ſpecie. Preterea quorum termini ⁊ definitiones ſunt differentes. ipſa ſunt differentia. Species autem differt ab accidente. quia ſpecies predicatur in quid. accidēs vero in quale. vel q̄uo ſe h̄z. Spēs etiā natura prior ē accidēte. Omne em̄ accidēs natura poſteri⁹ eſt ſuo ſubiecto Propriū autē differt ab accidēte. quia p̄prium de vna ſola ſpecie predicatur. cuius eſt p̄prium. accidens vero de pluribus ſpe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

cieb⁹ ⁊ accidẽs ꝑmo ineſt ĩdiuiduis ⁊ ꝑ poſteri⁹ generib⁹ ⁊ ſpeb⁹
nõ eñ hõ aut aĩal currit. niſi qꝛ ſortes vel plato currit. Propriũ
aũt ꝑmo cõuenit indiuiduis. ¶ Itẽ gen⁹ dĩa. ſpẽs ꝓpriũ eq̃liter
ꝑticipant̃ ab oib⁹ de q̈b⁹ ꝑ̄dicant̃. accidẽs ṽo nõ. ſꝫ ſuſcipit intẽ
tionẽ ⁊ remiſſionẽ. ¶ Itẽ gen⁹. dĩa. ſpẽs. ꝓpriũ vniuoce ꝑ̄dicã
tur. accñs aũt nõ ꝑ̄dicat̃ vniuoce ſꝫ denomĩatiue. Predicari aũt
vniuoce eſt ꝑ̄dicari ſm vnũ nomẽ ⁊ rationẽ vnã ſm illud nomẽ
ſumptã vt hõ ſm vnũ nomẽ ꝑ̄dicat̃ de ſorte ⁊ platone vt ſortes
eſt hõ. plato ẽ hõ. ⁊ rõ ei⁹ ſm illud nomẽ eſt vna. vt aĩal rõnale.
mortale. ⁊ ob hoc ens nõ ꝑ̄t eſſe gen⁹ qꝛ licet ſm vnũ nomẽ ꝑ̄di-
cat̃. nõ tñ ſm vnam rõem. Rõ eñ entis ſm q̄ dꝛ de ſubſtãtia ẽ
ens ꝑ ſe. ſm autem q̄ dꝛ de aliis nouẽ ꝑ̄dicamẽtis ẽ ens in alio.
et ſic ꝑ̄dicat̃ ſm diuerſas rõnes. ⁊ iõ nõ ꝑ̄dicat̃ vniuoce ſed poti⁹
equiuoce aut multiplicit̃. Predicari aũt equiuoce eſt ꝑ̄dicari vno
noĩe ⁊ rõnib⁹ diuerſis ſm illud nomen ſumptis vt canis vno no
mĩe ꝑ̄dicat̃ de cane latrabili ſidere celeſti. ⁊ piſce parino. Nõ aũt
ſm illud. qꝛ ratio nõ ẽ eadẽ oib⁹. ſꝫ alia ⁊ alia ¶ Denomĩatiua
dicũtur q̄cũqꝫ ab aliq̃ ſolo caſu ſunt dĩa ⁊ ſm illud nomẽ habẽt
appellationẽ vt a grãmatica grãmatic⁹. a fortitudĩe fortis Vñ
grãmatica ⁊ fortis ꝑ̄dicant̃ denomĩatiue. ⁊ ergo accidẽs denoia-
tiue dicitur predicari

¶ Incipit tercius Tractatus.

Ad cognoſcẽdum ꝑ̄dicamẽta q̃dã ſunt
neceſſario premittẽda. ſine quorum cognitiõe nequa
q̃ꝫ poteſt haberi cognitio predicamẽtorum. ⁊ ideo di-
ſtinguim⁹ cum ariſtotele triplicem modum predicã
di. Eorum que predicãtur quedam ſunt vniuoca. quedam equi
uoca. quedam denomĩatiua. Equiuoca dicũtur quorum ſolum
nomẽ eſt ꝯmune ⁊ ratio ſubſtãtie ſm illud nomẽ eſt diuerſa vt
animal ſignificat animal viuũ ⁊ aĩal pictum. ⁊ nomẽ in eis ſolũ
eſt cõmune. ⁊ ſm illud nomẽ ratio ſubſtãtie eſt diuerſa. Dicim⁹
eñ de leone picto in pariete. Ecce terribile animal ⁊ de leone vi
uo idem dicimus equiuoce. Et de ſtatuis regum dicim⁹. Iſti ſũt
tales reges. ⁊ de his qui adhuc regnant dicimus iſti ſunt tales re
ges ſumẽdo nomẽ regꝫ equoce Vniuoca dicunt̃ q̃z nomẽ eſt ꝯẽ
et rõ ſubſtãtie ſm illud nomẽ eſt eadẽ. vt hoc nomẽ aĩal ẽ ꝯmu-

ne hoī boui ⁊ leoni, ⁊ ſilr rō ſubſtātie ſm illud nomē eſt eadē vt
hō ē aīal. bos ē aīal. ⁊ hō ē ſubſtātia aīata ſenſibil'. ⁊ bos ē ſubſtā
tia. ⁊ ſic nomē eſt cōē eis ⁊ rō ſubſtantie ſm illud nomē eſt eadē.
nihil aliud ē hō ſm qd eſt aīal q̄ȝ ſubſtantia aīata ſenſibil'. ⁊ ſilr
bos. Denoīatiua dicunt q̄cunq; ab aliq̄ ſolo caſu ſunt dr̄a. ſȝ ſm
illud nomē hn̄t appellationē. vt a grāmatica grāmatic⁹ ⁊ a forti
tudīe fortis differūt ſolo caſu. i. ſola cadētia q̄ eſt ex pte rei. ⁊ ſm
illud nomē hn̄t appellationem. Nomē eni denoīatiuū dȝ ↄicare
cum nomīe vniuoco in pncipio ⁊ differre in fine vt a grāmatica
grāmatic⁹. ab albedine alb⁹

Drū q̄ dn̄r q̄dā dicunt cū ↄplexiōe. vt hō currit. q̄dā ſine
cōplexiōe vt hō vel currit. Sȝ pusq; alterꝛ mēbꝛ diuiſiōis
h⁹ ſubdiuidat diſtiguēdi ſunt modi eēndi in. q̄ȝ nccārij ſunt ad
ſequētem diuiſionē ↄg̃ſcēdā ⁊ ad ea q̄ poſtea dicent. Prim⁹ igit
mod⁹ eſſendi in ē qn̄ aliq̄d dr̄ eſſe i alio ſicut ps ītegīis ī ſuo toto
vt digit⁹ in manu ⁊ paries ī domo. Secūd⁹ mod⁹ eſſendi in eſt ſi
cut totū integle ī ſuis ptib⁹ ſimul ſumptis. vt dom⁹ in pariete te
cto ⁊ fundamēto. Terci⁹ modus eſſendi in ē ſicut ſpēs ī genē vt
hō in aīali. vel vnūqdq; īferi⁹ in ſuo ſupiori. Quart⁹ mod⁹ eſſen
di in ē ſicut gen⁹ in ſpē. vt aīal ī hoīe. vel ſilr qdlibet ſuperi⁹ in
ſuo īferiori. Quint⁹ mod⁹ eſſendi in dr̄ icut forma in materia. ⁊
iſte q̄nt⁹ mod⁹ ſubdiuidit. q̄ȝ q̄dā eſt forma ſubſtātialis. vt aīa ē
forma ſubſtātialis hoīs. q̄dā eſt forma accidētalis vt albedo ho
mīs ⁊ pma harꝛ dicitur pp̄e ineſſe ſicut forma in materia vt aīa ī
corpe alia autem dr̄ eſſe in alio ſicut accidens in ſubiecto vt albe
do in pariete. Sext⁹ mod⁹ eſſendi in ē ſicut aliquid ē in ſuo fine
vt vt⁹ in beatitudīe. Octau⁹ modus eſſendi in ē ſicut aliquid eſt
in ſuo cōtinēte vt vinū in vaſe locatū ī ſuo loco. Hos āt octo mo
dos eſſendi in diſtinguit ariſtoteles q̄rto phiſicorꝛ. Boeti⁹ autē
aſſignat nouem quia ſubdiuidit quintū vt dcm̄ eſt. Vn̄⁹. In ſūt
pars totum. ſpēs. gen⁹. ⁊ calor igni. Rex in regno, res in fine.
locoq; locatum

Drum q̄ ſunt q̄dā dicunt de ſubiecto. in ſubiecto vo nullo
ſunt vt genera ⁊ ſpēs ſubſtātie ⁊ dr̄e earꝛ. q̄ oīa dicūtur ſub
ſtātie vl'es extēſo hec nomīe ſubſtantia. vt hō aīal rōnale. Dici
de ſubiecto p vt hic ſumit eſt dici de inferiori. vt aīal dr̄ de homīe
et hō de ſorte. ⁊ color de albedīe. Et eſſe in ſubiecto ſumit h ſm q̄
qd accidēs eſt in ſubiecto. Alia vo neq; de ſubiecto dicunt. neq;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

in ſubiecto ſunt. vt īdiuidua ſubſtātie. Alia dicunt̄ de ſubiecto ⁊
ſunt ī ſubiecto. vt gn̄a ⁊ ſpēs alioꝝ nouē p̄dicamētoꝝ dicunt̄ de ī
ferioꝛib⁹ ⁊ ſunt ī ſubiecto ſicut accn̄s ī ſubiecto vt coloꝛ dr̄ de al-
bedie vt de īferioꝛi. ⁊ ē in coꝛpe vt ī ſubiecto. Alia v̄o in ſubiecto
ſunt ⁊ de ſubiecto nullo dicuntur vt iſta ſcientia eſt in anima vt
accn̄s ī ſubiecto. ⁊ nō dr̄ de aliq̄ inferioꝛi ⁊ iſte coloꝛ ē in ſubiecto
vt ī coꝛpe ⁊ nō dr̄ de ſubiecto. oīs em̄ coloꝛ ī coꝛpe ē. ¶ Qn̄ aūt
alterꝝ de altero p̄dicat̄ vt de ſubiecto q̄cūq3 de eo qd̄ p̄dicat̄ dicun
tur oīa de ſubiecto dr̄r vt ſoꝛtes ē hō. hō ē aīal. g̈ ſoꝛtes ē aīal.
¶ Diuerſoꝝ generꝝ ⁊ nō ſubalternatim poſitoꝝ diuerſe ſūt ſpēs
et dr̄e. vt aīal ⁊ ſcīe q̄ ſunt diuerſa genera. Dr̄e em̄ aīal ſunt rō-
nale. irrōnale. diuidit̄ em̄ ꝑ has drās. vt aīaliū aliud rōnale. ali-
ud irrōnale. Dr̄e autē ſcīe ſunt naturale. moꝛtale. ⁊ ſermocinale
diuiditur enim ſcientia ꝑ has differētias. vt ſciaꝝ. alia natural.
alia ſmocinalis.

EOrū q̄ ſm nullā cōplexionē dicunt̄. ſingulū eoꝝ aut ſt ſub
ſtātiā aut q̄litatē. aut q̄ntitatez. aut ad aliq̄d. aut agē. aut
pati. aut vbi. aut qn̄. aut ſitū eſſe. aut hr̄e. Eſt em̄ ſubſtātia vt ex
emplarit̄ dicat̄ hō equ⁹ Quātitas vt bicubitū tricubitū. Ad ali
quid vt duplū triplū. Qualitas vt albedo nigredo Ubi vt ī loco
eſſe. Qn̄ vt heri fuiſſe. cras foꝛe Sit⁹ vt iacē ſedē Habere vt cal
ciatū eſſe. armatū eſſe. Agere. vt ſecare vrere. Pati vt ſecari vri
His habitis dicēdum eſt de vnoq3 p̄dicamentoꝝ. ⁊ p̄mo de ſub
ſtātia cū ſit p̄oꝛ aliȷ̄s predicamētis.

SUbſtātia āt diuidit̄ ꝑ primā ⁊ ſcdaz Pria ſba ē q̄ ꝓp̄e p̄n
cipalit̄ ⁊ maxīe ſubſtare dr̄ Uel p̄ma ſubſtātia ē q̄ neq3 ī ſb
iecto ē. neq3 de ſubiecto dr̄. vt aliq̄s hō. aliq̄s equ⁹ ¶ Scde ſub
ſtātie ſūt ſpēs in q̄b⁹ ſunt p̄me ſubſtātie ⁊ harꝝ ſpērꝝ genera. vt hō
et aīal. Eſt em̄ aliq̄s hō in hoīe qui ē ſpēs. ⁊ hō ī aīali qd̄ ē gen⁹
¶ Indiuidua dicunt̄ p̄me ſubſtātie. q2 p̄mo ſubſtāt aliȷ̄s ¶ Ge
nera v̄o ⁊ ſpēs dicunt̄ ſcde ſubſtātie. q2 ſcdo ſubſtāt. Aliq̄s em̄
hō dicit̄ grāmatic⁹ ⁊ currēs. ⁊ aīal ⁊ ſubſtātia. ergo hō dr̄ gram
maticus ⁊ currēs ¶ Item ea q̄ dicunt̄ de ſubiecto oīa p̄dicātur
noīe ⁊ rōne vt hō predicat̄ de ſoꝛte ⁊ platone. Eoꝝ vero q̄ ſunt
in ſubiecto ī plurib⁹ q̄dē neq3 nomē neq3 rō p̄dicat̄ de ſubiecto.
vt hec albedo l' h̄ albū In aliq̄b⁹ āt nomē nihil ꝓhibet p̄dicari d̄
ſubiecto. rōez v̄o p̄dicari de ſubiecto ē īpoſſibile. vt albū p̄dicat̄
de ſubiecto. rō v̄o albi nunq̄3 de ſubiecto p̄dicat̄. ¶ Itē ſecūda-

rū ſubſtātiaꝝ ſpẽs ē magis ſubſtātia ꝗꝫ gen⁹. qꝛ ſpẽs ē ꝓpinq̄oꝛ
p̄me ſubſtātie ꝗꝫ gen⁹ Et etiā qꝛ plurib⁹ ſubſtat Quibuſcūqꝫ em̄
ſubſtat gen⁹ eiſdē ſubſtat ſpẽs. ⁊ cū h̄ ſpẽs ſubſtat ipi generi Sꝫ
ſpẽs ſpāliſſime eq̄lit̃ ſubſtāt ⁊ eq̄lit̃ ſunt ſubſtantie. vt hō equ⁹ ⁊ Prima
ſilīa. His viſis dicēdū ē de ꝯitatib⁹ ⁊ ꝓꝓetatib⁹ ſubſtātie. ¶ Cō
mune ē oī ſubſtātie ī ſubiecto nō eſſe. qꝛ eē in ſubiecto ꝯpetit ſo-
lū accidēti h̄ ptꝫ in p̄mis ſubſtātijs ꝑ definitionē p̄me ſubſtātie ī
ſecūdis āt ptꝫ īductōe ⁊ ſyllogiſmo Indcōne ſic. hō nō ē in ſubie
cto. leo nō ē in ſubiecto neqꝫ aīal. ⁊ ſic de ſingul̃. ḡ nulla ſcd̄a ſub
ſtātia ē in ſubiecto Syllogiſmo ſic. nihil eoꝝ q̄ ſūt ī ſubiecto p̄di
cat̃ noīe ⁊ rōe de ſubiecto. ſꝫ oīs ſcd̄a ſubſtātia p̄dicat̃ noīe ⁊ rōne
de ſubiecto. ergo nulla ſcd̄a ſubſtātia ē in ſubiecto. Hoc āt non ē
ꝓpriū ſubſtātie ſꝫ etiā dr̄e ꝯpetit ⁊ hoc ītelligit̃ de differēijs ſub
ſtātie. Nec ē inſtātia de ꝑtib⁹ ſubſtātie q̄ ſunt in ſuo toto. ⁊ iō vi
dent̃ eſſe ī ſubiecto. qꝛ ali⁹ eſt mod⁹ eſſēdi in vt accidēs ī ſubiecto
Et ali⁹ ſicut ꝑs eſt ī ſuo toto vt p̄us patuit. Itē oīb⁹ ſecūdis ſub Secunda
ſtātijs ⁊ differētijs eaꝝ ꝯuenit vniuoce p̄dicari. Hec em̄ oīa p̄di
cant̃ de p̄mis ſubſtātijs noīe ⁊ rōne q̄re vniuoce p̄dicant̃. Itē oīs Tercia
p̄ma ſubſtātia ſ̄t hoc aliq̄d id ē indiuiduū ⁊ vnū nūero Sꝫ ſcd̄a
ſubſtātia videt̃ ſignificare hoc aliq̄d ſub appellatōis figura. eo ꝙ
eſt in p̄ma ſubſtātia ⁊ etiā de eſſentia ei⁹ nō tn̄ ſ̄t hoc aliq̄d. ſꝫ po
ti⁹ quale quid ſiue cōmune. nō em̄ illud qd̄ ſignificat̃ ꝑ ſecūdam
ſubſtātiam eſt vnū numero ſicut illud qd̄ ſ̄cat̃ ꝑ p̄mā ſubſtanti
am. Item ſubſtātie nihil eſt cōtrarium. ſꝫ hoc non eſt ꝓpriū ſub Quarta
ſtātie. qꝛ nō ꝯuenit ſoli ſubſtātie ſꝫ etiam quātitati ⁊ quibuſdaꝫ
alijs. Item ſubſtātia nō ſuſcipit magis neqꝫ min⁹. Nō em̄ dico Quinta
ꝙ vna ſubſtātia nō magis ſubſtat ꝗꝫ alia. ſꝫ dico ꝙ vnaqueqꝫ ſub
ſtātia ſcd̄m eſſe ſuū nō intenditur neqꝫ remittit̃ vt album quā̄do
ꝗꝫ eſt magis album ⁊ quā̄doqꝫ min⁹ album. Sortes vero nō eſt
magis homo vno tempore ꝗꝫ alio tempore. nec magis homo ꝗꝫ
plato. ¶ Item proprie ꝓprium eſt ſubſtantie cum ſit vna et ea-
dem numero ſcd̄m ſui mutationem eſſe ſuſceptibilem contrario-
rum. vt idem homo aliquando eſt albus. aliquando eſt niger. ali-
quando eſt calidus. aliquando frigidus. aliquando prauus. ali-
quando ſtudioſus. Neqꝫ eſt in inſtantia de oratione. quia licet
hec eadem oratio̕. Sordes ſedet aliquando eſt vera. aliquando
falſa. tamen hoc non eſt ſecūdum ſui mutationem. ſed ſecūdum
mutationem rei. vt quia ſortes currit vel ſedet. ¶ Et ideo nota Sexta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

ꝙ veꝝ ⁊ fl̄m ſunt ī rebꝰ vt in ſubiecto. ⁊ ſunt ī oꝛōe vt ī ſigno. vn̄ equiuocat̄ modꝰ eſſendi in. cum d̾r. veꝝ ⁊ falſum eſſe in rebꝰ ⁊ in oꝛōe. Silit̄ equiuocat̄ ſuſceptibile cum d̾r. res ē ſuſceptibil' veri ⁊ falſi. ⁊ oꝛō eſt ſuſceptibil' veri ⁊ falſi. ſicut eq̄uocat̄ ſuſceptibile cum dicit̄. Urina ē ſuſceptibil' ſāitatis. ⁊ aīal ē ſuſceptibile ſanitatis. Hec em̄ ſuſcepit ſanitatē q2 ſignificat eā. Illud ꝟo q2 eſt ſubiectū eiꝰ. Et ita h̾ ꝓpꝛiū nō ꝯueīt oꝛōi ſꝫ ſoli ſubſtātie.

QUantitatis. aliud ꝯtinuū. aliud diſcretū. Quātitas cōtinua ē cuiꝰ ꝑtes copulant̄ ad eūdem terminū ꝯmunē. vt ꝑtes linee copulant̄ ad punctū Eſt āt diſcreta quātitas. vt numerꝰ ⁊ oꝛō. Un̄ due ſunt ſpēs eiꝰ Nō em̄ eſt ī numero aliq̄s terminꝰ cōmunis ad quem ꝑtes numeri copulant̄ vt ī decem quiqꝫ et quiqꝫ. aut tria ⁊ ſeptem ad nullum terminū copulant̄. ſed ſemꝑ diſcreta ſunt. Eſt autem numerꝰ multitudo ex vnitatibꝰ aggregata. ſilr̄ in oꝛōe ſyllabe nō copulant̄ ad aliquem terminum. ſꝫ vnaqueqꝫ ſeꝑata ē ab alia. Quātitatis cōtinue alia linea. alia ſuperficies. alia coꝛpꝰ. alia tempꝰ. alia locꝰ. Un̄ quinqꝫ ſunt ſpēs eiꝰ. ꝙ āt linea ſit quātitas cōtinua patꝫ; q2 ꝑtes eiꝰ copulant̄ ad aliquem terminū ꝯmunē puta ad punctū. ⁊ ꝑtes ſuꝑficiei ad lineam. ꝑtes coꝛꝑis ad ſuꝑficiem. ꝑtes āt tp̄is ad nūc. vt p̄teritū et futuꝝ ad pn̄s. partes āt loci ad eūdem terminū copulātur ad quem coꝛꝑis ꝑticule. His viſis dicēdum ē de ꝯitatibꝰ quātitatis. Pꝛīa cōmunitas ē. quātitati nihil ē ꝯ̄riū. vt bicubito tricubito. vel ſuꝑficiei nihil ē ꝯtrariū. q2 ꝯ̄rietas ꝑmo ineſt q̄litatibꝰ nō oībꝰ ſꝫ quibuſdā. quātitas nō eſt q̄litas. q̄re ſequit̄ ꝙ cōtrarietas nō eſt in quātitate ¶ Itē quātitas nō ſuſcipit mag̃ neqꝫ minꝰ Nō em̄ ē vna linea magis linea q̄ꝫ alia nec numerꝰ ternariꝰ ē magis numerꝰ q̄ꝫ binariꝰ ⁊ ſic de aliȷ̈s. ¶ Item ꝓpꝛiū eſt quātitati ſcd̄m eam eq̄le vel ineq̄le dici. vt vnꝰ numerꝰ eſt eq̄lis l' ineq̄lis alteri numero. ⁊ vnū coꝛpꝰ eſt equale l' inequale alteri coꝛpori. ⁊ vna linea ē equalis vel ineq̄lis alteri linee.

AD aliq̄d ꝟo talia dicunt̄ quecūqꝫ hoc ip̄m qd̄ ſunt alioꝝ dicunt̄. vel quolibet alit̄ ad aliud vt duplū dimidij duplum. et dimidiū dupli dimidiū pater filij pater. filiꝰ patris filiꝰ ⁊ maius minoꝛe maiꝰ ⁊ minꝰ maioꝛe minꝰ. vel ſub habitudīe alterius caſus. vt ſilis ſili ſimil'. vicinꝰ vicino vicinꝰ. ¶ Relatiuoꝝ tres ſunt ſpēs. Quedā dicunt̄ ſcd̄m equiparantiā. vt q̄cūqꝫ eodē noīe dicunt̄ vt ſilis ſili ſimil'. ⁊ eq̄lis eq̄li equal'. ⁊ vicinꝰ vicīo vicīꝰ.

Alia ſm ſuppõnem dicũtur vt duplũ triplum. qꝛ iſta ſupponũtur alijs ſicut dñs ſeruo ſupponit᷑. Alia ꝟo ſcd̃m ſuppõnem vt ſeruꝰ dño ſupponitur ⁊ filiꝰ pr̃i ⁊ dimidium duplo ⁊ ſic de alijs.
¶ Poſt hec ſequũtur cõitates relatõis. Prima eſt ꝙ ꝯrietas eſt in relatõe. vt ꝟtꝰ eſt cõtraria vicio. cũ vtrũqꝫ eoꝝ ſit ad aliq̃d. hoc autem nõ ꝯuenit omni relatõi. duplo em̃ nihil eſt cõtrariũ neqꝫ triplo. Itẽ relatiua ſuſcipiũt magis ⁊ minꝰ vt ſil'e dꝛ magis ⁊ minꝰ ſil'e. ⁊ ſilit᷑ ineq̃le. Sꝫ hoc nõ cõuenit oĩbꝰ relatiuis. duplum em̃ nõ dicit᷑ magis ⁊ minꝰ duplum. neqꝫ triplũ neqꝫ pater. ¶ Itẽ relatiua dicunt᷑ ad cõuertẽtiam. vt pat' filij pater filiꝰ patris filius. ¶ Itẽ relatiua ſunt ſil' natura. ſimul em̃ ſunt duplũ ⁊ dimidium. pr̃ ⁊ filiꝰ ¶ Itẽ relatiua poſita ſe ponũt ⁊ perẽpta ſe perimũt. vt ſi duplũ eſt dimidiũ eſt ⁊ ecõtra. ⁊ ſi duplũ non eſt dimidium nõ eſt ⁊ ecõtra. ¶ Item alia definitio relatiuoꝝ eſt. Ad aliquid ſunt q̃bꝰ hoc ipm̃ eſſe q̃d ſunt ẽ ad aliud q̃dã modo ſe habere et hec definitio ẽ ꝓp̃a relatiuoꝝ. Itẽ ꝓpꝛium ẽ relatiuoꝝ ꝙ ſi q̃s definite nouerit vnũ relatiuoꝝ definite noſcet ⁊ reliquu vt ſi definite nouerit q̃s quid ſit duplũ definite noſcet id cuiꝰ eſt duplum. Neceſſe eſt em̃ in vtroꝝ̃qꝫ rõnibꝰ vtriſqꝫ vti

Qualitas ẽ ſcd̃m quã quales eſſe dicimur vt ſcd̃m albedinẽ dicimur albi. ⁊ ſm colorem colorati. ⁊ ſm iuſticiam iuſti. Qualitatis q̃ttuoꝛ ſunt ſpẽs. Pꝛia ẽ habitꝰ ⁊ diſpoſitio. Differt aũt habitꝰ a diſpõne qꝛ habitꝰ ꝑmanẽtioꝛ ẽ ⁊ diuturnioꝛ. vt ſũt ꝟtutes ⁊ ſciẽ. Scia em̃ difficillime ẽ mobilis niſi forte grãdis ꝑmutatio fiat vel ab egritudĩe ⁊ ab aliq̃ huiõi circa ſcientẽ. ſil'r eſt de ꝟtute. Juſticia em̃ vel caſtitas nõ cito vel de facili permutat᷑. Diſpõẽs ꝟo dicunt᷑ q̃ de facili ꝑmutant᷑. vt caloꝛ frigiditas egritudo ſanitas. vñ habitꝰ pñt dici diſpõnes ⁊ nõ ecõuerſo. Illi em̃ qui habitũ hñt quodãmodo ſunt diſpoſiti l' meliꝰ vel peiꝰ ad ea q̃ hñt. diſpõnes ãt nõ ſunt habitꝰ vñ habitꝰ pt̃ ſic diffiniri. hitꝰ eſt qualitas difficul'r mobil' a ſubſtãtiua. ¶ Scd̃a ſpẽs q̃litatꝫ eſt natural' potẽtia vel ĩpotẽtia aliq̃d facile faciendi vel patiẽdi. vt ſanatiuꝰ dicit᷑ qui hꝫ naturalẽ potẽtiam. vt nihil ab aliq̃bꝰ accidẽtibꝰ egritudinẽ inferẽtibꝰ patiat᷑. Et egrotatiuꝰ dicit᷑ q̃ hꝫ naturalẽ ĩpotẽtiã aliq̃d patiẽdi. duꝝ ãt dꝛ hr̃e naturalẽ potẽtiã reſiſtẽdi ſectiõi. Et molle naturalẽ ĩpotẽtiã. qꝛ cito ſecat᷑. Curſores ⁊ pugillatores dicunt᷑ ſil' de iſta ſpẽ. nõ qꝛ exerceãt actꝰ ſuos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

ſed qꝛ hn̄t naturalē potentiā hoc faciēdi. ¶ Tercia ſpēs q̄litatꝭ
eſt paſſio ⁊ paſſibil' qualitas. vt ille q̄litates q̄ efficiūt in ſenſibus
paſſiões. vt i guſtu. dulcedo. amaritudo. ⁊ ſilia. Et etiā ille qua
litates ſunt i hac ſpecie q̄ ab aliq̄bꝰ paſſiōibꝰ generanť vel facile ꝉ
difficile mobilibꝰ ⁊ ꝑmanētibꝰ ſiue em̄ nigredo ab aliq̄ paſſiōe na
turali genereť. ſiue ab egritudine ſiue ab eſtu qualitas paſſibilis
dicit. ¶ Quarta ꝟo ſpēs qualitatis eſt forma. ⁊ circa hoc aliq̄d
cōſtans figura. vt diſpoſitio corꝑis. vt triāgulatio. quadrāgula
tio. rotūditas. curuitas. rectitudo.

Qualia ꝟo dicunť q̄ ſm̄ hec denoīatiue dn̄r vel quōlibet ali
ter ab his. vt a grāmatica grāmaticꝰ. a iuſticia iuſtꝰ Uel q̄
dicunť ab aliq̄ qualitate nō denoīatiue. eo ꝙ nomē nō eſt īpoſitū
ipſi q̄litati. vt curſor ⁊ pugillator. Et nota ꝙ curſor ⁊ pugilla
tor dn̄r dupl'r Uno mō dicunť curſor ⁊ pugillator ab arte currē
di ⁊ pugillādi. ⁊ ſic ſūt in ꝑma ſpē qualitatis. qꝛ iſte artes ſunt
habitꝰ. Alio mō dr̄ curſor nō ꝙ hꝫ artē currēdi. ſꝫ qꝛ hꝫ natura
lē potētiam ad actū currēdi. ⁊ pugillator nō qꝺ hꝫ artē pugillā
di. ſꝫ qꝛ hꝫ naturalē potētiam ad actū pugillādi. Et iſto mō di
cunť qualia ab iſtis naturalibꝰ potētijs. ſꝫ nō denoīatiue eo ꝙ no
mia nō ſunt īpoſita iſtis naturalibꝰ potētijs a q̄bꝰ dicunť qualia
et ſic curſor ⁊ pugillator ſunt i ſcd̄a ſpē qualitatꝫ Alia āt dicūť
qualia nō denoīatiue. nō qm̄ nomē nō eſt īpoſitū q̄litati. ſed qm̄
quale nō participat illud nomē vt ſtudioſus a ꝟtute. ⁊ ſic ſunt
tres modi ſumēdi quale a q̄litate. Eſt āt ꝯrietas i qualitate. vt
albedo cōtrariať nigredi. iuſticia iiuſticie. Hoc āt nō eſt ꝓpriū
qualitati. qꝛ nō ꝯueīt oī qualitati. Figura em̄ nō hꝫ aliqꝺ ꝯriū
neqꝫ mediū colores vt rubedo blauedo. Et ſciendū ꝙ ſi vnū ꝯrio
rū fuerit q̄le. reliquū erit quale. vt iuſticia ē qualitas ğ iiuſticia.
iuſtū eſt quale ğ iniuſtū. Itē qualitas ſuſcipit magꝭ ⁊ minꝰ. dici
tur em̄ iuſtꝰ magis ⁊ minꝰ iuſtꝰ. ⁊ albꝰ ⁊ grāmaticꝰ. ſꝫ hoc nō eſt
ꝓpriū qualitati. qꝛ quadratū nō ſuſcipit magis neqꝫ minꝰ. ne
qꝫ circulꝰ neqꝫ quadrāgulatio neqꝫ circulatio. Itē ꝓpriū eſt qua
litati ſm̄ eam ſimile vel diſſimile dici. vt albꝰ albo ſimilis dr̄ ⁊ iu
ſtus iuſto. albꝰ autem nigro diſſimilis dicit.

Actio eſt ſm̄ q̄ꝫ in id qꝺ ſubijciť agē dicimur vt ſecās aliq̄s
dr̄ agē in eo qꝺ ſecat. Un̄ ſectio ē actio. ſm̄ ſectionē agit ſe
cās i eo qꝺ ſecat. ⁊ ꝑcuſſio ē actio. Itē ꝓpriū ē actōis ex ſe infer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

re paſſionē. Recipiūt āt agē ⁊ pati ꝯtrarietatē. Calefacē em̄ ē cō
trariū ei qđ frigidū ē facē. Et delectari ē. ꝯtrariū ei qđ ē triſtari.
Recipiūt agē ⁊ pati magꝫ ⁊ minꝰ Calefacē em̄ magꝫ ⁊ minꝰ dr̄.
Et calefieri dr̄ magꝫ ⁊ minꝰ Et ſil'r delectari ⁊ triſtari.
Paſſio ē effectꝰ illatioq̈ꝫ actōis vt calefieri infert̄ ex calefacē
Propriū āt paſſiōis ē pmo inferri ex actōe. Itē paſſio non
ē in agēte. ſꝫ in paciēte. De reliq̈s ꝑo q̄ dicta ſunt mō ſufficiant
Que ſequūtur de alijs pdicamētis nō ſūt dicta a petro hyſpano.
Quando ē qđ ex adiacētia tpis in re tpali derelinquit̄. vt ho
die eſſe. cras fore. Itē duplex ē qn̄ ſcꝫ ſimplex ⁊ ꝯpoſitū. ſic
duplex ē tps. ¶ Itē tres ſunt ꝓpetates qn̄. Prima ē ꝙ qn̄ non
ſuſcipit magꝫ neqꝫ minꝰ. Scđa ē. ꝙ qn̄ nihil ē ꝯtrariū. Tercia
ē ꝙ qn̄ ē in oī illo qđ incipit eſſe in tpe.
Vbi ē circūſcptio corpis locati a loci circūſcriptōe pcedens.
vt in eccleſia eē in foro eſſe. Et diuidit̄ vbi. qꝛ qđdaꝫ ē vbi
ſimplex. ⁊ ē illđ qđ a ſimplici loco pcedit. vt ē locꝰ punctoꝝ. Et
qđdā ē vbi ꝯpoſitū ⁊ ē illud qđ a loco ꝯpoſito pcedit. ¶ Pro-
prietates vbi ſunt due. Prima ē ꝙ vbi nihil ē ꝯtrariū. Scđa ē
ꝙ vbi nō ſuſcipit magis neqꝫ minꝰ. hoc ē ꝙ vbi nō ſuſcipit intē-
tionē ⁊ remiſſionē ⁊c.
Poſitio ē qđdā ptiū ſitꝰ ⁊ generatōis ordinatio. vt ſeſſio. ſta-
tio. ⁊cijs. ¶ Itē tres ſunt ꝓpetates poſitiōis. Prima ē ꝙ
poſitio nō hꝫ ꝯtrariū. Scđa ē ꝙ poſitio nō ſuſcipit magis neqꝫ
minꝰ Tercia ē ꝙ ꝓpe ꝓpriū eſt poſitōi ſube proxie aſſiſtere
Habitꝰ ē corpoꝝ ⁊ eoꝝ q̄ circa corpꝰ ſūt adiacētia vt tunicatū eē
loricatū eē. ⁊ tres ſūt ꝓpetates eiꝰ. Pria ꝙ hītꝰ ſuſcipit ma
gis ⁊ minꝰ. vt eques ē armatior pedite. Scđa ē ꝙ hītꝰ nō habꝫ
ꝯtrariū. Tercia ē ꝙ hītꝰ ſemꝑ in pluribꝰ ſcꝫ in hn̄te ⁊ in habito.

¶ Seq̈tur de poſtpdicamentis.

Dicit̄ aūt alteꝝ alteri opponi q̈druplicit̄. Oppoſitoꝝ em̄
qđā ſunt relatiua. vt pater ⁊ filius. duplum ⁊ dimidium
Quedā ſunt priuatiue oppoſita. vt ꝑuatio ⁊ habitus. vi
ſus ⁊ cecitas. auditus ⁊ ſurditas. Alia ſunt ꝯtrarie oppoſita vt
album nigrum. Alia ſunt ꝯtradictorie oppoſita. vt ſedere nō ſe-
dere. Que āt ſunt relatiue oppoſita dictū ē ꝑus in capitulo de re
latōe. Cōtraria ſunt q̄cūqꝫ ſub eodē genere poſita ſunt ⁊ maxie a
ſe inuicē diſtāt ⁊ eidē ſuſceptibl'i viciſſim inſunt a quo mutuo ſe
expellūt. niſi alteꝝ inſit a natura. vt albedo in cigno. ⁊ nigredo ī

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

coruo ⁊ ethiope. Caliditas aũt nõ eſt in igne. vt accñs in ſubiecto ſimo vt ſubſtãtiale in eo cuiꝰ ẽ ſubale. ſic ſunt q̃dã q̃ cadũt in deſinitõe alicuiꝰ nõ ſm p̃dicatõez. ſ3 potiꝰ vt ṗncipiũ vt pũctꝰ in deſinitõe linee ⁊ vnitas in deſinitõe nũeri. ⁊ iſte modꝰ eſſendi in ꝯtinet ſub q̃rto mõ ſm quẽ vnaq̃q3 ꝑs deſinitõis eſt in ſuo deſinito. ⁊ ſic ignis nõ eſt ſubiectũ caliditatꝫ. ſ3 matia ignis ẽ ſubiectũ eiꝰ. Hec eñ ſuſceptibilis ẽ caliditatꝫ ⁊ frigiditatꝫ. Vñ caliditas eſt in matia ignis. vt in ſubiecto. in igne ỽo nõ vt in ſubiecto. ſ3 vt ſubale in eo cuiꝰ ẽ ſubale. Ignis ẽ ſubtiliſſimũ corpꝰ calidũ agẽs ſuꝑ aerẽ ſm totã ſuã ỽtutẽ. Priuatiue oppoſita ſunt q̃ hñt fieri circa idẽ ſubiectũ ordine irregreſſibili ⁊ tẽꝑe detẽiato a natura. Ordie irregreſſibili dico. q2 ab habitu in ṗuatõez deuenire poſſibile ẽ. ſ3 nõ ecõuerſo. Impoſſibile ẽ eñ a ṗuatõe in habitũ regreſſum fieri. vt viſus ⁊ cecitas hñt fieri circa oculũ. A viſu aũt deuenire in cecitatẽ poſſibile ẽ. ſ3 nõ ecõuerſo.

PRius dꝛ q̃drupl'r. Primo mõ ⁊ ꝓpe aliq̃d dꝛ ṗus alt̃o ſm tp̃s. put aliq̃s dꝛ ſenioꝛ ⁊ antiq̃oꝛ alt̃o. ſic hõ hñs triginta annos dꝛ ṗoꝛ hoĩe hñte viginti annos. Scd̃o mõ aliq̃d dꝛ ṗus a q̃ nõ ꝯuertit̃ ſubſiſtẽdi ꝯſeq̃ntia. vt vnũ eſt ṗus duobꝰ. Duobꝰ eñ exñtibꝰ mox ꝯſeq̃ns eſt vnũ eſſe. vt ſi duo ſunt vnũ ẽ. ⁊ nõ ecõuerſo. Tercio mõ dꝛ ṗus ſm ordinẽ quendã. vt in diſciplinis ṗncipia ṗoꝛa ſunt ꝯcluſiõibꝰ. ⁊ in grãmatica lr̃e ſunt ṗores ſyll'is. ⁊ in orõe phemiũ eſt ṗus narratõe. Quarto mõ prius dꝛ qd̃ melius eſt ⁊ honorabiliꝰ. Conſueuerũt eñ plurimi hoĩes honorabiliores ⁊ magis dilectos apud ſe dicẽ priores. p̃ter hos q̃ttuoꝛ modos iã dictos eſt vnꝰ alter modꝰ prioritatis eoꝝ ỽo q̃ ꝯuertũtur ſm eſſendi ꝯſeq̃ntiã. ⁊ alteꝝ ẽ quodãmõ cauſa alteriꝰ. illd̃ qd̃ eſt cauſa alteriꝰ eſt priꝰ natura. vt hec res hoĩem currẽ ꝯuertit̃ cum hac orõe hõ currit. ⁊ ſi hoĩem currẽ ſit veꝝ. hec eſt vera hõ currit ⁊ ecõuerſo. Res aũt eſt cauſa orõis vere de ſe facte. ⁊ non ecõtra. Ab eo eñ ꝙ res eſt vel non eſt. orõ dꝛ vera vel falſa. ergo hec res hoĩem currere prioꝛ ẽ hac orõe homo currit.

SImul dꝛ tribus mõis. Primo mõ dicũtur ſimul q̃ꝝ generatio eſt in eodẽ tp̃e ⁊ neutrũ ẽ priꝰ neq3 poſteriꝰ. ⁊ hec dicũtur ſimul tp̃e. vt duo gemelli nati in eodẽ tp̃e. Sil'r ſubiectũ ⁊ ſua propria paſſio. Scd̃o modo dicũtur ſimul quecũq3 ꝯuertunt̃ ⁊ neutrũ eſt cauſa alterius ſicut q̃libet relatiua. vt duplum ⁊ dimidiũ. pater ⁊ filius. ⁊ ſic de alijs. Tercio modo dicuntur ſi.

mul qui eqnaliter cõdiuidunt aliqđ genus. vt hõ equ⁹. leo ꝛ ſic de alijs qui ꝯdiuidunt hoc genus animal. ꝛ ſil'r dr̃ie diuidentes aliquod genus dicunt̃ ſimul vt rationale irrõnale. ꝛ ſic de alijs. Iſti autem duo vltimi modi dicuntur ſimul natura primus au tem modus d̃r ſil' tpe

MOtus ſex ſunt ſpc̃s. ſcȝ generatio. corruptio. augmentatõ diminutio. alteratio. ꝛ ſm locum mutatio. Generatio eſt progreſſio a non eſſe ad eſſe. Corruptio eſt progreſſio ab eſſe ad nõ eſſe. Auguentatio eſt preexiſtentis quantitatis maioramentuȝ. Diminutio eſt p̃exiſtentis quantitatis minoramentum. Altera tio eſt mutatio a ꝯtraria qualitate in ꝯtrariam qualitatem vl' in mediam. vt cũ aliquid permutatur ab albedine in nigredinẽ vel in medios colores. Motus ſm locum eſt mutatio de vno loco ĩ alter. Motus aũt ſm locũ ſex ſunt ſpecies ſiue dr̃ie. ſcȝ ante. re tro. ſurſum. deorſum. dextrorſum. ſiniſtrorſum. Ad oĩs ãt has ptes ſit motus.

HAbere d̃r multis modis. Primo mõ d̃r habere aliquã q̃li tatem vt diſciplinã vl' virtutẽ. Scd̃o mõ d̃r hr̃e q̃ntitatẽ vt magnitudinẽ. vt bicubitũ tricubitum. Tercio modo dicitur habere ea que circa corpus ſunt adiacẽtia. vt veſtimentum ꝛ tu nicam. Aut circa mẽbra. vt in manu anulũ. Et habitus iſto ter cio modo ſumptus eſt vnũ de decem predicamentis. ꝛ definitur ſic. habitus eſt corporũ ꝛ eorum que circa corpus ſunt adiacẽtia vt eſt armatio vel caligatio. ꝛ ſil'r ſingant̃ nomina in alijs ſm ad iacentiã illam. hec eñi dñr hr̃e. illa ῾vo haberi. Quarto mõ d̃r ha bere mẽbrum vt manũ aut pedẽ. Quito modo d̃r habere ſicut cõ tinens ꝯtentũ. vt lagena vinũ aut modius grana tritici. Sexto modo d̃r habere poſſeſſionẽ. vt domũ aut agrum. Septimo mo do d̃r habere vxorem. ꝛ de hoc modo d̃t Ariſtoteles. ꝙ iſte mod⁹ eſt alieniſſimus in eo qđ eſt habere. propter hoc ꝙ vir habens vx orem etiam habetur ab ea. vinculum eñi matrimonij indiſſolu biliter ligat vtrũqȝ. Et dicit ꝙ forte alij modi apparebunt in eo quod eſt habere. Sed qui conſueuerunt dici pene omnes enume rati ſunt.

¶ Explicit Tercius Tractatus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Incipit Quartus Tractatus

Propoſitio eſt oratio affirmatiua vel negatiua alicui⁹ de aliq̈. vel alicui⁹ ab aliq̈. Termin⁹ eſt in quē reſoluit̄ ꝓpō vt in ſubiectū ꝛ p̄dicatū. Dici de omi ē qn̄ nihil ē ſumē ſub ſubiecto de q̈ nō dicatur p̄dicatū. vt om̄is hō currit. hic curſus p̄dicat̄ de om̄i homie ꝛ nihil ē ſumē ſub hoie de q̈ nō dicat̄ curſus. Dici de nullo ē qn̄ nihil eſt ſumē ſub ſubiecto a q̈ nō remoueat̄ p̄dicatū. vt nullus homo currit. hic curſus remouet̄ ab om̄i hoie. ꝛ nichil eſt ſumē ſub hoie a quo nō remoueat̄ curſus.

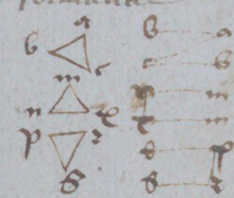
Syllogiſin⁹ eſt oīo in q̄ q̈buſdā poſitis ꝛ ꝯceſſis neceſſe ē alid̓ accidere ꝑ ea q̄ poſita ſunt ꝛ ꝯceſſa. vt om̄e aīal ē ſubſtātia. om̄is hō ē aīal. ergo oīs hō ē ſubſtātia. hoc totū ē oīo in q̄ q̈buſdā poſitꝫ. ſcꝫ duab⁹ p̄miſſis neceſſe ē alid̓ accidere ſcꝫ ꝯcluſionez. Ois aūt ſyllogiſin⁹ cōſtat ex trib⁹ t̄mis ꝛ duab⁹ ꝓpōib⁹. q̈ꝝ propoſitionū p̄ma vocat̄ maior. ſcd̓a mioꝛ. Ex trib⁹ āt t̄mis nō pn̄t fieri due ꝓpōes niſi alter illoꝝ t̄mioꝝ ſūmat̄ bis. ꝛ tūc ille t̄min⁹ bis ſumpt⁹. aut ſubijcit̄ in vna ꝛ p̄dicat̄ in alia. ꝛ ſic ē p̄ma figura. Aut p̄dicat̄ in vtraqꝫ. ꝛ ſic ē ſcd̓a figura Aut ſubijcit̄ in vtraqꝫ. ꝛ ſic ē t̄cia figura. Hoꝝ āt t̄mioꝝ alter vocat̄ mediū. alter maioꝛ extremitas. alter ꝟo mioꝛ extremitas. Mediū ē termin⁹ bis ſumpt⁹ an̄ ꝯcluſionē. Maioꝛ extremitas eſt t̄min⁹ ſumpt⁹ ī maiori ꝓpōe cū medio Minoꝛ extremitas ē t̄min⁹ ſumpt⁹ in minore ꝓpoſitōe cū medio.

Ad ſyllogiſmū āt exigit̄ mod⁹ ꝛ figura. Figura ē ordinatio triū terminoꝝ ſ꜄m ſubiectionē ꝛ p̄dicatōez. Hec aūt ordinatio fit trib⁹ modis. vt dictū ē ꝓus. Et ſciēdū ꝙ tres ſunt figure. Prima figura eſt qn̄ mediū ſubijcit̄ in vna ꝓpōe ꝛ predicatur in alia: vt om̄e aīal ē ſuba. oīs hō ē aīal. ergo omis hō ē ſubſtantia. Scd̓a figura ē qn̄ mediū p̄dicat̄ in vtraqꝫ: vt oīs hō ē aīal. nullus lapis ē aīal. ergo null⁹ lapis ē hō. Tercia figura ē qn̄ mediū ſubijcit̄ in vtraqꝫ. vt om̄is hō ē aīal. oīs hō ē ſubſtātia. ergo q̄dā ſubſtātia eſt aīal. Vn̄⁹. Prima ꝓus ſubijcit mediū p⁹ p̄dicat ipꝫ Altera bis dicit. Tercia bis ſubijcit. Mod⁹ ē ordinatio duaruꝫ ꝓpōnū ī debita q̈litate ꝛ q̈ntitate. debita q̈litas ē ꝙ ſi vna ſit negatiua reliq̈ erit affirmatia. Debita q̈ntitas ē. ꝙ ſi vna ē ꝑticularis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

reliqua erit vl'is. Vñ tales dant̃ regule vl'es ad qual̃ibȝ figurã.
Et puris ꝑticularib⁹ indefinitis ⁊ ſingl'arib⁹ nihil ſeq̇t̃. vñ opor
tet alterã ꝓmiſſarũ eſſe vl'em. Itẽ Ex puris negatiuis nihil ſeq̇t̃
vñ oportet alterã ꝓmiſſaꝝ eſſe affirmatiuã. Itẽ Si aliq̃ ꝓmiſſa
rũ fuerit ꝑticularis ꝯcluſio erit ꝑticularis. ⁊ nõ ecõtra. Itẽ Si
aliq̃ ꝓmiſſaꝝ fuerit negatiua ꝯcluſio erit negatiua. Itẽ medium
nunq̃ȝ dȝ poni in ꝯcluſiõe Vñ ꝑtib⁹ ex puris ſeq̇t̃ nil ſiue negat̃
Si q̃ ꝑit partis ꝯcluſio ſit tibi ꝑtȝ. Si q̃ negata ꝑit ꝯcluſio ſit
qȝ negata. Lex generalis erit mediũ ꝯcludẽ neſcit.

P Rima figura nouẽ hȝ modos. Primi q̃ttuor modi cõclu
dunt directe. reliqui vero q̃nqȝ ꝯcludũt indirecte. Directe
ꝯcludẽ eſt maiorẽ extremitatẽ ꝑdicari de minore in ꝯcluſiõe In
directe ꝯcludẽ eſt minorẽ extremitatẽ ꝑdicari de maiori in ꝯclu
ſiõe. ¶ Nota duas regulas q̃ꝝ ꝓma tm̃ ꝯuenit ꝓme figure q̇ ad
quattuor ꝓmos modos. ⁊ ꝫe q̇ ad oẽs. Scd̃a etiã ꝯuenit tm̃ ꝓ
me figure q̇ ad ei⁹ quattuor ꝓmos modos ⁊ ꝫe figure q̇ ad oẽs.
Prima regula talis ẽ minore exñte negatiua nichil ſeq̇t̃. Scd̃a
regula eſt maiore exñte ꝑticulari nihil ſeq̇t̃. ¶ Barbara ꝓm⁹ mo
dus ꝯſtat ex duab⁹ vlib⁹ affirmatiuis. vl'em affirmatiuã directe
ꝯcludẽtib⁹. vt oẽ aĩal ẽ ſuba. oĩs hõ ẽ aĩal. ergo oĩs hõ eſt ſuba
¶ Celarẽt ſcd̃s mod⁹ cõſtat ex maioẽ vl'i negatiua ⁊ minore vl'i
affirmatiua vl'em negatiuã directe ꝯcludentib⁹. vt nullũ aĩal eſt
lapis. oĩs hõ ẽ aĩal. ergo null⁹ hõ ẽ lapis. ¶ Darij t'ci⁹ mod⁹ con
ſtat ex maiore vl'i affirmatiua ⁊ minore ꝑticulari affirmatiua ꝑ
ticularẽ affirmatiuã directe ꝯcludentib⁹. vt oẽ aĩal ẽ ſuba. q̇dã
hõ eſt aĩal. ergo q̇dã hõ ẽ ſuba ¶ Ferio quart⁹ mod⁹ cõſtat ex ma
iore vl'i negatiua ⁊ minore ꝑticulari affirmatiua ꝑticularẽ nega
tiuã directe ꝯcludentib⁹. vt nullũ aĩal eſt lapis. q̇dã hõ ẽ aĩal. er
go q̇dã hõ nõ eſt lapis ¶ Baralipton q̇ntus mod⁹ cõſtat ex dua
bus vl'ib⁹ affirmatiuis ꝑticularẽ affirmatiuã indirecte ꝯcluden
tib⁹. vt oẽ aĩal ẽ ſuba. oĩs hõ ẽ aĩal. ergo q̇dã ſuba ẽ hõ. Et re
ducit̃ ad ꝓmũ modũ ꝓme figure ꝑ ꝯuerſionẽ ꝯcluſiõis ꝑ accñs.
¶ Celãtes ſext⁹ mod⁹ cõſtat ex maiore vl'i. negatiua ⁊ minore vl'i
affirmatiua vl'em negatiuã indirecte cõcludentib⁹. vt nullũ aĩal
eſt lapis. oĩs hõ ẽ aĩal. ergo null⁹ lapis ẽ hõ Et reducit̃ ad ſcd̃m
modũ ꝓme figure cõcluſiõe cõuerſa ſimpl'r. ¶ Dabitis ſeptim⁹
mod⁹ cõſtat ex maiore vl'i affirmatiua ⁊ minore ꝑticl'ari affirma
tiua ꝑticularẽ affirmatiuã indirecte cõcludentib⁹. vt oẽ aĩmal

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

eſt ſuba. q̃dã hõ ẽ aĩal. ergo q̃dã ſuba ẽ hõ. Et reducit ad t̃cium
modũ ꝑme figure cõcluſiõe cõuerſa ſimpl'r. ¶ Fapeſmo octauus
mod⁹ cõſtat ex maiore vl'i affirmatiua ⁊ minore vl'i negatiua p̱
ticularẽ negatiuã indirecte cõcludẽtib⁹. vt omẽ aĩal eſt ſubſtan
tia. null⁹ lapis ẽ aĩal. ergo quedã ſubſtãtia nõ ẽ lapis. Et reduci
tur ad quartũ modũ ꝑme figure maiore ↄuerſa p̱ accñs ⁊ minoẽ
ſimpl'r ⁊ p̱ trãſpoſitõez p̄miſſaꝝ. ¶ Friſeſomorꝝ non⁹ mod⁹ con
ſtat ex maiore p̱ticulari affirmatiua ⁊ minore vl'i negatiua p̱ticu
larẽ negatiuã indirecte ↄcludẽtib⁹. vt qͦdã aĩal eſt ſuba. null⁹
lapis eſt aĩal. ergo q̃dã ſuba nõ eſt lapis. Et reducit iſte mod⁹ ad
q̃rtũ modũ modũ ꝑme figure maiore ⁊ minore ↄuerſis ſimplicit
⁊ p̱ trãſpoſitõez p̄miſſaꝝ. Vñ oẽs ↄuerſiões p̱ q̃s aliȷ̃ modi redu
cunt ad q̃ttuor ꝑinos modos prime figure ſciũtur p̱ hos verſus
Simpl'r verti vult s. p v̄o p̱ acci. M vult trãſponi. c per ĩpoſ
ſibile duci

SEq̃tur de ſcd̃a figura cui⁹ tales dãtur regule. In ſcd̃a figu
ra maiore exiſteute p̱ticulari nihil ſequit. Itẽ in ſcd̃a figu
ra ex puris affirmatiuis nihil ſeq̃tur. In ſcd̃a figura ſemp̱ ↄclu
dit negatiue. Scd̃a figura q̃ttuor hꝫ modos ¶ Ceſare primus
mod⁹ cõſtat ex maiore vl'i negatiua ⁊ minore vl'i affirmatiua vni
uerſalẽ negatiuã directe ↄcludentib⁹. vt nullus lapis ẽ aĩal. oĩs
homo eſt aĩal. ergo nullus homo ẽ lapis. Et reducit iſte modus
ad ſcd̃m modũ prime figure maiore conuerſa ſimpl'r. ¶ Cames
tres ſecũdus modus conſtat ex maiore vl'i affirmatiua ⁊ mino
re vl'i negatiua vl'em negatiuã directe cõcludentib⁹. vt oĩs hõ eſt
aĩal. nullus lapis eſt aĩal. ergo null⁹ lapis eſt hõ. Et reducit iſte
modus ad ſecundũ moũ prime figure minore ⁊ ↄcluſione ↄuer
ſis ſimpl'r ⁊ p̱ tranſpoſitõez p̄miſſaꝝ. ¶ Feſtino terci⁹ mod⁹ cõ
ſtat ex maiore vl'i negatiua ⁊ minore p̱ticulari affirmatiua p̱ticu
larẽ negatiuã directe ↄcludẽtib⁹. vt nullus lapis eſt aĩal. qͦdam
homo eſt aĩal. ergo q̃dã homo non eſt lapis. Et reducit iſte mo
dus ad quartũ modũ prime figure maiore ↄuerſa ſimpliciter
¶ Baroco quartus mod⁹ ↄſtat ex maiore vl'i affirmatiua ⁊ mi
nore p̱ticulari negatiua p̱ticularẽ negatiuã directe cõcludentib⁹
vt oĩs hõ ẽ aĩal. q̃dã lapis nõ eſt aĩal. ergo q̃dã lapis nõ ẽ hõ. Et
reducit ad primũ modũ prime figure p̱ ĩpoſſibile. Reducẽ autẽ
p̱ impoſſibile ẽ ex oppoſito cõcluſiõis cũ alt̃a p̄miſſaꝝ inferre op
poſitũ alteri⁹ p̄miſſe. Sumat enĩ oppoſitũ cõcluſiõis ſcꝫ oĩs la

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

pis eſt hō cū maiore hu9 ſcȝ cū iſta oīs hō ē aīal ſic arguet. oīs hō eſt aīal. oīs lapis eſt hō. ergo oīs lapis eſt aīal.

Sequitur de tercia figura cuius tales dant regule. In tercia figura minore exiſtente negatiua nihil ſequit. Itē in tercia figura concluſio debet eſſe particularis. Tercia figura ſex hȝ modos. ¶ Darapti primus modus conſtat ex vniuerſali affirmatiua maiori ꝛ vniuerſali affirmatiua minori particularē affirmatiuā ꝯcludentib9 directe. vt oīs homo eſt ſubſtantia. oīs hō eſt aīal. ergo qđdā aīal eſt ſubſtātia. Et reducit ad terciū modū prime figure minore conuerſa per accñs. ¶ Felapton ſecundus modus conſtat ex vniuerſali negatiua maiore ꝛ vniuerſali affirmatiua minore pticularē negatiuā directe concludentib9 vt nullus hō eſt lapis. oīs homo eſt aīal. ergo quoddā aīal nō eſt lapis Et reducit ad quartū modū prime figure minore conuerſa p accidens. ¶ Diſamis tercius modus conſtat ex pticulari affirmatiua maiori vniuerſali affirmatiua minori pticularē affirmatiuā directe concludētibus. vt quidā homo eſt ſubſtantia. omnis homo eſt aīmal. ergo quoddam animal eſt ſubſtantia. Et reducit ad tercium modum prime figure maiore ꝛ concluſione ꝯuerſis ſimpliciter ꝛ per tranſpoſitionē premiſſaruȝ. ¶ Datiſi quartus modus conſtat ex vniuerſali affirmatiua maiori pticulari affirmatiua minori particularē affirmatiuā directe concludentibus vt oīs homo eſt ſubſtantia. quidam homo eſt animal. ergo qđdam animal eſt ſubſtantia. Et reducitur iſte modus ad tercium modum prime figure minore conuerſa ſimpliciter. ¶ Bocardo quintus modus conſtat ex maiori particulari negatiua ꝛ minore vniuerſali affirmatiua particularē negatiuā directe concludētibus. vt quidā homo non eſt lapis. oīs hō eſt aīal. ergo quoddā aīal non ē lapis. Et reducit ad primū modū prime figure p impoſſibile. Sumat enī oppoſitū ꝯtradictoriū ꝯcluſiōis cū altera pmiſſaꝝ ꝛ inferat oppoſitū alteri9 pmiſſe. vt oīe aīal ē lapis. oīs hō ē aīal. ergo oīs hō ē lapis. hec ꝯcluſio facta p ipoſſibile ī primo mō prime figure ꝯtradicit maiori ꝯuertēti ſcȝ tcie figure. Feriſon ſext9 mod9 ꝯſtat ex maiore vlī negatiua ꝛ minore pticulari affirmatiua pticularē negatiuā directe ꝯcludentibus. vt nullus homo eſt lapis. quidā ho mo eſt aīal. ergo qđdam animal non eſt lapis. Et reducitur ad quartū modum prime figure minore conuerſa ſimpliciter.

Prima figura: Baralipton – nes; Celantes – a; Dabitis – e; Fapesmo – ba; Frisesomorum – ris

Tercia figura: Darapti – li; Felapton – cā; Disamis – ra; Datisi – ro; Bocardo – ma; Ferison – mus

Secunda figura: Cesari – a; Camestres – di; Festino – e; Baroco – bam

SIllogiſmoꝝ ꝯcludentiū ꝑticularē negatiuā tales dātur re gule. Nullus ſyllogiſm⁹ concludens ꝑticularē negatiuaꝫ indirecte p̄t eā ꝯcludere directe. Et ꝯcludens directe nō p̄t ꝯclu dere indirecte. Itē ꝑ̇ma figura ꝯcludit om̄ia genera ꝓpoſitionū ſcꝫ vniuerſalē. ꝑticularē. affirmatiuā ⁊ negatiuā. Scd̄a figura ꝯcludit ꝑticularē negatiuā ⁊ vl'em negatiuā. Tercia ꝯcludit ꝑ ticularē affirmatiuā ⁊ negatiuā.

Barbara celarent darij ferio baralipton.
Celantes dabitis fapeſmo friſeſomorum
Ceſare cameſtres feſtino baroco darapti.
Felapton diſamis datiſi bocardo feriſon.

In his quattuor v̄ſib⁹ p̄dictis ſunt nouēdecim dcōes nouēde cim modis deſeruientes. ita ꝙ ꝑ ꝑ̇mā dcōeꝫ intelligit̄ prim⁹ mod⁹ ꝑ̇me figure. ⁊ ꝑ ſcd̄am ſecūdus mod⁹ ⁊c̄. vnde ꝑ̇mi duo v̄ſus de ſeruiūt oib⁹ modis ꝑ̇me figure. Terci⁹ vo v̄ſus p̄ter vltimā eius dcōeꝫ deſeruit modis ſcd̄e figure. ita ꝙ ꝑ̇ma dictio deſeruit ꝑ̇mo modo. ſecūda ſcd̄o modo. ⁊ ſic de alijs. Ultima v̄o dictio tercij verſus cum alijs dictionibus quarti verſus deſeruit modis ter cie figure. Sciendum ꝙ per has vocales ſcilicet a e i ⁊ o itel liguntur quattuor genera propoſitionū. ita ꝙ per hanc vocalem a intelligitur vniuerſalis affirmatiua. ⁊ ꝑ e vl'is negatiua. ⁊ ꝑ i ꝑ ticularis affirmatiua. ⁊ per o particularis negatiua. Et in qua libet dictione ſunt tres ſyllabe ⁊ aliud reſiduum eſt ſuperfluum niſi m vt poſtea patebit. Et per primā illaꝝ ſyllabarum intelli gitur maior propoſitio. ⁊ per ſecūdā minor. ⁊ per terciā ꝯcluſio Uerbi gratia. prima dictio ſcꝫ barbara hꝫ tres ſyllabas ⁊ in q̄li bet haꝝ ponit̄ a. Et ꝑ hoc ſignificat̄ ꝙ ꝑ̇mus modus ꝑ̇me figure conſtat ex duabus ꝓpoſitōnibus vniuerſalibus affirmatiuis vni uerſalē affirmatiuā ꝯcludentibus. Et ita intelligit̄ de alijs dcōi bus ſm̄ vocales ibi poſitas. Et ſciendum ꝙ quattuor dictiones primi verſus incipiunt ab his conſonantibus. b. c. d. ⁊. f. ⁊ om̄s alie dictiones ſequentes. per hoc intelligendum eſt ꝙ om̄s q̄ inci piūt per dictionē inchoatam A b debent reduci ad primū modū Et om̄s qui incipiūt per dictionē inchoatam a c ad ſcd̄m. Et ꝑ d ad terciū. ⁊ per f ad quartū. Item vbicūqꝫ ponitur ſ in illa di ctione ſignificat̄ ꝙ ꝓpoſitio intellecta ꝑ vocalē imediate p̄cedē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

tē iſtā lrām ſdʒ ꝯuerti ſimplr̄. Et ꝑpō intellcā p illā lrām p dʒ cōuerti p accn̄s. Et vbicūqʒ ponit̄ m dʒ fieri trāſpoſitio in pmiſ ſis. Eſt eīn trāſpoſitio in pmiſſis facē de maiore miore ⁊ ecōuerſo. Et vbicūqʒ ponit̄ c ſt ꝙ modꝰ intellectꝰ p iſtā dcōnē in q̄ ponit̄ d dʒ reduci p ipoſſibile Vn̄ꝰ Simplicit̄ v̄ti vult s. p v̄o p acci. M vult trāſponi c p ipoſſibile duci. Seruat maiorē. variatqʒ ſcda minorē. Tercia maiorē variat. ſeruatqʒ minorem.

SEd q2 Ariſtoteles in p̄oribꝰ oñdit ꝯiugatōes in q̄bꝰ nō ſequit̄ ꝯcluſio ex pmiſſis eſſe iutiles p inuētionē t̄mioꝝ in q̄bꝰ nō tenet huiōi cōiugatio. iō vtil̄ eſt inuētio taliū termioꝝ vbicūqʒ fiat iutilis ꝯiugatio cōtra reglās ſyllogiſmoꝝ p̄us aſſigtas Accipiēdi ſunt duo t̄mi ſcʒ due ſpēs cū ſuo genē vt hō aſinꝰ aial. vel duo t̄mi q̄ꝝ alt̄ de altero p̄dicat̄ ſiue cōuertibilit̄ ſiue nō cū ſuperiore ad vtrūqʒ. vt hō riſibile ſubſtātia vel hō aial ſubſtantia. Per hanc eīn regulā diſiūctiuā cuicūqʒ generi applicet̄ ſiue ſubſtātie ſiue quātitati ſiue alicui alioꝝ ſp inueniūtur termi p q̄s inutilis ꝯiugatio demōſtrabit̄ nō tenē ⁊ tales termios appellat ariſtoteles in p̄oribꝰ termios in q̄bꝰ nō eſt acceptis tribꝰ termis facē cōiugationē in q̄ pmiſſe ſunt vere ⁊ cōcluſio flā manēte eadē q̄litate ⁊ quātitate ꝑpōnum v̄bi grā. h eſt iutilis cōiugatio nullus hō eſt aſinꝰ. nullꝰ lapis ē hō. g̃ nullꝰ lapis ē aſinꝰ Et iſti ſunt termi in q̄bꝰ omni. Cōtra hāc inutilē cōiugationē accipiūtur t̄mi in quibꝰ nō. p ſecūdum mēbꝝ regule hō riſibile aſinꝰ. ⁊ arguitur ſic. nullꝰ aſinꝰ eſt hō. nullū riſibile ē aſinꝰ. ergo nullū riſibile ē hō Ecce pmiſſe ſunt vere ⁊ cōcluſio ē flā. ſeruata eadē q̄litate ⁊ q̄ntitate ꝑpōnū in vtraqʒ ꝯiugatiōe ⁊ vtrobiqʒ manēte eadē figura.

Incipit Quintus Tractatus

RAtio dicit̄ multꝭ modis. Pͥo mō ratio idem ē q̄d definitio vel deſcriptio vt h. Vniuoca dicūtur q̄ꝝ nomē cōe eſt ⁊ rō ſubſtātie ſm illud nomē eſt eadē. Scdo mō eſt q̄dā v̄tꝰ aīe Tercio mō idem ē ꝙ orō oſtēdēs aliquid ſicut ſunt ꝑpōnes vel orōes diſputātiū Alio mō idē eſt ꝙ forma ī materia vt ī cultello ferrū eſt materia diſpoſitio v̄o inducta ī ferro ē forma. Alio mō idem ē ꝙ eſſentia ꝯis p̄dicabil̄ de pluribꝰ vt eſſentia generis ſpeciei vel dr̄e. Alio mō idem ē ꝙ me-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

diū inferēs cōcluſionē ⁊ hoc mō ſumit᷑ rō in diffinitōe argumēti
que ē tal᷑. Argumētum ē rō rei dubie faciēs fidē. i. mediū ꝓbās
cōcluſionē. Cōcluſio eñ dꝫ ꝯfirmari ꝑ argumētū. Eſt āt cōclu
ſio argumēto vel argumētis ꝓbata ꝓpoſitio. Sꝫ anteq̄ꝫ ꝓbetur
tūc ē dubitabil᷑ ⁊ eſt q̄ſtio. Queſtio ſic diffinit᷑. Queſtio ē dubita
bilis ꝓpō. Medium āt eſt qd̓ hꝫ duo extrema. Argumētatio ē
argumēti ꝑ orōeꝫ explicatio. i. orō explicās argumētum Differt
aūt argumētum a medio ⁊ argumētatione. qꝛ medium dꝛ eo ꝙ
hꝫ duo extrema. Argumētum āt addit ſupra mediū v̓tutem ꝓ-
bādi ꝯcluſionē. Argumētatio dꝛ totalis orō ꝯpoſita ex p̄miſſis
et cōcluſione. ⁊ ī illa manifeſtat᷑ virt⁹ argumēti. Aliq̄ñ eñ tota
orō p̄t inferre vl̓em affirmatiuam. Aliq̄ñ nō niſi ꝑticularē affir
matiuā. aliq̄ñ vniuerſalē negatiuā. aliq̄ñ ꝑticularē negatiuam.
et ſic manifeſtat᷑ tota v̓t⁹ argumēti cum oñdit᷑ ſupra quā ꝯcluſio
nē p̄t ipm̄ argumētum ⁊ ſupra quam nō p̄t qd̓ quidē fit in argu
mētatiōe vt ſupra patuit. Argumētatiōis q̄ttuor ſunt ſpēs ſcꝫ
ſyllogiſm⁹ inductio. enthimema. ⁊ exēplum. Definitio āt ſyllo-
giſmi dcā eſt ꝑus. Inductio ē a ſingl̓arib⁹ ſufficient᷑ enumeratis
ad vl̓em ꝓgreſſio. vt ſortes currit. plato currit. ⁊ ſic de alijs. ergo
oīs hō currit. Enthimema ē ſyllogiſm⁹ impꝑfect⁹ id ē orō in qua
nō oīb⁹ premiſſis poſitis īfert᷑ feſtinata ꝯcluſio. vt omne aīal cur
rit. ergo oīs hō currit. In hac eñ argumētatione īcludit᷑ hec ꝓ-
poſitio. oīs hō eſt aīal. q̄ ſi poneret᷑ ꝑfect⁹ eſſet ſyllogiſm⁹. Ariſto
teles ſic definit enthimema. Enthimema eſt ex icotib⁹ ⁊ ſignis.
icos idē eſt qd̓ ꝓpō ꝓbabilis. Signū vt hic ſumit᷑ idem ē qd̓ de-
mōſtratia ſeu neceſſaria ꝓpō vel ꝓbabilis ⁊ hoc ī inferēdo. Sig
nū vt hic ſumit᷑ dicit neceſſitatē illationis. icos āt dr̓ ꝓbabilita-
tē ipſi⁹ in ſe ſm̄ quam ꝓbabilitatē ꝓpō dꝛ eſſe vera. Uñ licꝫ ī en
thimemate ē tm̄ vna ꝓpō inferēs ⁊ alia illata. tamē ſcd̓m ꝙ infe
rēs ꝓpō apparet oīb⁹ eſſe vera vel plurib⁹. ſic dꝛ icos qꝛ ſic iam
eſt ꝓbabilis. vt q̄libꝫ diligit diligētem ſe. ſm̄ autem ꝙ ipā īfert
cōcluſionē de nccītate ſic ē ſignū. ⁊ ſic eadem ꝓpō eſt icos ⁊ ſignū
ſm̄ aliud ⁊ aliud. Si q̄s obijciat ꝙ enthimema debeat ſic defini
ri. Enthimema ē ex icote ⁊ ſigno cum tm̄ ſit vna ꝓpō inferens q̄
eſt icos ⁊ ſignū ſm̄ diuerſa. Ad hoc ſic dicēdum ē ꝙ licꝫ ſit vna
ꝓpō inferēs actu tm̄ hꝫ in ſe v̓tutem duaꝝ ꝓpōnū. qꝛ hꝫ in ſe v̓-
tutem ꝓpriam ⁊ illi⁹ que ſubintelligit᷑ ⁊ ſic eſt vna ſm̄ ſubſtantiā
et due ſm̄ v̓tutem. ⁊ ideo dicitur in plurali numero ex icotibus ⁊

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

ſignis ⁊ non ex icōte ⁊ ſigno. ¶ Sciēdumq̄ꝫ omne enthimema
debꝫ reduci ad ſyllogiſmum. In enthimemate eī̄ ſunt tres ter-
mini ſicut in ſyllogiſmo. ⁊ duo illoꝝ ſunt in cōcluſiōe. ⁊ ſunt ma-
ior extremitas ⁊ minor extremitas. Ali⁹ autem nō ponit̄ in con-
cluſiōe ⁊ eſt medium illarum autem extremitatū alt̄a ſumit̄ bis
⁊ alt̄a ſemel. Ex extremitate ergo tm̄ ſemel ſumpta ⁊ ex medio fi-
at vna ꝓpō ſm̄ exigētiam modi ⁊ figure. ⁊ ſic habetur ſyllogiſ-
mus. verbi gr̄a in hoc enthimemate. Omne animal currit. ergo
omnis homo currit. homo ⁊ currit ſunt due extremitates ⁊ ani-
mal eſt medium. ſed illa extremitas ſcʒ homo ſumpta eſt tm̄ ſe-
mel. ex ip̄a ergo ⁊ medio fiet vna ꝓpō. ſcʒ omnis homo eſt aīal.
⁊ tūc erit perfect⁹ ſyllogiſm⁹. ſic omne animal currit. omnis ho-
mo eſt animal. ergo omnis homo currit. Exemplum eſt quando
vnum particulare probat̄ ꝑ aliud propt̄ aliquod ſimile reptum ī
ip̄is. vt leodiēſes pugnare cōtra tongerēſes malū eſt. ergo mech-
liniēſes pugnare cōtra louaniēſes malum eſt. qꝛ vtrobiqꝫ ē pug-
nare affines ꝯtra affines.

Argumētum autem ꝑ locum ꝯfirmat̄ ideo dāda eſt defini-
tio loci prout loc⁹ hic ſumit̄. Loc⁹ eſt ſedes argumēti vel id
a quo ad ꝓpoſitam q̄ſtionez cōueniēs trahit̄ argumētum. Quid
autem ſit queſtio dcm̄ eſt. Et ſciendum q̄ꝫ ꝓpō. queſtio cōcluſio
ſm̄ ſubſtātiam idem ſunt. Differūt autez ſm̄ rōnes. diuerſas eī̄
habēt rōnes ſiue definitiōes. vt prius patuit. ſm̄ eī̄ quod dubi-
tabilis eſt. eſt queſtio ꝓut iam vero probata eſt ꝑ argumētum eſt
cōcluſio. ꝓut ponit̄ pro alio in p̄miſſis eſt ꝓpō. qꝛ ꝓpō dicit̄ ſm̄
quod eſt ī premiſſis ad probādam cōcluſionem. Enūciatio autē
eſt ſm̄ quod ſ̄cat eſſe vel nō eſſe. vt ſortes currit. ſortes non cur-
rit. Habito de definitōe loci ſequit̄ diuiſio ip̄ius loci. loc⁹ autem
diuidit̄ in locum maximam ⁊ ī locum drām maxime. loc⁹ maxi-
ma idem ē quod maxima. Maxima eſt ꝓpō qua nō eſt altera por
neqꝫ notior. vt omne totum ē maius ſua parte. Item de quocūqꝫ
predicat̄ definitio ⁊ definitum. ⁊ de quocūqꝫ predicat̄ ſpecies de
eodem predicat̄ genus. loc⁹ drā maxime ē illud quo maxima vna
differt ab alia. vt iſte maxime. de quocūqꝫ predicat̄ ſpecies ⁊ ge-
nus. ⁊ de quocūqꝫ predicat̄ definitio ⁊ definitum. differūt per ter-
minos ex quib⁹ componunt̄. vna eī̄ componit̄ ex genere ⁊ ſpē.
Altera ex definitiōe ⁊ definito. vn̄ iſti t̄mi ſimplices dicunt̄ drē
maxime. Et ſciendum q̄ꝫ tam locus maxima q̄ꝫ locus differētia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

maxie dr̄ loc⁹. q̄z vtrūq̄z cōfert firmitatē ⁊ robur argumēto Vn̄
ꝓporcionabilit̄ ſumit̄ hic loc⁹ ad locū in reb⁹ naturalib⁹ q̄z ſicut
ille fuat res ieſſe ſic ſil'r hic loc⁹ ↄfirmat argumētū. Itē loc⁹ dr̄a
maxie diuidit̄ ꝑ locū itriſecū extrīſecū ⁊ mediū Loc⁹ itriſec⁹ ē qn̄
ſumit̄ argumētū ab his q̄ ſunt de ſubſtātia rei vt ī definitōe. vt ſi
dicat̄. aīal rōnale mortale currit. ergo hō currit. Loc⁹ extrinſec⁹
eſt qn̄ ſumitur argumētum ab his q̄ oīno ſepata ſunt a ſubſtātia
rei vt ab oppoſitis. vt ſi q̄rat̄ vtꝝ ſortes ē alb⁹ ⁊ ꝓbet̄. ſortes non
eſt niger. g̃ ſortes ē alb⁹ Loc⁹ medius ē qn̄ ſumit̄ argumētū ab
his q̄ partim cōueniūt cū termis in. q̄ſtiōe poſitis ⁊ partim diffe
rūt ab eis ſicut vniuoca ⁊ denoīatiua q̄ dicunt̄ ↄiugata vt ſi q̄rat̄
vtꝝ iuſticia ē bona. ⁊ ꝓbet̄ ſic. iuſtū eſt bonū. ergo iuſticia ē bona
Itē loc⁹ intrinſec⁹ diuidit̄ ꝑ locū a ſubſtātia. ⁊ ꝑ locū a cōcomi-
tantib⁹ ſubſtātiam. Loc⁹ a ſubſtātia ē qn̄ ſumit̄ argumētum ab
his q̄ ſunt de ſubſtātia termīoꝝ in q̄ſtiōe poſitoꝝ. Et ille loc⁹ di-
uidit̄ ꝑ locū a definitōe, a deſcriptiōe. et a nōis īterp̄tatiōe. Defi-
nitio ē orō indicās quid ē eſſe rei ꝑ eſſentialia. Loc⁹ a definitiōe
eſt habitudo definitōis ad definitū ⁊ cōtinet q̄ttuor argumēta et
quattuor maximas. Primo ſubijciēdo definitionē affirmatiē vt
aīal rōnale currit ergo hō currit. loc⁹ a definitōe. Maxia. Quic
quid p̄dicat̄ de definitōe ⁊ de definito. Scd̄a p̄dicādo definitio
nē affirmatiē. vt ſortes ē aīal rōnale mortale ergo ſortes ē hō Lo
c⁹ a definitōe. Maxia. De q̄cūq̄z p̄dicat̄ definitio ⁊ definitum.
Tercio ſubijciēdo definitionē negatiue. vt aīal rōnale mortale
nō currit. ergo hō nō currit. Loc⁹ a definitiōe. Maxia. Quic-
quid remouet̄ de definitōe etiā remouet̄ de definito. Quarto p̄-
dicādo definitionē negatiē vt lapis non ē aīal rōnale mortale g̃
lapis non ē hō. Loc⁹ a definitione. Maxia. A q̄cūq̄z remouet̄
definitio ⁊ definitū. Ecōuerſo loc⁹ a definito ↄtinet tot argum̄
ta ⁊ tot maxias ſicut loc⁹ a definitōe. Prīo ſubijciēdo definitū
affirmatiē. vt hō currit ergo aīal rōnale mortale currit. Loc⁹ a
definito. Maxia. Quicquid p̄dicat̄ de definito ⁊ etiā de defini
tiōe. Scd̄o p̄dicādo definitū affirmatiē. vt ſortes ē hō g̃ ſortes
eſt aīal rōnale mortale. Loc⁹ a definito. Maxia. De q̄cūq̄z p̄di
cat̄ definitū ⁊ definitio. Tercio ſubijciēdo definitū negatiue. vt
hō nō currit. ergo aīal rōnale mortale nō currit. Loc⁹ a defini-
to. Maxia. Quicquid remouet̄ de definito ⁊ etiā de definitione.
Quarto p̄dicādo definitū negatiē. vt lapis nō eſt hō ergo lapis

nõ eſt aial rõnale mortale. Locꝰ a diffinito. Maxia a ꝗcumq; re mouet̃ diffinitũ ⁊ etiã diffinitio. Et ſciẽdũ ꝙ locꝰ ſemꝑ hʒ denoia ria termio inferẽte ⁊ nõ ab illato. vt qñ diffinitio ẽ inferens ẽ locus a diffinitõe. qñ ṽo diffinitũ ẽ inferẽs ẽ locꝰ a diffinito ⁊c̃.

DEſcꝑtio ẽ orõ fcãs eſſe rei ꝑ accidẽtalia. vt aial riſibile ẽ deſcꝑtio hoĩs. vel ſic. Deſcꝑtio ẽ orõ ꝯſtãs ex genẽ ⁊ ꝓꝓo. vt aial riſibile. Locꝰ a deſcꝑtõe ẽ habitudo deſcꝑtõis ad deſcꝑtũ ⁊ cõtinet q̃ttuor argumẽta ⁊ q̃ttuor maxias. ſicut locꝰ a diffinitiõe. ⁊ formãt̃ hic eodẽ mõ argumẽta ⁊ maxime ſicut ibi. niſi ꝙ ibi põit̃ diffinitio ⁊ diffinitũ. hic ṽo deſcꝑtio ⁊ deſcꝑtũ. Interꝑ̃tatio eſt duplex. quedã eñ eſt que nõ ꝯuertit̃ cũ interꝑ̃tato ſuo. vt ledens pedem eſt interꝑ̃tatio huiꝰ noĩs lapis. Alia que ꝯuertit̃ cũ interpretato ſuo. vt amator ſapiẽtie eſt interꝑ̃tatio huiꝰ noĩs philoſophꝰ ⁊ hoc mõ ſumitur hic ⁊ diffinitur ſic. Interꝑ̃tatio eſt expoſitio vnius noĩs minꝰ noti ꝑ aliud nomẽ maiꝰ notũ vel per integrã orationẽ. Locus a noĩs interꝑ̃tatõe eſt habitudo interꝑ̃tatõis ad interꝑ̃tatũ. ⁊ ꝯtinet tot argumẽta ⁊ tot maxias ſicut locꝰ a diffinitione. Primo ſubijciendo int̃pretatõeʒ affirmatiue. vt amator ſapiẽtie currit. ergo philoſophus currit. locꝰ a noĩs int̃pretatione Maxima. Quicq̃d ꝑ̄dicat̃ de int̃pretatõe ⁊ de int̃pretato. vel ſic a ꝑte ꝑ̄dicati. vt ſortes eſt amator ſapiẽtie. ergo ẽ philoſophus. Locus a noĩs int̃pretatõe. Maxima. De quocũq; ꝑ̄dicat̃ interpretatio ⁊ int̃pretatũ. Negatiue ſic. a ꝑte ſubiecti. vt amator ſapientie nõ currit. ergo philoſophus nõ currit. Locꝰ a noĩs int̃pretatõe. Maxia. Quicq̃d remouet̃ ab int̃pretatõe ⁊ etiã ab interꝑ̃tato. A ꝑte ꝑ̄dicati ſic. ſortes nõ eſt amator ſapie. ergo nõ ẽ philoſophus. Locꝰ ab int̃pretatõe. Maxia. A quocũq; remouetur int̃pretatio ⁊ etiã int̃pretatũ. Et eodẽ mõ intelligitur de int̃pretato ſicut de diffinito.

SEq̃tur de locis a cõcũmitantibus ſubſtãtiã qui ſunt qñ ſumitur argumẽtũ ab his q̃ ꝯſequũtur t̃mios in q̃ſtione poſitos. Et diuiditur q2 aliꝰ eſt locꝰ a toto. aliꝰ a ꝑte. aliꝰ a cauſa. aliꝰ ab effectu. aliꝰ a generatõe. aliꝰ a corruptõe. aliꝰ ab vſibꝰ. aliꝰ a cõmunit̃ accidẽtibꝰ. Locꝰ a toto diuiditur ſic ipm totũ. Eſt eĩ q̃dã totũ vl'e. aliđ integrale. aliđ totũ in q̃ntitate. aliđ totũ in mõ aliud totũ in loco. aliud totum in tꝑe. Et ſm hoc multiplex eſt locus a toto. q2 alius eſt locus a toto vl'i. alius a toto integrali. ⁊ ſic de alijs. ⁊ ſil'r diuiditur locꝰ a tꝑe. Totũ vl'e vt hic ſumitur

eſt q̄ðlibet ſuperius ⁊ ſubſtātiale ſumptū ad ſuū iferius i linea
p̄dicamentali. vt aīal ad hoīem. ⁊ hō ad ſortē. Pars ſubiectiua
ð: q̄ðlibꝫ inferius ſub toto vl'i ſumptū. locus a toto vl'i ſiue a ge
nere eſt habitudo ipius totiꝰ vl'is ad ſuā ꝑtē ſubiectiuā ſiue ad ſu
am ſpēm. ⁊ eſt ſemꝑ deſtructiuꝰ p̄dicādo ſuū totū. vt lapis nō eſt
aīal. ergo lapis nō ē hō. Maxia. A quocunqꝫ remouetᷣ genꝰ ſiue
totū vl'e. ab eodē remouetᷣ ſpēs ſiue ꝑs ſubiectiua. Locꝰ a ſpē ſi
ue a ꝑte ſubiectiua ē hitudo ipiꝰ ad genꝰ ſiue ad ſuū totū vl'e. ⁊ eſt
ſemꝑ ꝯſtructiuꝰ. ⁊ tenꝫ duo argumēta ⁊ duas maximas. Prio
ſubijciēdo ſpēm affirmatiue. vt hō currit. ergo aīal currit. Locꝰ
a ſpē ſiue a ꝑte ſubiectiua. Maxia. Quicq̄d p̄dicatᷣ de ſpecie ſiue
ꝑte ſubiectiua hoc etiā p̄dicatᷣ de genere ſiue de toto vl'i. Secūdo
p̄dicādo ſpēm affirmatiue. vt ſortes eſt hō. ergo ſortes eſt aīmal.
Maxia. De quocūqꝫ p̄dicatᷣ ſpēs ſiue ꝑs ſubiectiua de eodē p̄di
catᷣ genꝰ ſiue totū vl'e. Totū integrale ē q̄ð eſt ꝯpoſitū ex ꝑtibus
hn̄tibꝰ q̄ntitatē. ⁊ ꝑs eiꝰ ð: ꝑs integralis. Pars integralis eſt q̄
cū alijs ꝑtibꝰ cōſtituit totū. Locꝰ a toto integrali eſt habitudo to
tius integralis ad ſuā ꝑtē. ⁊ ē ꝯſtructiuꝰ ſemꝑ. vt domꝰ eſt. ergo
paries eſt. Locꝰ a toto integrali. Maxia. Poſito toto integrali
ponitᷣ ⁊ q̄libꝫ eiꝰ ꝑs. Locꝰ a ꝑte integrali eſt habitudo ipiꝰ ad ſuū
totū ⁊ eſt ſemꝑ deſtructiuꝰ. vt paries nō eſt. ergo domꝰ nō ē. Lo
cus a ꝑte integrali. Maxia. Deſtructa ꝑte integrali deſtruitᷣ ⁊ ſu
um totū. Totū in q̄ntitate eſt vl'e ſumptū vl'r. vt oīs hō. nullus
hō. Pars in q̄ntitate eſt q̄ðlibꝫ ſupiꝰ cōtentū ſub illo toto vl'i v
niuerſalitᷣ ſumpto. Locꝰ a toto in q̄ntitate ē hitudo ipiꝰ ad ſuam
ꝑtē ⁊ ē ꝯſtructiuꝰ ⁊ deſtructiuꝰ. Cōſtructiue ſic. oīs hō currit. er
go ſortes currit. Locꝰ a toto in q̄ntitate. Maxia. Quicq̄d p̄dica
tur de toto in q̄ntitate ⁊ etiā de q̄libꝫ eiꝰ ꝑte. vel ſic. ſi vl'is ē vera.
q̄libꝫ eiꝰ ꝑticularis erit vera. Deſtructiue ſic. nullus hō currit. er
go ſortes nō currit. Maxia. Quicq̄d remouetᷣ a toto in q̄ntita
te ⁊ a q̄libꝫ eiꝰ ꝑte. vel ſic. Si vl'is ē falſa q̄libꝫ eiꝰ ꝑticularis erit
falſa. Locꝰ a ꝑtibꝰ in q̄ntitate ē hitudo oīm ꝑtium in q̄ntitate ſil'
ſumptarū ad ſuū totū. ⁊ tenꝫ ꝯſtructiue ⁊ deſtructiue. Cōſtructi
ue ſic. vt ſortes currit. plato currit. ⁊ ceṫis. ergo oīs hō currit. Lo
cus a ꝑtibꝰ in q̄ntitate. Maxia. Quicq̄d p̄dicatᷣ de ꝑtibꝰ in q̄nti
tate ſimul ſumptis ⁊ de ſuo toto. Deſtructiue ſic Sortes nō cur
rit. plato nō currit. ⁊ ceṫis. ergo nullus hō currit. Maxia. Quic
quid remouetᷣ a ꝑtibꝰ in q̄ntitate ſimul ſumptis ⁊ ab eiꝰ toto. vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

ſi q̄libȝ ſingularis nō eſt vera. ſua vl'is nō erit vera. Totū in mō
eſt vl'e ſumptū ſine determiatōe. vt hō. Pars in mō ē vl'e ſumptuȝ
cū determiatōe nō diminuēte. vt hō alb⁹. Et eodē mō ſumit̄ argu
mentū in hoc loco ſic̄ in loco a genē ad ſpēm. ¶ Totū in loco eſt
dictio ꝯphendēs oēm locū aduerbialit̄. vt vbiqȝ nuſqȝ. Pars in
loco eſt dictio ꝯphendēs aliquē locū aduerbialit̄. vt ibi hic. Lo-
cus a toto in loco ē hitudo ipi⁹ ad ſuā ptē. ⁊ tenet ꝯſtructiue ⁊ de
ſtructiue. Coſtructiue ſic. de⁹ eſt vbiqȝ. ergo de⁹ eſt hic. Maxima
Cuicūqȝ ꝯpetit totū in loco ⁊ q̄libȝ ei⁹ ps. Deſtructiue ſic. ceſar
eſt nuſqȝ. ergo nō ē hic. Maxia. Quicq̄d remouet̄ a toto in loco
⁊ a q̄libȝ ei⁹ pte. Loc⁹ a pte i loco ē hitudo ipi⁹ ad ſuū totū ⁊ ē ſp
deſtructiu⁹ vt ceſar nō ē hic. ergo nō ē vbiqȝ. Locus a pte in loco
Maxia. Cuicūqȝ nō ꝯpetit ps in loco nec ei⁹ totū. Totū in tpe
ē dictio ꝯphēdēs oē tps aduerbial'r. vt ſp nuſqnā. Pars in tpe
ē dictio ꝯphēdēs aliqd tps aduerbial'r. vt nūc heri cras. Exem
pla āt ſumātur hic ſic̄ a toto in loco.

Cauſa eſt ad cuius eſſe ſequit̄ aliud ſm naturam. Et diuidi
tur in cauſam materialem. formalem. efficientem. ⁊ finalē
Cauſa efficiens eſt a qua primo fit motus ad hoc vt fiat aliquid
vt domificator eſt prius mouens ⁊ operans. vt fiat domus. ⁊ fa
ber. vt fiat cultellus. Locus a cauſa efficiente eſt habitudo ipius
cauſe efficientis ad ſuū effectum. ⁊ eſt cōſtructiuus ⁊ deſtructiu⁹
Conſtructiue tenȝ ſic. domificator eſt bonus. ergo domus eſt bo-
na. Locus a cauſa efficiente. Maxima. Si cauſa efficiens eſt bo
na ipſum quod fit bonū eſt. Deſtructiue ſic. domificator non eſt
bonus. ergo domus non eſt bona. Locus a cauſa efficiente. Ma
xima. Cuius cauſa efficiens non eſt bona ipm quod fit nō eſt bo-
nū. ⁊ ecōuerſo. tenet locus ab effectu ad cauſam efficientē. Ma
teria eſt ex qua cum alio aliquid fit. ⁊ eſt duplex. Quedam enim
eſt permanens. ⁊ quedā tranſiens. Permanēs vt in cultello fer
rum. Tranſiens vt in pane farina ⁊ aqua. Et definitur etiam ſic
ma'ia. Materia eſt que tm̄ eſt in potentia. Locus a cauſa mate
riali eſt habitudo ipius ad ſuum effectum. ⁊ eſt conſtructiuus et
deſtructiuus. Conſtructiue ſic. ferrum eſt: ergo arma ferrea pn̄t
eſſe. Maxima. Poſita cauſa materiali poſſibile eſt eius effectum
poni. Deſtructiue ſic. ferrum non eſt. ergo arma ferrea non pn̄t
eſſe. Locus a cauſa materiali Maxima. Remota cauſa materia
li permanente tm̄ remouetur ⁊ eius effectus. Locus ab effectu

permanēs ē q̄ manet
ꝯ refacta vt ī cultello ferrū
Trāſiens ē q̄ nō perma
net ꝯ refacta vt ī pa
ne farina et aqua

cauſe materialis ꝑmanẽtis. Maxia. Poſito effectu cauſe mate
rialis ꝑmanẽtis ponit᷑ ⁊ eiꝰ cauſa. Locꝰ ab effectu cauſe matꝰial᷑
trãſeũtis tenet ꝯſtructiue. vt vitrũ vel panis ẽ. ergo filix vel fa
rina fuit. Maxia eñ trãſiens nõ manet ſ; trãſfert᷑ in aliã mate
riã. Locꝰ ab effectu cauſe materialis trãſeunt; . Maxia. Poſito
effectu materie trãſeũtis neceſſe ẽ ipam materiã ꝓfuiſſe. Forma
ẽ que dat eſſe rei. ⁊ ꝯſuat eã ineſſe. Locꝰ a cauſa formali eſt habi
tudo ipiꝰ cauſe formalis ad ſuũ effectũ. ⁊ tenz ꝯſtructiue ⁊ deſtru
ctiue. Cõſtructiue ſic albedo eſt ergo albũ ẽ. Locꝰ a cauſã formali
Maxia. Poſita cauſã formali ponit᷑ ⁊ eiꝰ effectꝰ Deſtructiue ſic
albedo nõ eſt. ergo albũ nõ eſt. Maxia. Remota cauſa formali
remouet᷑ ⁊ eiꝰ effectꝰ. Ecõtra ỽo eſt de effectu cauſe formalis. Fi
nalis eſt grã cuiꝰ aliqͩ fit. Locꝰ a cauſa finali ẽ hitudo ipius ad
ſuũ effectũ ⁊ eſt ꝯſtructiuꝰ ⁊ deſtructiuꝰ Conſtructiue ſic. beatitu
do eſt bona. ergo ỽtꝰ eſt bona. Locꝰ a cauſa finali. Maxia. Cuiꝰ fi
nis bonꝰ eſt ipm q; bonũ. Deſtructiue ſic. pena nõ eſt bona. ergo
peccatũ nõ eſt bonũ. Locus a cauſe finali. Maxia. Cuius cauſa
mala ẽ. ipm q; malũ eſt. Ecõuerſo ãt eſt de loco ab effectu cauſe
finalis.

Generatio eſt ꝑgreſſio a nõ eſſe ad eẽ. Locꝰ a generatõe ẽ ha
bitudo ipiꝰ generatõis ad ſuũ generatũ. ⁊ ẽ ꝯſtructiuꝰ ⁊ de
ſtructiuꝰ. Cõſtructiue arguit᷑ ſic. Generatio domꝰ eſt bona. ergo
domꝰ ẽ bona. Locꝰ a generatõe. Maxia. Cuiꝰ generatio bona eſt.
ipm quoq; bonũ ẽ. Deſtructiue ſic. generatio latronũ ẽ mala. er
go latro ẽ malꝰ. Locꝰ a generatõe. Maxia. Cuiꝰ generatio ma
la eſt ipm quoq; generatũ malũ ẽ. Ecõuerſo aũt ẽ de loco a gene
rato. Corruptio eſt progreſſio ab eſſe ad nõ eſſe Locꝰ a corruptio
ne eſt hitudo corruptõis ad corruptũ. ⁊ eſt ꝯſtructiuꝰ ⁊ deſtructi
uus. Cõſtructiue arguit᷑ ſic. Corruptio antixp̄i ẽ bona. ergo anti
xp̄s ẽ malus. Locꝰ a corruptõe. Maxia. Cuiꝰ corruptio bona ẽ.
ipſum corruptum malum eſt. Deſtructiue ſic. Corruptio domꝰ
eſt mala. ergo domus eſt bona. Maxima. Cuius corruptio ma
la eſt. ipm quoq; bonũ eſt. Econuerſo eſt de loco a corrupto.

Uſus vt hic ſumitur eſt operatio rei ſiue exercitiu; ipius. vt
equitare equi. ⁊ ſecare ſecuris. Locus ab vſibus eſt habitudo ipiꝰ
operationis ad id cuius eſt operatio ſiue vſus ⁊ eſt ꝯſtructiuus ⁊
deſtructiuꝰ. Conſtructiue arguit᷑ ſic. equitare eſt bonũ. ergo equꝰ
eſt bonꝰ. Locus ab vſibꝰ. Maxia. Cuiꝰ vſus bonꝰ eſt ipm quoq;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

bonũ eſt. Deſtructiue ſic: occidẽ hoiem malũ ẽ. ergo occiſor ẽ ma
lꝰ. Locꝰ ab vſibꝰ. Maxia. Cuiꝰ vſus malꝰ eſt ipm q̈ꝫ vſitatũ ma
lũ eſt. Ecõtra ẽ de loco ab vſitato. ¶ Cõmunit accidẽtia ſunt
duplicia. q̈dã eñ ſunt q̈ aliqñ ſe ꝯſequũtur ⁊ aliqñ nõ. vt cõptꝰ
et adult. ⁊ ab his nõ ſumit locꝰ dialecticꝰ ſꝫ ſophiſticꝰ. Alia ſunt
quoꝝ vnũ ſp̄ ſequit ad aliud. vt penitẽ ſequit ad deliquiſſe ⁊ ab
his ſumit locꝰ dialecticꝰ. Et tenet ꝯſtructiue ⁊ deſtructiue. Cõſtru
ctiue ſic. iſte penitet g̈ deliq̇t locꝰ a cõmunit accidẽtibꝰ. Maxia
Si cõmunit accidẽtiũ poſteriꝰ ineſt ⁊ ꝓmũ infuit. Deſtructiue ſic
Iſte nõ deliq̇t ergo nõ penitet. locꝰ a cõmunit accidẽtibꝰ. Maxi
ma. Si cõmunit accidentiũ prius nõ ineſt ⁊ poſteriꝰ nõ inerit.

Sequit de locis extĩſecis. Quid ãt ſit locꝰ extĩſecꝰ dcm̃ eſt
prius. Locoꝝ ãt extĩſecoꝝ aliꝰ eſt ab oppoſitis. aliꝰ a maio
ri. aliꝰ a minori. aliꝰ a ſili. aliꝰ a ꝓportiõe. alius a trãſũptiõe
alius ab autoritate. ¶ Itẽ oppoſitoꝝ q̈ttuor ſunt ſpẽs. ſcꝫ rela
tio. ꝯtrarietas. ꝑuatio. ⁊ ꝯdictio. Relatiue oppoſita ſunt q̈ꝝ alteꝝ ſi
ne alt̕o nõ p̄t eſſe. Locꝰ a relatiuis ẽ habitudo vniꝰ relatiuoꝝ ad
aliud. ⁊ ẽ ꝯſtructiuꝰ ⁊ deſtructiuꝰ. Cõſtructiue ſic. p̄r eſt g̈ filiꝰ eſt.
⁊ filiꝰ eſt g̈ pat̕ eſt. locꝰ a relatiuis. Maxia. Poſito vno relatiuoꝝ
neccario ponit ⁊ reliquũ. Deſtructiue ſic. p̄r nõ eſt g̈ filiꝰ nõ ẽ ⁊ ecõ
uerſo. Maxia. Remoto vno relatiuoꝝ remouet ⁊ reliquũ. locus
vero a relatiue oppoſitis tenet ſolum deſtructiue ſic. ſortes eſt pat̕
platonis ergo nõ eſt filius eiꝰ ¶ Cõtrarietas eſt cõtrarioꝝ oppõ vt
albi ⁊ nigri. Cõtrarioꝝ quedam ſunt mediata. vt album ⁊ nigꝝ
int̕ que ſunt medij colores. Quedam vero imediata vt ſanum ⁊
egrum circa aial. Locꝰ a cõtrarijs eſt habitudo vniꝰ ꝯtrariorum
ad reliquũ. ⁊ tenet cõſtructiue ⁊ deſtructiue. Cõſtructiue ſic. hoc
animal ẽ ſanum. ergo nõ eſt egrum. locꝰ a cõtrarijs. Maxima.
Poſito vno cõtrarioꝝ remouet ⁊ reliquũ. Deſtructiue tenet tm̃
in cõtrarijs imediatis cum conſtãtia ſubiecti. vt hoc aial nõ ẽ ſa
num g̈ eſt egꝝ. locꝰ a ꝯtrarijs immediatis. Maxima. Remoto
vno ꝯtrarioꝝ imediate oppoſitoꝝ ponit reliquũ ſubiecto manẽ-
te. Que autem ſunt ꝑuatiue oppoſita dcm̃ eſt prius. Locꝰ a pri
uatiue oppoſitis eſt habitudo priuatõis ad habitum vel habitus
ad priuationem. ⁊ tenet cõſtructiue. vt iſte eſt vidẽs ergo nõ eſt
cecus. vel eſt cecꝰ ergo nõ eſt vidẽs. Locus a ꝑuatiue oppoſitis.
Maxima. Poſito vno ꝑuatiue oppoſitoꝝ circa aliq̇d ſubiectũ
ab eodẽ remouet reliquũ. Deſtructiue nõ tenꝫ niſi cũ ꝯſtãtia ſub-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

iecti ⁊ cū tpe determiato a natura. Catulꝰ eñ nō dr̄ vidēs neqꝫ ce
cꝰ añ nonū diē. Et puer nō dr̄ edentulꝰ añ tēpus determiatū a na-
tura. Cōtradictio ē oppoſitio cuiꝰ ſm ſe nō eſt dare mediū Locꝰ
a ꝯdcōrie oppoſitis ē habitudo vnius ꝯdcōrie oppoſitoꝝ ad reli-
quū. vt ſorte ſedere ē veꝝ ergo ſortē nō ſedē eſt fl̄m. Locꝰ a ꝯtra-
dictorie oppoſitis. Maxima Si vnū ꝯdictoriū eſt veꝝ reliquū
erit fl̄m. Sūt āt alia oppoſita q̄ dicunt̄ diſparata q̄ non ſunt op-
poſita ſm aliqđ genus p̄dicte oppōnis. ſꝫ ſunt diuerſa vt homo
⁊ aſinꝰ Et a talibꝰ ſumit̄ hic argumētum. ſortes ē hō ergo nō eſt
aſinꝰ Maxima. De q̄cūqꝫ dr̄ vnū diſperatoꝝ abſtractiue ab illo
eodē remouet̄ ⁊ reliquū. Dicit notant abſtractiue. q2 ſi concreti-
ue ſumerent̄ tūc nō ſeq̄ret̄. q2 nō ſequit̄. hoc ē albū ergo nō eſt q̄n-
tū. ſꝫ bn̄ ſequit̄ hoc ē albedo g̊ nō eſt quātitas. Maiꝰ vt h̄ ſumit̄
eſt qđ ſupponit̄ alicui i potētia ⁊ v̄tute Minꝰ eſt qđ ei ſupponit̄
Locꝰ a maiori ē habitudo ipſiꝰ maioris ad minꝰ ⁊ eſt ſp̄ deſtructi-
uꝰ. vt rex nō p̄t expugn̄re caſtꝝ g̊ nec miles. Locꝰ a maiori. Ma-
xima. Si id qđ magis ieſſe videt̄ nō ineſt. nec id qđ videt̄ minus
ineſſe inerit. Locꝰ a minori ē habitudo minoris ad maiꝰ. ⁊ ē ſp̄ cō-
ſtructiuꝰ vt miles p̄t expugn̄re caſtꝝ g̊ ⁊ rex. Locꝰ a minore. Ma-
xima. Si qđ minꝰ videt̄ ineſſe ineſt. ⁊ id qđ magis videt̄ ineſſe in-
erit. Silitudo ē reꝝ differētium eadē q̄litas. Locꝰ a ſilī ē habi-
tudo vniꝰ ſimiliū ad reliquū. ⁊ tenet ꝯſtructiue ⁊ deſtructiē. Cō-
ſtructiue ſic. ſicut riſibile ineſt hoī. ita hinnibile ieſt eq̄ ſꝫ riſibile
ineſt hoī vt ꝓpriū. ergo hinnibile ieſt eq̄ vt ꝓpriū. Locꝰ a ſimili.
Maxia. De ſilibꝰ idem ē iudiciū. Deſtructiē ſic. ſicut riſibile ieſt
hoī. ita hinnibile. ieſt equo ſꝫ riſibile nō ineſt hoī vt genꝰ. g̊ nec
hinnibile ieſt eq̄ vt genꝰ. Maxia de ſilibꝰ idem ē iudiciū Propor-
cio ē reꝝ differētium eadē habitudo. Locꝰ a ꝓporcione ē habitu-
do vniꝰ ꝓporcionabiliū ad reliquū vt ſicut ſe hꝫ rector nauis ad
nauē. ita ſe hꝫ rector ſcholariū ad ſcholas. ſꝫ in naui regēda eligē-
dos ē rector nō ſorte ſꝫ arte. Maxia De ꝓporcionabilibꝰ idem ē
iudiciū. Differt āt iſte locꝰ a loco a ſilī q2 i loco a ſilī ſumit̄ ꝯpa-
tio ſm ſilitudinē inherētie vt ſicut riſibile ieſt hoī. ita hinnibile
ineſt eq̄. In loco āt a ꝓporcione nō attēdit̄ ſilitudo inherētie ſed
compatio habitudīs vt ſicut ſe hꝫ rector nauis ad nauē. ita ſe hꝫ
rector ſcholariū ad ſcholas. ¶ Trāſſumptio ē duplex. Quedā
eñ eſt qn̄ dictio vel orō vnū ſcās trāſſumit̄ ad ſcādū aliud ꝓpt̄
ſilitudinē aliquā in eis repertā vt hec dictio ridē trāſſumit̄ ad ſi-

gnificãdum florē. cum dꝛ. pratū ridet. Similꝛ orõ trãſſumitꝛ. cū
dicitꝛ. littus aratꝛ. i. opa ꝑditꝛ. ſicut ſolꝫ dici cum q̃s inuanū labo
rat. ⁊ hec trãſſumptio ꝑtinet ad ſophiſticum. Alia ē quãdo no-
men magis notum ſumitꝛ ꝓ nomīe minꝰ noto. vt ſi debeat ꝓbari
ꝙ philoſophꝰ nõ inuidet ⁊ fiat trãſſumptio ad hoc nomē ſapiēs
⁊ iſta trãſſumptio ꝑtinet ad dialecticū. Locꝰ a trãſſumptiõe eſt
habitudo trãſſumptõis ad trãſſumptum. vt ſapiēs nõ inuidet g̃
philoſophꝰ nõ inuidet. Maxima. Quicq̃d alicui cõuenit ſub noīe
magis noto eidem cõuenit ſub nomīe minꝰ noto. Differt aūt iſte
locꝰ a loco a nois intꝑtatõe qꝛ ī loco a nois intꝑtatõe accipitꝛ defi
niꝰ ſiue expoꝰ nois vt ſi exponatꝛ hꝰ nomē phs ꝓ hꝰ qd ē amatoꝛ ſa
piētie. In loco aūt a trãſſumptiõe nõ accipitꝛ expoſitio ſiue deſcri-
ptio nomīs. ſꝫ ꝓ vno nomīe minus noto accipitꝛ aliud nomē ma
gis notū. ꝑ qd faciliꝰ pt ꝓbari ꝓpoſitum. Autoritas vt hꝰ ſumitꝛ
eſt iudiciū ſapiētis ī ſua ſcīa. Vñ iſte locꝰ ſolet denomīari a rei iu
dicio. Locꝰ ab autoritate ē habitudo autoritatis ad illud qd per
eam ꝓbatꝛ. ⁊ tenet ꝯſtructiue ſolū vt aſtronimꝰ dicit celū eſſe vo-
lubile. ergo celum ē volubile. Locꝰ ab autoritate. Maxima. Uni
cuiqꝫ experto in ſua ſcīa credēdum eſt

SEquitꝛ de locis medijs. Quid autem ſit locꝰ mediꝰ dictum
eſt priꝰ. Locoꝝ medioꝝ aliꝰ a cõiugatis. aliꝰ a caſibꝰ. ⁊ ali
us a diuiſiõe. Cõiugata ⁊ caſus differūt ſic. quia vniuocum ſiue
pꝛincipale ſiue abſtractum qd idem eſt dꝛ ꝯiugatum a ſuo denoīa
tiuo. vt iuſticia ⁊ iuſtum. albedo ⁊ albū. Caſus aūt dicūtꝛ ea q̃
cadūt a ꝓncipali vt iuſtum ⁊ iuſte a iuſticia ⁊ dr̃am hãc aſſignat
ariſtoteles ī ſecūdo topicoꝝ. Locꝰ a ꝯiugatis eſt habitudo vnius
cõiugatoꝝ ad reliquū vt iuſticia ē bona. ergo iuſtū eſt bonū Locꝰ
a cõiugatis. Maxima. Quicq̃d cõuenit vni ꝯiugatoꝝ cõuenit
⁊ reliquo. Et ſi vnū cõiugatoꝝ ineſt. ineſt ⁊ reliquū. Locꝰ a caſi
bꝰ eſt habitudo vniꝰ caſus ad reliquū vt iuſtū eſt bonū. ergo qd iu
ſte fit bene fit. Locꝰ a caſibꝰ. Maxima. Qd vni caſui cõuenit.
cõuenit ⁊ reliquo. ⁊ ecõuerſo ſumitꝛ argumētum a caſibꝰ ⁊ a cõiu
gatis. ¶ Diuiſionū alia fit ꝑ negationē. vt ſortes eſt hõ. aut nõ
hõ. Alia autem fit nõ per negationem ⁊ hec fit ſex modis. tribꝰ
per ſe ⁊ tribꝰ per accidēs. Prima diuiſio per ſe eſt generis in ſpe-
cies. vt animalium aliud homo. aliud brutum. Tercia eſt totiꝰ
integralis in ſuas partes. vt domꝰ. alia ps eſt paries. alia tectū.
alia fūdamētum. Tercia vero eſt vocis in ſignificata. vt canis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

alius latrabilis. aliꝰ piſcis marinꝰ. alius ſidꝰ celeſte. ¶ Diuiſio-
num vero per accidēs. Prima eſt ſubiecti in accidētia vt aīaliū.
aliud ſanum. aliud egrum. Secūda diuiſio eſt accidētis in ſub-
iecta. vt ſanoꝝ. aliud brutum. aliud homo. Tercia ē accidētis in
accidētia. vt ſanoꝝ. aliud calidum. aliud frigidum. Locꝰ a diui
ſione eſt habitudo vnius cōdiuidētium ad reliquū vt ſi ſortes eſt
animal. aut eſt animal rōnale aut irrōnale. ſed nō eſt irrōnale er-
go eſt rōnale. Locꝰ a diuiſiōe. Maxima. Poſito vno membro-
rum diuidētium in aliquo ſubiecto remouet̃ reliquū. Et ſimilit̃
in qualibꝫ alia diuiſiōe. Et hec de locis dcā ſufficiāt.

¶ Incipit Sextus Tractatus de fallacijs

Syllogiſmoꝝ aliꝰ demōſtratiuꝰ aliꝰ dia-
lecticꝰ. alius ſophiſticꝰ ſiue litigioſus. Syllogiſmus
demōſtratiuꝰ eſt q̇ ex ꝑmis veris ⁊ īmediatis eſt ſyllo-
giſatꝰ aut ex talibꝰ que ꝑ aliq̄ prima ⁊ vera ꝑncipium ſue cogniti
onis ſumpſerūt. Dialecticꝰ eſt q̇ ex ꝓbabilibꝰ eſt ſyllogiſatꝰ. So
phiſticꝰ vt definit̃ ab ariſtotele in elenchis q̇ apparet eſſe ſyllogiſ
mꝰ ⁊ nō eſt. aut q̇ eſt ſyllogiſmꝰ ſed nō eſt ꝯueniēs rei. Diſputa-
tio ē actꝰ ſyllogiſticꝰ vnius ad alteꝝ ad aliqd̓ ꝓpoſitum oſtēden-
dum Diſputatiōis quattuoꝛ ſunt ſpēs doctrinalis. dialectica. ten
tatiua ⁊ ſophiſtica. Diſputatio doctrinalis eſt que ſyllogiſat ex
proprijs ꝑncipijs vniuſcuiuſqꝫ diſcipline ⁊ nō ex his que vident̃
reſpondēti. Et huiꝰ diſputatōis inſtrumētum eſt ſyllogiſmꝰ de-
monſtratiuꝰ. Diſputatio dialectica eſt que ex ꝓbabilibꝰ ſyllogi
ſatꝰ eſt collectiua cōtradictionum ⁊ eius inſtrumētum eſt ſyllo
giſmus dialecticꝰ. Tentatiua vero diſputatio eſt que ſyllogiſat
ex his que vident̃ reſpondēti ⁊ neceſſe ē ſcire eum qui ſe ſimulat
habere ſciam. huiꝰ autem diſputatiōis inſtrumētum eſt ſyllogiſ-
mus tentatiuus. Syllogiſmꝰ tentatiuꝰ eſt qui ꝓcedit ex his que
vident̃ reſpōdenti. Diſputatio ſophiſtica eſt que ꝓcedit ex his q̄
videntur ꝓbabilia ⁊ nō ſunt. Huius autem diſputatiōis inſtru-
mentum eſt ſyllogiſmus ſophiſticꝰ. Syllogiſmus ſophiſticus
ordinatur ad quinqꝫ metas que ſunt redargutio. falſum. ino-
pinale ſolœciſmus et nugatio. ¶ Redargutio eſt prenega-

ti cōceſſio. vel pcōceſſi negatio. i eadē diſputatiōe vi argumētati
onis fcā. Vn̄ niſi vi argumētatōis h̄ q̇s faciat nō ppt̄ hoc erit re
dargut⁹. Siliť nec i diuerſis diſputatōib⁹. Falſum vt h̄ ſumiť eſt
manifeſte fl̄m. Nā ſi ſophiſta ducat rn̄dentē ad falſum occultū
nō ppt̄ hoc aſſequiť ſuū finē. Inopinabile ē qd̄ eſt ꝯ opionē oim
vel pluriū vel maxie ſapientū vt matrē nō diligē filiū. Solœciſ
m⁹ eſt viciū in cōtextu ptiū orōnis ꝯ regulas artis grāmatice fa
ctū vt vir mea. Nugatio ē vni⁹ ⁊ eiuſdē ex eadē pte iutilis repe
titio. vt hō. hō currit. Dico āt ex eadē pte. q2 ſi i diuerſis ptib⁹
idē reputať nō eſſet nugatio. vt hō eſt hō. riſibile ē riſibile. Dico
aūt iutilis repetitio. q2 ſi idē repetať ad maiorē expſſionē laudis
affectōis ł vituperij nō eſſ; nugatio. vt de⁹ deus me⁹. latro latro
quo vadis. Iſti āt q̄nq3 fines vlteri⁹ ordinanť ad vnū finē pnci
palem qui ē apparēs ſapia ⁊ nō exn̄s. Sophiſta āt nō ducit ad
iſtos fines ſuū reſpōdentē niſi p eos deueniat ad vltimū finē pn
cipalē qui ē apparēs ſapia. Et cū q̇libet dz pmeditari ſuū finem
ideo determiatio finiū debet pcedē detminationē fallaciaꝝ.

Fallacia ē idoneitas decipiēdi faciēs credē de ente q̄ ſit nō
ens. ⁊ de nō ente q̄ ſit ens mediāte fantaſtica viſiōe. Falla
cie ſunt tredecim q̄ꝝ ſex ſunt in dcōne ⁊ ſeptē extra dictionē. In
dcōne ſunt equocatio. āphibologia. ꝯpoſitio. diuiſio. accēt⁹ ⁊ fi
gura dcōnis. Et ſeptē extra dictionē ſunt accidēs fm q̇d ad ſim
pliciť. ignorātia. elēchi. petitio pricipij. ꝯſequēs. nō cauſa vt cā
ſcd̄m plures itrogatōes vt vnā. q̄ āt ſint ſex i dcōe pbat ariſto
teles iductiue ⁊ ſyllogiſmo. Inductiōe ſic. Equiuocatio fit aliq̇
iſtoꝝ ſex modoꝝ. Amphibologia fit aliq̇ iſtoꝝ ſex modoꝝ. ⁊ ſic de
alijs ergo ois fallacia i dcōne fit aliquo iſtoꝝ ſex modoꝝ. Syllo
giſmo ſic. ois dceptio fcā ex eo q̄ eiſdem dcōib⁹ vel orōib⁹ nō idē
ſignificam⁹ fit aliq̇ iſtoꝝ ſex modoꝝ. ſ3 ois fallacia i dcōne fit ex
eo q̄ eiſdem dcōib⁹ vel orōib⁹ nō idem ſignificam⁹. ergo ois falla
cia i dcōne fit aliquo iſtoꝝ ſex modoꝝ. Iſte ſyllogiſm⁹ eſt in pmo
modo pme figure. Probatio maioris. ois multiplicitas dcōnis
fit aliq̇ iſtoꝝ ſex modoꝝ. ſ3 ois deceptio facta ex eo q̄ eiſdē dcōib⁹
vel orōib⁹ nō idem ſignificam⁹ fit ex multiplicitate dcōis vel ora
tionis. ergo ois deceptio fcā ex eo q̄ eiſdē dcōnib⁹ vel orōib⁹ non
idē ſignificam⁹ fit aliq̇ iſtoꝝ ſex modoꝝ. Et hec fuit maior pba
tio minoris. ois multiplicitas dictionis fit ex eo q̄ eiſdē dcōib⁹
vel orationib⁹ non idem ſignificam⁹. ſed ōnis fallacia in dictiōe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

fit ex multiplicitate dcõnis l' orõis. ergo oĩs fallacia in dcõne fit
ex eo ꝙ eiſdẽ dcõib⁹ vel orõib' nõ idem ſignificam⁹. ⁊ hec fuit mi
nor. Et iſti duo ſyllogiſmi ſunt in p̄mo mõ p̄me figure. Scd̃m
aũt vt vult Alexãder in ↄmẽto ſup̄ libꝛ elencoꝝ triplex ẽ multi
plex aliud ẽ eim̃ multiplex actuale. aliud potẽtiale. ⁊ aliud fanta
ſticũ. Multiplex actuale ẽ qñ dictio vel orõ eadẽ ſm ſuam ⁊ ſm
modũ ꝓferẽdi diuerſa ſt. dictio vt ĩ eq̃uocatiõe vt canis. orõ vt
in ãphibologia. vt liber ariſtotel'. Multiplex potẽtiale ẽ qñ dcõ
vel orõ eadẽ ſm ſubſtãtiam diuerſa tñ ſm modũ ꝓferẽdi diuer-
ſa ſcat dictio. vt ĩ accẽtu. vt pplius cui⁹ prima ſyllaba p̄t eſſe bre
uis vel lõga. ⁊ ſm h̔ diuerſa ſcat. orõ. vt in ↄpõne vel diuiſiõe.
vt quicq̃d viuit ſp̄ eſt. Aliũ eim̃ hꝫ modũ ꝓferẽdi put ẽ diuiſa et
put ẽ ↄpoſita vt poſtea patebit. De multiplici fantaſtico videbit̃
in fallacia figure dcõnis. Et qꝛ multiplex actuale veriori modo
eſt multiplex q̃ꝫ potẽtiale. ⁊ potẽtiale q̃ꝫ fantaſticũ. ideo p̄us dicẽ
dum ẽ de fallacijs faciẽtib⁹ multiplex actuale q̃ꝫ de alijs ⁊ poſtea
de potẽtiali. Et vltio de fantaſtico. Vñ p̄us dicẽdum ẽ de eq̃uo-
catõe ⁊ amphibologia q̃ꝫ de alijs fallacijs ĩ dcõne. qꝛ in eq̃uocati
one ⁊ amphibologia ẽ mltiplex actuale. ⁊ ꝑ ↄſequẽs eadẽ dictio
vel orõ ſm ſubſtãtiam ⁊ ſm modũ ꝓferẽdi. In alijs aũt nõ. In
iſtis eim̃ pl⁹ eſt de idẽptitate q̃ꝫ in alijs. Itẽ adhuc p̄us eſt dicẽdũ
de eq̃uocatiõe q̃ꝫ de ãphibologia qꝛ eq̃uocatio fit in dcõne amphi
bologia ṽo in orõne. dictio ãt prior ẽ orõne. Sciẽdum ẽ ꝙ falla
cia idẽ eſt qđ cauſa decipiẽdi. ⁊ qñqꝫ idem ẽ quod deceptio ſcã ex
illa cã. Et hoc p̄mo mõ ſumit̃ hic fallacia

Equiuocatio ẽ multiplicitas dcõnis eiuſdẽ ſm ſubſtãtiam
⁊ modũ ꝓferẽdi. vt ĩ hoc nomĩe canis. Sciẽdum ꝙ in q̃li-
bet fallacia ẽ duplex cã. ſcꝫ cauſa apparẽtie. ⁊ cã defectus. Cauſa
apparẽtie in q̃libꝫ fallacia ẽ q̄ mouet ad credendũ id quod nõ eſt
credẽdum. Cauſa defect⁹ eſt q̄ oſtẽdit creditũ eſſe ſlm̃. Cauſa ap-
parẽtie in eq̃uocatõe ẽ vnitas dcõis eiuſdẽ ſm ſubſtãtiam ⁊ ſcd̃ꝫ
modũ ꝓferẽdi diuerſa ſcãtis. Cauſa defect⁹ ſiue falſitatis ẽ diuer
ſitas ſignificatoꝝ. Unitas eim̃ p̄dcã in eq̃uocatõe mouet ad cre-
dẽdum qđ nõ eſt. ſcꝫ vnitatẽ ſcãdi. Diuerſitas aũt oſtẽdit credi
tũ eſſe ſlm̃. Equiuocatõis tres ſunt modi. Sꝫ p̄mo videdum ẽ
quid ſit fallacia eq̃uocatõis. Vñ fallacia eq̃uocatõis eſt deceptio
ꝓueniẽs ex eo ꝙ aliq̃ dictio manẽs vna ſcd̃m ſubſtãtiam ⁊ ſcd̃m
modum ꝓferẽdi diuerſa ſcat. ¶ Prim⁹ autem mod⁹ prouenit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

ex ſcatõe vel cõſignificatiõe dcõnis . Ex ſcatione ſic paralogiſat᷑
oĩs canis currit. ſidꝰ celeſte ē canis. ergo ſidꝰ celeſte currit. Solu
tio vtraqꝫ ꝑmiſſaꝝ eſt duplex. qꝛ hoc nomē canis ē multiplex eq̄
uoce ſcãs aĩal latrabile. ſidus celeſte ꝛ piſcem marinum ꝛ ſic ma
ioꝛ vno modo ē vera ꝛ alio modo flã ꝛ ſimilit᷑ minoꝛ. Uel ſic om
ne expediēs eſt bonum malum eſt expediēs ergo malum eſt bonū
Solutio expediēs dicit᷑ equiuoce. Uno modo idem ē qḋ bonum
Alio modo idem eſt qḋ neceſſarium qḋ accidit in minꝰ malum.
qḋ opoꝛtꝫ fieri ad euitãdum maiꝰ malum. Uñ vtraqꝫ ꝑmiſſarū
eſt duplex. quia vno modo eſt vera. alio modo eſt flã. Ex ꝯſigni
ficatiõe paralogiſat᷑ ſic. iſte pãnꝰ eſt de anglia. anglia eſt terra. er-
go iſte pãnus eſt de terra. nõ ſequit᷑. quia ꝑma eſt duplex ex eo ꝙ
hec ꝓpõ de poteſt dicere circumſtantiam cauſe material'. ꝛ ſic eſt
flã. Uel poteſt dicere locum ꝛ originem ꝛ ſic eſt vera. vel ſic. in
quocūqꝫ eſt egritudo ipm̃ eſt animal. ſed in humoꝝ inadequatio-
ne eſt egritudo. ergo humoꝝ inadequatio ē animal. Prima ē du
plex. quia hec ꝓpõ in poteſt dicere cauſam efficiētem ꝛ ſic eſt flã
vel cauſam formalem ſiue ſubiectum ĩ quo eſt ꝛ ſic eſt vera. Si
milit᷑ dicēdum eſt de minori. Uel ſic ꝓprium eſt qualitati ſm̃
eã ſimile vel diſſimile dici. ſed ſcḋm ſimilitudinem dicit᷑ aliq̇s ſi
milis vel diſſimil'. ergo ſimilitudo vel diſſimilitudo ſunt qualita
tes quod flm̄ eſt. imo ſunt relatiões. Prima eſt duplex. eo ꝙ hec
ꝓpõ ſcḋm poteſt dicere circumſtãtiam cauſe efficiētis ꝛ ſic ē ve
ra. quia due qualitates eiuſdem ſpeciei faciūt vnam ſimilitudiẽ
et ſic equalitas ē cauſa efficiēs ſimilitudĩs. Si autem dicat cir-
cumſtãtiam cauſe formalis ſic eſt flã. quia qualitas nõ eſt cauſa
formalis ſimilitudĩs. Et ecõuerſo dicēdum eſt de minori. Si-
milit᷑ omne ſanum ē aĩal. vrina ē ſana ergo vrina eſt aĩal. Utra
qꝫ ꝑmiſſaꝝ eſt duplex. quia ſanum dr̄ de aĩali vt de ſubiecto. ꝛ de
vrina vt de ſigno vel indicãte. de cibo vt de efficiēte. de dieta vt
preſeruãte. ꝛ alio modo ſanitas ad hec comparat᷑ ꝛ ſcḋm hec ha-
bet diuerſas ſignificatiões Ex cõſignificatione ſic paralogiſatur
quicumqꝫ ſanabatur ſanus eſt laborans ſanabatur. ergo laborãs
ſanus eſt. Minoꝛ eſt duplex eo quod hoc participium laborans
poteſt dicere preſens tempus ꝛ ſic eſt vera. tunc eſt ſenſus labo-
rans: nunc ſanabatur. Si autem dicat preteritum ſic eſt falſa.
et ſic eſt ſenſus. laborans tunc ſanabatur. Et econuerſo dicen-
dum eſt de concluſione. Laborans enim equiuocum eſt ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

laborantē nūc. ꝛ ad laborātem tūc. Eodē mō eſt h̄ Quicūqȝ ſur
gebat ſtat ſedēs ſurgebat ḡ ſedēs ſtat. Et eodē mō rn̄dendū eſt
ſicut fuit rn̄ſum ad aliū paralogiſmū. Aliomō pt fieri ecōuerſo
qn̄ dictio pt teneri materialiť vel cōſignificatiue ſicut hic. de⁹ eſt
vbiqȝ. vbiqȝ ē aduerbiū. ḡ de⁹ eſt aduerbiū. Dicēdū. ꝙ pma ē du-
plex eo ꝙ hec dictio vbiqȝ pt teneri materialiť vl' cōſignificatiue.
Si materialiť ſic ē flā. Si cōſignificatiue ſic ē v̄a ſȝ nō ſequiť
cōcluſio Secūd⁹ mod⁹ eq̄uocatōis ꝓuenit ex trāſſumptōe dcōis
Vn̄ trāſſūptio vt h̄ ſumiť eſt acceptio dcōis ſcātis vnū ex ipōſi
tione ad ſcādum aliud ꝑ ſilitudinē. Et ſm iſtū modū ſic forma
tur paralogiſm⁹. Quicq̄d ridet hȝ os. pratū ridet ergo pratū hȝ
os. Prima ē duplex eo ꝙ hoc v̄bū ridet pt teneri ꝓpe. ꝛ ex ipoſiti
one vel trāſſumptiue. Si ꝓpe ſic ē v̄a ꝛ nō ſequiť ꝯcluſio Si trāſ
ſumptiue ſic ē flā ꝛ ſic ſequiť ꝯcluſio. hoc em̄ v̄bū ridē eſt eq̄uocū
ad ridē ꝛ florē. qꝛ ridere ſt ex pma ipoſitiōe riſum ab ore emittē.
florere em̄ ſt ꝑ quādam trāſſumptionē. florē em̄ ꝛ ridē quādam
ſilitudinē hn̄t. qꝛ vtrobiqȝ denotať gaudiū. ꝛ ideo ridē trāſſumiť
ad florē. vt vult Ariſtoteles. ideo ſumētes aliquā ſilitudinē trāſ
ferūt. Quicq̄d currit hȝ pedes. aq̄ currit ḡ aqua hȝ pedes Vtra
qȝ p̄miſſaꝝ ē duplex. qꝛ hoc v̄bū currit l' teneť ꝓpe vel trāſſump
tiue. currē em̄ ꝛ labi aſſimilanť in velocitate mot⁹. ſcd̄m qd̄ cur-
rit ſumiť ꝓpe ſic maior ē vera ꝛ minor flā. ſi trāſſūptiue tūc ē ecō
uerſo. Terci⁹ mod⁹ ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̄ dictio plura ſt ꝯpoſita. ſe
parata v̄o vnū ſolū. vt hec dictio imortale vno mō dr̄ q̄ſi non po
tēs mori. Alio mō dr̄ q̄ſi potēs non mori. Et ſm hoc ſic forma
tur paralogiſm⁹ omne imortale ē ꝑpetuū. ſȝ omne potēs nō mo
ri ē imortale ḡ omne potēs non mori ē ꝑpetuū. Vtraqȝ p̄miſſaꝝ
eſt duplex. cū hoc nomē imortale ſit eq̄uocū vt dcm̄ eſt. Itē om-
ne corruptibile ē ꝑpetuū. ſȝ omne potēs nō corrūpi ē incorrup-
tibile ḡ omne potēs non corrūpi ē ꝑpetuū Vtraqȝ p̄miſſaꝝ ē du
plex. eo ꝙ icōrruptibile vno mō idem ē ꝙ non pt corrūpi ꝛ ſic in
corruptibile ē ꝑpetuū ꝛ ſic maior ē vera ꝛ minor flā. Alio modo
idē eſt qd̄ potēs nō corrūpi. vt pm⁹ hō potuit non corrūpi. ꝛ in
hoc ſenſu maior ē flā ꝛ minor v̄a. Et ſic ſoluēdi ſunt paralogiſ-
mi eq̄uocatiōis ꝑ diſtinctionē paralogiſmoꝝ ſecūdum eq̄uocatio
nē vt ꝑus patuit. Recta ſolutio ē manifeſtatio ſyllogiſmi falſi ꝛ
propť qd̄ eſt falſus ꝛ hoc ꝯtingit dupliciť ſcȝ l' diſtinguēdo vel
aliq̄ȝ premiſſaꝝ interimēdo. Secūdo modo reſpondēdum ē ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

om̄s peccãtes in materia. ⁊ ad om̄es orões in vtroq; peccantes.
reſpõdendũ eſt vtroq; mõ ſcʒ diſtinguẽdo ⁊ aliquã p̄miſſaꝝ inte
rimẽdo. nõ ſcdm idẽ ſʒ ſcdm diuerſa.

Amphibologia eſt multiplicitas orõis eiuſdẽ ſcdm ſubam
⁊ ſcdm modũ ꝓferendi diuerſa ſignificãtis. Fallacia autẽ
amphibologie eſt deceptio ꝓueniẽs ex identitate oratõis eiuſdẽ
ſcdm ſubam ⁊ ſcdm modũ ꝓferendi diuerſa ſignificantis. Cau
ſa apparẽtie eſt idẽptitas orõis eiuſdẽ ſcdm ſubam ⁊ ſcdm mo-
dũ ꝓferẽdi. Cauſa falſitatis eſt diuerſitas ſignificatoꝝ. Et dicit
amphibologia ab amphi qđ eſt dubiũ ⁊ bole ſentẽtia quaſi dubia
ſentẽtia. Amphibologie tres ſunt modi. Prim⁹ mod⁹ ꝓuenit ex
eo q̄ aliqua oratio p̄ncipaliter plura ſcat vt liber Ariſtotel' Hec
eñ oratio eſt duplex. vno mõ idẽ eſt qđ liber editus ab ariſtotele
Alio mõ idẽ eſt qđ liber poſſeſſus ab ariſtotele. Et formať ſic pa
ralogiſm⁹. quicq̄d eſt ariſtotelis poſſideť ab ariſtotele. iſte liber eſt
ab ariſtotelis. ergo poſſideť ab ariſtotele Vtraq; premiſſaꝝ eſt du
plex vt dictũ ẽ. Scd̄us mod⁹ amphibologie ꝓuenit ex trãſſũpti
one oratõis. Trãſſumptio aũt orõis eſt q̄n oratio ꝓp̄e ſcãs vnũ
⁊ tranſſumiť ad ſignificandũ aliud ꝓpter aliquã ſil'itudinẽ rep-
tam in ip̄is. vt littus aratur tranſſumiť ad opam ꝑdi Et formať
ſic palogiſm⁹. q̄cq̄d arať aratro ſcindiť. litt⁹ arať q̄n idocil' doceť
ergo q̄n indocilis doceť litt⁹ aratro ſcindiť. Maior eſt duplex. q2
littus arari ſcat proprie terrã ſcindi, trãſſumiť aũt ad operã ꝑdi
Et ẽ ſil'itudo in hoc q̄ q̄ litt⁹ arat operam ꝑdit ⁊ fruſtra laborat
Terci⁹ mod⁹ amphibologie ꝓuenit ex eo q̄ aliqua oratio ꝯpoſita
plura ſcat ſepata ꝙ̄ ꝯiunctã ſolũ vt ſeculũ ſcit. hec eñ oratõ ẽ dupl'x
ſcat eñ q̄ aliq̄s ſciat ſeculũ. vl' q̄ ſcl'm hẽat ſciam de aliq̄. Et iõ
iſta orõ eſt duplex. ex eo q̄ hoc ꝟbũ ſcit p̄t ordinari cũ hoc qđ ẽ ſe
culũ a p̄te ante. ⁊ ſic ẽ vera. ⁊ ſic nõ ſeq̇tur ꝯcluſio. vl' a p̄te poſt.
Sil'r hic. Quicq̄d aliq̄s ſcit hoc ſcit. q2 hec dictio hoc p̄t ſuppo
nere huic ꝟbo ſcit vel apponẽ. Sil'r hic. Quoſcũq; vellẽ me ac-
cipe vellẽ q̄ acciperẽt me. pugnãtes vellẽ me accipe. ergo vellẽ
q̄ pugnãtes acciperent me. Maior eſt duplex. q2 hec dictio me
põt ordinari cũ iſto ꝟbo accipe a p̄te ante. ⁊ ſic eſt vera. ⁊ nõ ſeq̇ť
ꝯcluſio l' a p̄te poſt. ⁊ ſic eſt falſa. ⁊ ſeq̇tur ꝯcluſio Sil'r iſta dic-
tio pugnãtes poteſt ſupponere vel apponere Sil'r hic. Quicq̄d
videt aliq̄s hoc videt. columnã aliquis videt. ergo columna videt
Maior eſt duplex. vt dictũ eſt in alijs. Sil'r hic Quicũq; ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

epiſcopi ſuut ſacerdotes. aſini ſunt epiſcopi. ergo aſini ſunt ſacer
dotes. Utraqꝫ pmiſſaꝝ ē duplex ex eo ꝙ hec dictio epi pt eſſe ntī
caſus vl' gti. ꝙ aūt deceptio facta ex diuerſitate caſus faciat am-
phibologiā ptz. qꝛ caſus dat⁹ eſt dcōi ad hoc vt ordinet̄ cum aliis
dcōe. Sꝫ ordinatio dcōis cū dcōe facit amphibologiā ⁊ nō equi
uocatōeꝫ. Hoc em̄ ptz ab ariſtotele formāte palogiſmos amphi
bologie ſm diuerſitatē caſus ⁊ nō equocatōis. ¶ Sciēdū eſt ꝙ
Ariſtoteles ponit tres modos cōmunes equocatōis ⁊ amphibo-
logie. Prim⁹ mod⁹ eſt qn̄ dictio vel ōrō plura pncipaliter ſcat.
dictio. vt canis. ōrō vt liber Ariſtotelis. Scd'us mod⁹ eſt qn̄ ſit
ſolecíſm⁹ ſm trāſſumptionē. trāſſumptio in dcōe. vt ridē in ora
tione vt litt⁹ arat̄. Terci⁹ mod⁹ eſt qn̄ ꝯpoſitū pl'a ſcat. ſepatum
ſo vnū ſolū. exemplū in equocatōe vt his dcōib⁹ immortale. in-
corruptibile. exemplū in amphibologia. vt in iſta orōe ſecl'in ſcit
In oib⁹ em̄ iſtis ꝯpoſitū plura ſcat. ſepatū ſo vnū ſolū. Querit̄
de diſtinctōe iſtoꝝ triū modoꝝ cōmuniū. qꝛ pm⁹ qntū ad equoca
tionē qn̄ vnū nomē pncipalit̄ plura ſcat. ſcd's pueniē ex trāſſūp
tione. Terci⁹ eſt qn̄ vnū nomē ꝯpoſitū plura ſcat. ſimplex vero
vnū vnū ſolū. vt immortale incorruptibile. Sꝫ tūc obijcit̄ De-
ceptio pueniens ex ꝯſignificatōe dcōis nō ꝯtinet̄ ab aliquo iſto
rū triū modoꝝ in equocatōe. Verbi grā. ſicut in ſyllogiſmo. qui
cūqꝫ ſanabat̄ ſan⁹ eſt. laborās ſanabat̄. ergo laborās ſan⁹ eſt. non
ꝯtinet̄ ſub tercio mō. qꝛ laborās nō eſt dictio ꝯpoſita. nec ſub ſe
cūdo. qꝛ hec dictio laborās non tenet̄ trāſſumptiue. nec ſub pri-
mo. qꝛ prim⁹ prouenit ex pncipali ſcatōe. ſꝫ hec dictio laborans
non ſcat pncipalit̄ tp̄s. ſꝫ ex ꝯnti p accidentia. ergo illa deceptio
facta ex ꝯſignificatōe non eſt ſub aliquo iſtoꝝ triū modoꝝ. So-
lutio. deceptio facta ex ꝯſignificatione dcōis continet̄ ſub pmo
modo equiuocatōis. Ad hoc qd' obijcit̄ dicendū ꝙ pm⁹ mod⁹ p
uenit ex pncipali ſcatōe appellata hic. ꝗcquid ex eadē impoſitōe
importat̄ p dictionē. ſꝫ ex eadeꝫ impoſitione ſcat quelibet dictio
ſcationē ⁊ ſūa accidentia. Ille em̄ qui impoſuit hoc nomē lapis
ad ſcandum lapidem ſub tali genere ſub tali numero impoſuit ⁊
ſic eadem impoſitione impoſuit impoſitor. quia hec dictio labo-
rans importat ſuū ſcatū ⁊ conſignificationē. ⁊cijs. Vel dicēdū
eſt ꝙ pncipalis ſcatio ponitur in primo modo equiuocationis ⁊
amphibologie ad remouendū tranſſumptionē in eis. quia tranſ-
ſumptio ſcatur per dictionem non principaliter. vt ridere non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

principaliter ſcat florere ſed tranſſumptiue ⁊ per quandam ſimilitudinem. Et hec dictio laborans ſcat preſens tempus ⁊ preteritum imperfectū. ¶ Item queritur quare deceptio facta ex q̇buſdam accidentibus facit equiuocationem ⁊ ex quibuſdam amphibologiam. Solutio. dico ꝙ quedam ſunt accidentia que conſequuntur dictionem non abſolute. ſed prout eſt ordinabilis cū alia dictione. ſicut caſus numerus. quia ordinantur dictiões ad inuicem per talia accidentia. Male enim diceretur homines currit. quia ibi non eſt debitus numerus nec debitus caſus. ⁊ deceptio ex talibus accidentibus eſt deceptio in oratione. ⁊ ſic eſt in amphibologia. ⁊ non in equiuocatione. Sed ſunt alia accidentia abſoluta que conſequuntur dictionem per ſe. vt tempus ⁊ genus. ⁊ per talia accidentia non ordinantur dictiones ad inuicem. quia ſicut bene dicitur homo currit. ita bene dicitur homo currebat. vnde licet tempus varietur manet tamen eadem conſtructio. et ideo non conſtruuntur mediante tempore. ⁊ ſic deceptio ex talibus accidentibus fit in dictione. ⁊ ita in equiuocatione ⁊ non in amphibologia.

Sequitur de fallacijs facientibus multiplex potentiale. ſcilicet de compoſitione. diuiſione. ⁊ accentu. Et prius de cōpoſitione q̄ȝ de alijs. quia paralogiſmi fiunt efficatiores ſm compoſitionem ad finem ſophiſticum q̇ eſt apparens ſapīa ⁊ non exiſtens. ideo prius dicendum eſt de compoſitione q̄ȝ de alijs. Compoſitio eſt eorum que debent diuidi falſa vnio. Diuiſio cm̄ eſt eorum que debent componi falſa diuiſio. ¶ Fallacia ꝯpoſitōis eſt idoneitas decipiendi ꝓueniens ex idemptitate orōis vni⁹ et eiuſdem ſm materiam ⁊ ſm ſitum magis debitum partibus in oratione poſitis. ¶ Cauſa apparentie huius fallacie eſt orō diuiſa habens idemptitatem in materia cum oratione compoſita. Cauſa falſitatis ſiue defectus eſt diuerſitas ſenſus compoſiti a diuiſo ¶ Notandū ꝙ qn̄ oratio eſt vera in ſenſu diuiſo ⁊ falſa in ſenſu compoſito. tunc eſt fallacia compoſitōis. Dicitur tamen oratio compoſita qn̄ determinatio determīat determīabile illud qd̓ magis apta nata eſt determīare. Sil'r dicit̃ oratio compoſita quādo dcōnes ordinantur ſm ſitum magis debitum. Et dr̓ orō diuiſa quando determinans determīat illud determīabile qd̓ non eſt magis apta nata determīare. vel quando dcōnes ordinantur ſm ſitum minus debitum. vnde ſumetur hic orō grā exempli·

Quicq̄d viuit ſemꝑ eſt. in iſta orōe ſunt duo determinata. ſcilicȝ
hoc ꝟbū viuit. ⁊ hoc ꝟbū eſt ⁊ eſt vna determiatio. ſcȝ ſemꝑ. ſi er-
go hec determiatio ſcȝ ſꝑ determiat hoc ꝟbū eſt qđ ponit a ꝑte p̄-
dicati ſic dꝛ orō ꝯpoſita, qꝛ tūc determinatio determiat detmina-
bile qđ magis apta nata ē determiare. qꝛ illud ꝟbū eſt ponit in ſi-
tu determiato ſcȝ in p̄dicato. Si aūt determiat hoc ꝟbum viuit.
ſic dꝛ diuiſa. qꝛ determiat illđ detmiabile qđ ē minꝰ apta nata de-
termiare. qꝛ illđ ꝟbū viuit nō ponitur in ſitu determiato ipiꝰ ꝟbi.
Et tūc dcōes ordinātur ſcđm ſitū minꝰ debitū. Iſtiꝰ fallacie duo
ſunt modi. Primꝰ modꝰ ꝓuenit ex eo qđ aliqđ dictū p̄t ſuppone
ꝓ ſe toto vł pro ꝑte ſui. ⁊ ſm iſtū modū ꝑalogiſat ſic. Quecūqȝ
poſſibile eſt ambulare. poſſibile ē ꝙ ipe ambulet. ſedentē poſſibile
eſt ambulare. ergo poſſibile eſt ꝙ ſedēs ambulet. ¶ Ad hoc di-
cendū ē ꝙ minor ē duplex. qꝛ ſi hoc dictū ſedentē ambulare ſup-
pōit ꝓ ſe toto huic p̄dicato poſſibile eſt id eſt ſedēs ſedēdo p̄t am-
bulare. tūc hec ꝯpoſita ē falſa. ſicut etiā ē impoſſibile dicere ꝙ ſe-
dens ābulet. ſi āt iſtđ dictū ſupponat ꝓ ꝑte ſui. tūc ē diuiſa ⁊ ve-
ra ⁊ nō ſeq̄tur ꝯcluſio ⁊ ē ſenſus ſedentē poſſibile ē ābulare. id eſt
ſedēs nūc hȝ potētiā vt poſtea ābulet. Et ſilr. Quēcūqȝ ē poſſi-
bile ſcribere. poſſibile ē ꝙ ipe ſcribit nō ſcribentē ſcribere ē poſſibi-
le. ergo poſſibile ē ꝙ nō ſcribēs ſcribat. Dicēdū ē ad iſtū ꝑalogiſ-
mū ſicut ad ꝑmū. Scđs modꝰ ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̄ determinatio
p̄t referri ad diuerſa penes iſtū modū ꝑalogiſatur ſic. q̄cūqȝ lr̄as
ſcit nūc didicit eas. ſȝ iſte antiquꝰ grāmaticꝰ ſcit lr̄as. ergo nunc
didicit eas. Dicēdū ꝙ maior eſt duplex. qꝛ hec determiatio nunc
p̄t determiare hoc ꝟbū didicit. ſic ē ꝯpoſita ⁊ falſa ⁊ ſeq̄tur ꝯclu-
ſio. vel p̄t detmiare hoc ꝟbū ſcit. ⁊ ſic ē diuiſa ⁊ vera ⁊ nō ſeq̄tur
ꝯcluſio. Silr hic. qđ vnū ſolū p̄t ferre plura p̄t ferre. ſȝ qđ non
plura p̄t ferre p̄t vnū ferre. ergo qđ non p̄t plura ferre. p̄t plura
ferre. Dicēdū ꝙ maior ē duplex. qꝛ hec determiatio ſolū p̄t deter-
minare hoc ꝟbū p̄t. ſic maior eſt falſa ⁊ ꝯpoſita. ⁊ eſt ſenſus ꝙ il-
lud qđ nō p̄t ferre vnū cū alio p̄t ferre plura. vel p̄t determinare
hoc ꝟbū ferre. ſic maior eſt falſa ⁊ ꝯpoſita. ⁊ eſt ſenſus verus ⁊ ꝓ-
poſitio diuiſa vera ſub hoc ſenſu. qđ p̄t iā ferre vnū ſolū. ⁊ ferre
nō plura p̄t plura ferre. Silr. Tu ſcis tm̄ tres hoīes currē poſi-
to caſu ꝙ ſex currāt ⁊ neſcias de tribꝰ. Hec ē duplex. qꝛ hec dic-
tio tm̄ p̄t determiare hoc ꝟbū ſcis. vel currē. ſi determiat hoc ver-
bū currē ſic ē ꝯpoſita ⁊ falſa. ſi ſcis. tūc ē diuiſa ⁊ vera. ⁊ ꝑalogi

ſatur ſic. tu ſcis tm̄ tres hoīes currē poſito caſu q ſex currāt. ſed quicq̄d ſcit̄ eſt vex. ergo tm̄ tres hoīes currē eſt vex. maior ē duplex vt iā dictū eſt.

De fallacia diuiſiōis. Quid ſit diuiſio dictū ē pus. ¶ Fallacia diuiſiōis eſt idoneitas decipiēdi ꝓueniens ex eo q orō aliqua ꝯpoſita ē vera ꝛ diuiſa falſa. vna ꝛ eadē manēs ſm materiā differens ſm formā diuerſa fcat q̄ credit̄ eſſe vera in ſenſu diuiſo. eo q veritatē hꝫ in ſenſu cōpoſito. ¶ Cauſa apparētie hui⁹ fallacie ē orō ꝯpoſita hñs idēptitatē in materia cū orōe diuiſa. Uel cauſa apparētie ē idoneitas orōis eiuſdē ſm ſubām ꝛ ſm ſitum min⁹ debitū. ¶ Cauſa defectus eſt diuerſitas ſenſus diuiſi a ſenſu ꝯpoſito. Illi⁹ fallacie duo ſunt modi. Prim⁹ mod⁹ ꝓuenit ex eo q aliq̄ ꝯiūctio p̄t copulare inter termios vel ꝓpōes. Et ſm iſtū modū paralogiſat̄ ſic. Quecūqꝫ ſunt duo ꝛ tria ſunt duo ꝛ ſunt tria. ¶ Ad hoc dicendū q minor eſt duplex. qꝛ hec ꝯiūctio ꝛ p̄t ꝯiūgere int̄ t̄mios vel int̄ ꝓpōes. ſi int̄ termīos ſic ē vera ꝛ ꝯpoſita ꝛ eſt ſenſus. duo ꝛ tria in ſimul iūcta faciūt q̄nqꝫ. ſi int̄ propoſitōes ſic ē falſa ꝛ diuiſa ꝛ eſt ſenſus q duo ſunt q̄nqꝫ p ſe. ꝛ q tria ſunt q̄nqꝫ p ſe qd̄ eſt falſum. Sil'r ē hic. Quecūqꝫ ſunt duo ꝛ tria ſunt paria ꝛ imparia. quinqꝫ ſunt duo ꝛ tria. ergo quinqꝫ ſunt paria ꝛ imparia. Dicendū q minor ē duplex. qꝛ ibi p̄t eē copulatio int̄ t̄mios ꝛ ſic eſt vera ꝛ cōpoſita ꝛ eſt ſenſus quiqꝫ ſunt duo ꝛ tria inſimul ꝯiūcta. vel ē copulatio int̄ ꝓpōes ꝛ ſic ē falſa ꝛ diuiſa ꝛ ē ſenſus quiqꝫ ſunt duo ꝛ quiqꝫ ſunt tria qd̄ ē falſum. Similit̄ hic. om̄e aīal ē rōnale vel irrōnale. ſꝫ nō om̄e aīal ē rōnale. ergo om̄e aīal ē irrōnale. Dicēdū q maior ē duplex ex eo q iſta ꝯiūctio vel p̄t ꝯiūgē int̄ termios ꝛ ſic ē vera ꝛ ꝯpoſita vel int̄ ꝓpōes ꝛ ſic ē falſa ꝛ diuiſa. Sil'r hic. Om̄e aīa ē ſanū vel egrum Uel hic. Oīs ſubā ē corporea vel incorporea. Uel hic. Oīs linea eſt recta vel curua. vn̄ oīs iſte ſunt vere quādo ꝯiūctio ꝯiūgit int̄ t̄mios ꝛ ſunt cōpoſite. Sed ſunt falſe qn̄ ꝯiūctio ꝯiūngit int̄ orōes ꝛ ꝓpōes ꝛ diuiſe. qꝛ cōiūctio p ſe ꝛ pmo ē ꝯiūctiua partiū orōis. ex ꝯnti ipa ꝯiūgit orōeꝫ cū orōe. Scd̄s mod⁹ huius fallacie diuiſiōis ꝓuenit ex eo q aliq̄ determinatio pōt referri ad diuerſa. vt hic. quo vidiſti hūc ꝑcuſſum. hoc ꝑcuſſus eſt. ſꝫ oculo vidiſti hūc ꝑcuſſum. ergo oculo ꝑcuſſus eſt. Dicēdum eſt q minor eſt duplex. qꝛ iſte ablatiu⁹ oculo p̄t determinare hoc ꝑticipiū ꝑcuſſus ꝛ ſic eſt diuiſa ꝛ falſa. ꝛ eſt ſenſus tu vidiſti hunc per

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

cuſſum oculo ⁊ ſic ſeq̇tur ꝯcluſio. vel p̄t d'mīare hoc ṽbū vidi-
ſti. ⁊ ſic ē ꝯpoſita ⁊ vera. ⁊ tūc ē ſenſus. Tu vidiſti cū oculo hūc
ꝑcuſſum. ſed tūc nō ſequit̾ ꝯcluſio.

Seq̇tur fallacia accētus. Accētꝰ eſt certa lex ⁊ regula ad ele-
uandū vel deꝑmēdū ſyllabā vniuſcuiuſq; dcōis. ⁊ iſte accen-
tus diuidit̾ in accētū graue. acutū ⁊ circūflexū. Grauis ē q̇ deꝑ-
mit̾ in fine. Acutꝰ accētꝰ ē q̇ in fine eleuat̾ vel acuit̾. Circūflexꝰ ē
q̇ acuit̾ ⁊ deprimit̾ ſimul vel circūflexus eſt qui procedit ab imo
in altum ⁊ finalit̾ tendit in imū. vt hierl'm. Fallacia accētu ꝯ̄ eſt
idoneitas decipiēdi ꝓueniēs ex multiplicitate dcōnis eiuſdē ſm
ſubam. diuerſe ſm modū ꝓferēdi diuerſa ſcātis. ¶ Cauſa ap-
parētie huiꝰ fallacie eſt vnitas dcōis ſm materiā vel ſm ſubam
ſolū. ¶ Cauſa defectꝰ eſt diuerſitas ſcatoꝝ. Iſtiꝰ fallacie duo ſūt
modi. Primꝰ modus ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̄ dictio p̄t ꝓferri diuer-
ſis accētibꝰ. vt hic Dis populꝰ eſt arbor. genꝰ eſt populꝰ. ergo ge-
nus ē arbor. Dicēdū ꝙ maior ē duplex q2 p̄ma ſyll'a hꝰ dcōis po-
pulꝰ p̄t ꝓferri lōga ⁊ ſic ē vera ⁊ nō ſeq̇tur ꝯcluſio. vel p̄t eē bre-
uis ⁊ ſic ē falſa ⁊ ſeq̇tur ꝯcluſio. Sil'r hic. oīs ara ē in tēplo ſta-
bulū porcoꝝ ē ara. ergo ſtabulū porcoꝝ ē in tēplo. Dicēdū eſt ſi-
cut ꝑus. Sil'r hic. Quicq̇d hamat̾ hamo capit̾. mulier amat̾. er-
go mulier hamo capit̾. Dicēdū ꝙ maior eſt duplex ideo ꝙ hec di-
ctio hamat̾ p̄t ꝓferri cū aſpiratōe. vel ſine aſpiratōe. ſi p̄mo ſic ē
vera ⁊ nō ſeq̇tur ꝯcluſio. vel ſic. Quoſcūq; viros iuſtū ē pendere
dignū eſt penā pati. ſz iuſtos viros dignū eſt pēdere. ergo iuſtos
viros dignū ē penā pati. vñ vtraq; p̄miſſaꝝ ē duplex eo ꝙ hec di-
ctio pēdere p̄t ꝓferri media lōga vel media breui. Scđs modus
ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̄ vox p̄t eē dictio vel oratio vt hic. tu es q̇ es.
ſz quies ē reqēs. ergo tu es requies. Dicēdū ꝙ maior ē duplex eo
ꝙ quies p̄t eſſe dictio vl' orō. ſi ſit dictio tūc ē falſa ⁊ ſeq̇tur ꝯclu-
ſio. ſi ſit orō ſic ē vera ⁊ nō ſeq̇t̾ ꝯcluſio. Sil'r hic. Quicq̇d fecit
deꝰ inuite fecit deꝰ coacte. ſz deꝰ fecit vinū in uite. ergo deꝰ fecit vi-
nū coacte. Dicēdum ꝙ maior ē dpulex eo ꝙ inuite p̄t eſſe orō vel
dictio. ſi dictio ſic eſt vera ⁊ nō ſeq̇tur ꝯcluſio. vel pōt eſſe orō. ⁊
ſic eſt falſa ⁊ ſeq̇tur ꝯcluſio. Sil'r hic. Quicūq; hz dilectionē ſu-
pernā hz dilectōez dei. Uſurariꝰ hz dilectōez ſuper nam. ergo v-
ſurarius habet dilectionē dei. Dicendum ꝙ hec dictio ſupernam
poteſt capi dupliciter. vno modo vt eſt eſt dictio ⁊ ſic minor eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

falſa. ⁊ ſequitur concluſio. Alio modo poteſt eſſe oratio ⁊ ſic ē ve-
ra ⁊ non ſequitur concluſio. Similiter hic metuo longas p̄eun-
te noctes lidia dormis. Unde hec dictio metuo poteſt eſſe dictio
vel oratio.

SEq̄tur de fallacia figure dcōis. Fallacia figure dcōis vltio
loco ponitur inter fallacias in dictione. quia facit multi-
plex fantaſticum. Figura eſt que termino vel terminis clauditur
termino. vt circulus terminis. vt Triangulus. quadrangulus.
⁊ ſimilitudinarie hic ſumitur. Fallacia figure dictionis eſt ſimi-
litudo dictionis cum dictione penes finalem terminationem in
parte non idem ſignificante. ⁊ facit multiplex fantaſticum. Eſt
autem multiplex fantaſticum quando aliqua dictio ſignificat
vnum ⁊ videtur ſignificare aliud propter ſimilitudinen quam
habet in parte cum alia dictione. vt videre ſignificat paſſionem.
⁊ videtur ſignificare actionem propter hoc. ꝙ eſt ſimile huic ver
bo agere. ¶ Cauſa apparentie huius fallacie eſt ſimilitudo dicti
onis in parte cum alia dictione non idem ſignificante. ¶ Cau-
ſa defectus huius fallacie eſt diuerſitas eorum que videntur eſſe
ſimilia. Iſta autem ſimilitudo fit tribus modis. ſcilicet voce. ſi-
gnificatione ⁊ ſuppoſitione. ⁊ ſm hoc tres ſunt modi huius fal-
lacie. Primus homo prouenit ex ſimili terminatione dictionis
cum alia dictione. vt qualiſcunqꝫ eſt muſa talis eſt poeta. ſed mu
ſa eſt femini generis. ergo poeta eſt feminini generis. Dicendum
ꝙ non ſequitur ꝙ ſi aliqua ſint eiuſdem terminationis ꝙ ſint ꝓ-
pterea eiuſdem generis. Similiter hic. Omnis aqua eſt humi-
da. fluuius eſt aqua. ergo fluuius eſt humida. Dicendum ꝙ non
oportet quod ſi fluuius ſit aqua. quod ergo illud quod dicatur
de aqua ꝙ hoc etiam dicatur de fluuio ſub eadem terminatione.
Uel ſic. Omnis homo eſt albus. mulier eſt homo. ergo mulier
eſt albus. Unde in omnibus predictis paralogiſmis maſculi-
num interpretatur femininum. Aut ſi formetur ſic paralogiſ-
mus. Muſa ⁊ poeta ſimiliter terminantur. ſed muſa eſt femini
ni generis. ergo poeta. tunc non eſt ibi fallacia figure dictionis
ſed fallacia conſequentis a communiter accidentibus vt poſtea
patebit. Secundus modus prouenit ex mutatione vnius pre-
dicamenti in aliud. Uel quando vna ſpecies vnius predicamē-
ti mutatur in aliam ſpeciem. vt hic. Quicquid heri emiſti ho-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

die comediſti carnes crudas heri emiſti. ergo carnes crudas co-
mediſti. Dicēdū eſt ꝙ nō ſeq̇tur qꝛ q̇cq̇d dicit rem de predicamē
to ſubſtātie. crudū dicit rem de p̄dicamēto qualitatis. ⁊ ſic ꝑce-
dit de vno p̄dicamēto in aliud. Sil'r hic. Quicq̇d heri vidiſti ho
die vides ſ; vidiſti heri albū. ergo albū hodie vides. Dicendu; ꝙ
nō ſeq̇tur. qꝛ albū ſ̄cat ꝑ modū q̄litatis. Quicq̇d vo d̓t rem de p̄
dicamēto ſube. Sil'r hic. Do tibi ſolū denariū ſ; ſolū denariū nō
habeo. ergo do tibi qd̓ nō habeo. Dicēdum ꝙ hec dictio ſolū d̓t re
latōe;. qꝛ vt habet in ſcd̓o elenchoꝝ ſolū d̓r q̄ſi non cū alio. ⁊ hec
dictio qd̓ d̓t ſubam. ⁊ ſic ꝑcedit a relatōe ad ſubam. Sil'r ē hic.
Aliq̇s dat cito equū ſ; nō h; cito. equū. ergo aliq̇s dat cito qd̓ n̄
h;. Dicēdum ꝙ nō ſeq̇tur qꝛ cito d̓t modū act⁹ ſiue q̄litatē. ⁊ qd̓
dicet ſubam. ⁊ ſic ꝑcedit a q̄litate ad ſubam. Sil'r qn̄ ꝑceditur
ab vna ſpē vni⁹ p̄dicamēti ad aliā. vt q̄ntoſcunq; digitos heri ha
buiſti hodie habes decē digitos heri habuiſti. ergo dece; digitos
hodie habes poſito ꝙ vnū amiſeris. Dicēdū ꝙ nō ſeq̇tur. qꝛ hec
dictio q̄ntoſcūq; d̓t q̄ntitatē ꝯtinuā. ⁊ hec dictio decē d̓t q̄ntita-
tē diſcretam. Terci⁹ mod⁹ prouenit ex diuerſa ſuppoſitōe t̄mini.
vt hō eſt ſpēs. ergo aliquis homo eſt ſpēs. Et hec. hō ē digniſſi-
ma creaturaꝝ. ergo aliq̇s hō eſt digniſſima creaturaꝝ. hic eſt pro
ceſſus a ſimplici ſuppoſitōe ad perſonalē. Similiter hic. oīs hō
ē aīal. ergo oīs hō ē hoc aīal. Simili̓t hic. aīal ē ſortes. aīmal eſt
plato. ⁊ cōīs. ergo aīal ē oīs hō. hic fit proceſſus a plurib⁹ determi
natis ad vnam determinatā. Et iſte mod⁹ ſolet appellari vniuo-
cus. quia ille terminus vniuoce ⁊ equaliter ſic ſe habet ad omnia
ſuppoſita. Vn̄ in qualibet p̄miſſarum ſupponit pro vno. in con
cluſione vero pro pluribus. ⁊ ſic variat eius ſuppoſitio. Et intel
ligendum ꝙ in predictis quale q̇d interpretatur hoc aliq̇d id eſt
cōmune vel vniuerſale interpretatur ſingulare. Si eñ aīal ē hoc
aliquid ſi tunc arguat ſic. aīal eſt ſortes. aīal ē hō. ⁊ cōīs. ergo ani
mal eſt oīs hō. eſt bonū argumentū. ſicut hic. ſortes currit. plato
currit. ⁊ cōīs. ergo oīs homo currit. Similiter hic non ſequitur.
quando fit proceſſus ab immobili ſuppoſitōe ad mobilē. vt oīs
homo eſt animal. ergo omīs homo eſt hoc aīal. ⁊ cōīs. Hos tres
modos ponit Ariſt. dicens. ꝙ figura dcōnis fit qn̄ interp̄tatur
nō idem vel diuerſum. vt maſculinū femininū vel neutrū. l' ecō-
uerſo. ⁊ rurſus q̇d interp̄tatur q̄le vel q̄ntū. iteꝝ qn̄ ꝯē interp̄tat
ſingulare vel hoc aliquid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Sequit̃ de fallacijs extra dcõez. q̃ ſunt ſeptẽ ſcꝫ accidẽs. ſm
q̃d ad ſimpl'r. ignorãtia elẽchi petitio pͥncipij. ꝯſequẽs. nõ
cã vt cã ſm plures int̃rogatões vt vnã. Differũt ãt iſte fallacie
a fallacijs ĩ dcõne qꝛ fallacie ĩ dcõne hñt cãm apparẽtie ex pte vo
cis. Sꝫ fallacie extra dcõez hñt cãm apparẽtie ꝛ defect⁹ ex parte
rei ꝛ nõ ex pte vocis. ꝛ ppt̃ hoc dicunt̃ extra dcõem. Int̃ has pͥ
mo dicẽdum ẽ de fallacia accidẽtis. Vñ accñs ꝓut hic ſumit̃ idẽ
eſt ꝙ extraneũ. in pte idẽ ꝛ in pte diuerſum. vt h̃ hõ eſt ſpẽs. ſoꝛ
tes ẽ hõ. ergo ſoꝛtes ẽ ſpẽs. Hõ eñ eſt in pte idẽ cum ſpẽ ſcꝫ qñ
ſumit̃ ꝓ re vl̃i. ꝛ in pte diuerſum a ſpẽ ſcꝫ qñ ponit̃ ꝓ ſuppoſitꝭ.
¶ Notãdum ꝙ ĩ fallacia accñtis ſunt iſta tria. ſ. accñs. res ſub
iecta. ꝛ attributũ exẽplũ. vt hõ eſt ſpẽs ſoꝛtes ẽ hõ. ergo ſoꝛres ẽ
ſpẽs. hoc mediũ hõ eſt res ſubiecta. ꝛ minoꝛ extremitas ẽ accñs.
et maioꝛ extremitas attributũ. ¶ Cauſa apparẽtie eſt ꝯueniẽtia
aliq̃ꝝ duoꝝ in aliquo tercio ſm ptem. ſiue ẽ ptialis idemptitatis
aliquoꝝ duoꝝ. ¶ Cauſa defect⁹ eſt diuerſitas eoꝝũdem. Hui⁹ fal
lacie tres ſunt modi. Prim⁹ mod⁹ ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̃d vere p̄di
cat̃ de aliq̃ ſubiecto ꝛ ppt̃ hoc credit̃ vere dici de accñte ei⁹ a quo
eſt diuerſum. Vel qñ aliq̃d pͥmo attribuit̃ rei ſubiecte in p̄miſſis
et poſtea attribuit̃ ei⁹ accñti in ꝯcluſiõe. vt h̃. hõ eſt ſpẽs ſoꝛtes
eſt hõ ergo ſoꝛtes ẽ ſpẽs. Dicẽdum ꝙ nõ valet qꝛ ille t̃min⁹ ſpẽs
qui ẽ attributũ aſſignat̃ ineſſe ſoꝛti q̃ eſt accñs eo ꝙ dr̃ de hoĩe qd̃
eſt res ſubiecta. Silit̃ hic. Omne es ẽ naturale. ſtatua eſt es. er
go ſtatua ẽ natural' nõ ſequit̃. qꝛ naturale vere p̄dicat̃ de ere. ꝛ ꝓ
pter hoc attribuit̃ in ꝯcluſiõe ſtatue qd̃ non fit vere. Silit̃ hic.
Cognoſco coꝛuſcũ. coꝛuſc⁹ eſt veniens ergo cognoſco veniẽtem.
Dicẽdum ꝙ nõ oportet ꝙ ſi cognoſcas coꝛuſcũ ſm ſe ꝙ ppt̃ hoc
cognoſcas cũ ſub illo accñte qd̃ eſt veniẽs. Secũdus mod⁹ ꝓue
nit ex pticulari idẽptitate aliq̃ꝝ duoꝝ in aliq̃ tercio. Vel qñ ali
qd̃ cõmune p̄dicat̃ de aliq̃b⁹ duob⁹ cum q̃b⁹ eſt in pte idem ꝛ in p
te diuerſum. ꝛ ppt̃ hoc illa duo credunt̃ eſſe eadẽ int̃ ſe. vt h̃ ſoꝛ
tes eſt hõ. plato ẽ hõ ergo ſoꝛtes ẽ plato. Silit̃ hic. hõ eſt aĩal.
equ⁹ eſt aĩal. ergo equ⁹ eſt hõ. Dicẽdum ꝙ nõ oportet ꝙ ſi aliqua
duo cõueniãt in aliq̃ tercio ꝙ ppt̃ hoc ꝯueniãt int̃ ſe. Terci⁹ mo
dus ꝓuenit qñ ex duob⁹ aliquib⁹ diuiſim ſumptis male. ĩfertur
aliqd̃ cõiunctum ſm accñs. vt iſte ẽ alb⁹ ꝛ eſt monach⁹. ergo eſt
alb⁹ monach⁹ Silit̃ hic. Iſte canis ẽ pr̃ ꝛ tu⁹ ergo ẽ pat̃ tu⁹. nõ
ſequit̃. qꝛ licet illa cõueniãt ĩ aliq̃b⁹ ſm partẽ. tñ ſm illã ptẽ diſ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

ferūt. Et ſcied̄um ꝙ nō licet īferre ex diuiſis cōiunctū. vt habet
ſcđo perihermenias qñ diuerſa ſunt accidētia ſibiinuicē ꝑ accñs
cōnenietia ſicut albū eſſe ꝛ monachū. Simil' qñ duo p̄dicant̄ q̄ꝝ
ſm intelligit̄ in p̄mo. vt vl'e in ſuo ſpecialiori. vt iſte ē hō ꝛ ē aīal
ergo ē hō aīal. qꝛ aīal intelligit̄ in homīe ſicut albū in hoīe albo.
Sȝ in oib⁹ aliȷ̈s licet ex diuiſis īferre cōiunctum. Vñ notandū
ꝙ qñ aliqua duo accidētia p̄dicant̄ de aliq̄ quoꝝ p̄mū in ſubiecto
eſt ꝑ alteꝝ ꝛ nō ꝑ ſe. ex talib⁹ diuiſum captis nō licȝ inferre ꝯiun
ctū vel ecōtra. vt iſte ē alb⁹ ꝛ ē monach⁹. ergo ē alb⁹ monachus.
nam albedo nō eſt in ſubiecto ſm ſe ſȝ ſm habitum. ſimil' ex ꝯiun
tis nō licet īferre diuiſum qñ iſta q̄ ꝯiūgunt̄ diminuūt de rōe al-
teri⁹ vt ille hō eſt mortu⁹. ergo ē homo ꝛ mortu⁹. In oibus aūt
aliȷ̈s licet ex cōiunctis īferre diuiſum. ſed illud vltimū argumen
tum facit fallaciā ſm q̇d ad ſimpl'r. Accidēs ſic definit̄ ab ariſto
tele. Accidēs eſt qđ eſt extraneū in ꝑte idē ꝛ in parte diuerſum.
Secūdum accñs ꝟo fiūt paralogiſmi qñ idē ſimil' fuerit aſſigna
tum in eſſe rei ſubiecte ꝛ accidēti. vt hō eſt ſpēs. ſortes eſt hō. er-
go ſortes ē ſpēs. hō eñ ſm ꝙ ſibi cōuenit eſſe ſpēm. alit̄ capitur
a mō ꝑ quem cōuenit ſorti ꝛ platoni. qꝛ cōuenit ei eſſe ſpēm. vt ē
eſſentia quedam ꝯis p̄dicabilis de pluribus. ꝛ ꝓut ē in plurib⁹.
ſic eſt in ſorte ꝛ platone. ꝛ ſic ſortes eſt accidens. homo vero res
ſubiecta. ꝛ ſpecies ꝑcat̄ vtriſqȝ ineſſe. Vñ accidēs non ſumitur
hic vt definit̄ a porphirio ſȝ vt dcm̄ eſt

Sequit̄ de fallacia ſm quid ad ſimplicit̄. Dictum ſm quid
appellat̄ hic determīatio diminuēs de rōne vel de eſſe cui ad
iūgitur. vt cum dico homo mortu⁹ mortuū eñ diminuit de rati
one homīs. Dictum ſimplicit̄ appellat̄ aliq̇d indiminutū. vt hō
Fallacia ſm quid ad ſimplicit̄ eſt idoneitas decipiendi ꝓueniens
ex apparēti cōſequentia dicti ſm quid ad dictum ſimpliciter.
¶ Cauſa apparētie huius fallacie eſt cōueniētia hui⁹ dicti qđ ē
ſm quid ad aliud quod eſt ſimpliciter ꝛ ecōuerſo. ¶ Cauſa falſi
tatis eſt diuerſitas ꝑcatorum. Fit autem hec fallacia tot modis
quot modis cōtingit addere alicui determinationem diminuen-
tem. Primo modo ſm partem in modo vt ille eſt homo mortu⁹
ergo eſt homo nō ſequit̄. quia mortuū diminuit de ratōe homīs.
Et hic. chimera eſt ens opinabile diminuit de ratione hui⁹ quod
eſt eſſe. Secūdo modo ſm partem integralem vt ethiops eſt al-
bus ſm dentes ergo eſt albus. Tercio modo in his que ſunt ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

aliquid vt diuitie nō ſunt bone male vtēti ergo nō ſunt bone. nō
ſequitur .licet eñ diuitie compate ad aliquid nō ſunt bone. tamē
in ſe ſunt bone. Quarto modo in his que ſm locum ſunt. vt bo-
num eſt mactare patrem in triuanis ergo bonum eſt mactare pa
trem ſuum. vel ſic. bonum eſt vti dieta in locis egrotatiuis ergo
bonum eſt vti dieta. Quinto modo in his que ſiūt ſm tempꝰ vt
bonum eſt ieiunare in quadrageſima ergo bonum eſt ieiunare. vl'
ſic. expedit alicui mederi quādo egrotat. ergo expedit alicui mede
ri. nō ſequitur quia licet expediat mederi ſm quid. nō tamē ſim
pliciter ¶ Sciēdum autem ꝙ in omnibꝰ iſtis inſpiciēdum ē ad
cōtradictionem vt ſi aliquis rñdens dicat ꝙ nō expedit mederi.
et opponēs aſſumat ꝙ expedit quādo egrotat. nō cōtradicit ei. ſꝫ
ſtat in fallacia ſm quid ad ſimpliciter. ¶ Et ſciēdum ꝙ eadē eſt
fallacia ſi ex eo quod eſt ſm quid inferatur ſimpliciter ⁊ ecōuer-
ſo. Et intelligēdum ꝙ iſta fallacia quādo fit ab eſſe ſm quid. vt
in pluribꝰ fit affirmatiue. ſed quādo fit a dicto ſimpliciter. vt in
pluribus arguitur negatiue. ¶ Sequitur fallacia ignorantie
elenchi.

Elenchus eſt ſyllogiſmꝰ cōtradictionis vniꝰ ⁊ eiuſdem non
nominis tm̄. nec etiā rei tm̄. ſed nominis ⁊ rei ſimul. non ſino
nimi ſꝫ eiuſdem. ⁊ ex his q̄ data ſunt de nc̄citate. nō cōnumera-
to eo qđ erat in ꝑncipio. ad idē. ſm idem. ſilr̄. ⁊ in eodē tempe.
Elenchꝰ eſt ſyllogiſmꝰ cōtradictiōis. i. ſyllogiſmꝰ ꝯcludēs ꝯ̄di
ctoriā ꝓpōnis date a rñdente. In definitōe elēchi q̄dā ponūtur
rōe ſyllogiſmi. vt ex his q̄ data ſunt ex nc̄citate accidē ꝑ quod re
mouet fallacia accidētis. ⁊ ponit non cōnumerato eo qđ erat in
pricipio. per qđ remouet petitio ꝑncipij vt poſtea patebit. Alia
ponūtur rōe ꝯ̄dcōis. vt vniꝰ ⁊ eiuſdē. i. vniꝰ ſubiecti ⁊ p̄dicati.
Vñ niſi eſſet idē ſubiectū ⁊ ideꝫ p̄dicatū nō eſſet ꝯ̄dictio vt ethi
ops ē niger. ethiops nō eſt niger ſm dētes. ex q̄ nō idem p̄dica-
tū ideo nō eſt ꝯ̄dictio. Et ſilr̄ hic. nullꝰ hō mortuꝰ currit. ⁊ qui
dam hō currit. nō eſt ꝯ̄dictio. qꝛ nō eſt ibi idē ſubiectū. ¶ Iteꝫ
ſcđm idē ad idem ſilr̄ ⁊ in eodē tp̄e ponūtur rōne ꝯ̄dcōis. ⁊ cō
tra iſtas quattuor ptes peccat hec fallacia que dr̄ ignorātia elen
chi. ſcđm ꝙ eſt vna de tredecim fallacijs. Alio modo accipitur
generaliter ⁊ tunc ſic definitur. Ignorantia elenchi eſt vnus de
fectus generalis ad quem reducūtur omnes alie fallacie. oſten-
dendo quomodo peccāt ꝯtra iſtas particulas vt poſtea patebit.

Iſte ẽm ꝑticule nõ noĩs tm̃. nec rei tãtum. ſed noĩs ⁊ rei ſimul. nõ ſinonimi. ⁊ ſic de alijs. ponũtur rõne ſyllogiſmi ⁊ rõe ꝯdictio nis q2 iſte exigũt ꝙ nomẽ ſit vnũ ⁊ res vna. ꝙ non ſit nomẽ ſino nimũ. Vñ nõ eſt ibi ꝯdictio. Marcꝰ currit. ⁊ tulliꝰ non currit. nec ẽ ibi ſyllogiſmꝰ Ois gladiꝰ ſcindit q̃ddã inſtrumẽtum ẽ en‑ ſis. g̃ quoddã inſtrumẽtum ſcindit. ¶ Fallacia ignorãtie elen‑ chi ẽ idoneitas decipiẽdi ꝓueniẽs ex apparẽti obſeruatõe ꝑticula rũ definitõis elẽchi q̃ ꝯueniũt ex rõe ꝯdcõis tm̃ ſcꝫ ad idẽ. ſcđm idem. ſilr̃ ⁊ in eodẽ tpe. ¶ Cauſa apparẽtie hꝰ fallacie ẽ ꝯueniẽ tia dictoꝝ ſm q̃d ad dcã ſimplicit̃. ¶ Cauſa falſitatis ẽ diuerſi‑ tas eoꝝũdem. Vñ huiꝰ fallacie q̃ttuoꝛ ſunt modi. Primꝰ modꝰ ẽ cõtra hãc ꝑticulã ad idẽ vt duo ſũt duplũ vniꝰ ⁊ nõ ſunt duplũ triũ ergo ſunt duplũ ⁊ nõ duplũ. ⁊ ĩ vtraqꝫ ꝑmiſſaꝝ nõ ſumit̃ du plũ ad idẽ ⁊ ideo nõ ſequit̃ Scđs modꝰ peccat ꝯ illã ꝑticulã ſm idẽ. vt h̔ eſt duplũ illi ſm latitudinẽ. ⁊ nõ eſt duplũ ſm longitu dinẽ. ergo ẽ duplũ ⁊ nõ duplũ nõ ſequit̃. q2 duplũ nõ ſumit̃ ſm idẽ. licet ſumat̃ reſpcũ eiuſdẽ Tercius modꝰ peccat ꝯtra illã ꝑti culã ſilr̃. vt hõ eſt ſpẽs. nullꝰ hõ eſt ſpẽs. g̃ idẽ eſt ſpẽs ⁊ nõ ſpẽs nõ ſequit̃. q2 ibi nõ eſt ꝯdictio in ꝑmiſſis. q2 ille t̃minꝰ hõ nõ ſu mit̃ ſilr̃. q2 ĩ vna ſumit̃ ꝓ ſuis ĩferioꝛibus. in alia ꝟo nõ. ſꝫ ꝓ ſe toto. vel ꝓ ſua foꝛma. Quartꝰ modꝰ peccat ꝯ hanc ꝑticulã in eo dẽ tpe vt manꝰ mea ẽ clauſa in h̔ iuſtãti ⁊ nõ eſt clauſa ĩ hoc iſtãti ergo ẽ clauſa ⁊ nõ clauſa. nõ ſequit̃. q2 non ẽ in eodẽ tpe. Differt aũt hec fallacia a fallacia ſm q̃d ad ſimplicit̃. q2 ĩ illa eſt ꝓceſſus ab vno ſm q̃d ſumpto ad vnũ ſumptũ ſimplr̃. vt hoc ẽ duplum ſm lõgitudinẽ. ergo ẽ duplũ. ĩ iſta ꝟo ẽ ꝓceſſus a duobꝰ ſm quid ſumptis ad duo ſumpta ſimplicit̃. vt h̔ eſt duplũ illi ſm lõgitu‑ dinẽ ⁊ nõ ſm latitudinẽ. ergo ẽ duplũ ⁊ nõ duplũ

¶ Sequitur de fallacia petitionis principij

Petere id qđ eſt in ꝑncipio ẽ qñ ꝯcluſio q̃ debꝫ ꝓbari ſumit̃ ĩn ꝑmiſſis. Cũ ergo idẽ ſub eodẽ noĩe non p̃t ſeipm̃ ꝓbare. vt hõ currit. g̃ hõ currit. ĩ talibꝰ ẽm nõ eſt petitio ꝑncipij. ſꝫ tal̃ argumentatio ẽ ridiculoſa. nec cadit ſub arte. nec ẽ petitio hꝰ qđ eſt in ꝑncipio. Aliud ẽm eſt petẽ ꝑncipiũ. ⁊ aliud ẽ petẽ illud qđ eſt in pꝛĩcipio. q2 petẽ pꝛĩcipiũ eſt qñ petit̃ idẽ ſub eodẽ noĩe. vt hõ currit. ergo hõ currit. ⁊ iſto mõ nulla ẽ fallacia. q2 nõ ꝯtinet̃ ſub aliq̃ ſpẽ argumẽtatõis. nec ſcđm veritatẽ. nec ſm apparẽti am. ſꝫ talis petitio pꝛĩcipij peccat ꝯtra ſyllogiſmũ ſimplr̃ dictũ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Sed petere illud qđ eſt in pꝛĩcipio eſt qñ idez petit᷑ ſub diuerſo
noĩe. vt aĩal rõnale currit. ergo hõ currit. Uel ſic. Petere illud
qđ eſt in pꝛincipio eſt qñ minꝰ notũ ſumitur ad probatõꝫ magꝭ
noti. ¶ Cauſa aparẽtie huiꝰ fallacie ẽ apparẽs diuerſitas ꝯcluſiõis a pmiſſis. ¶ Cauſa falſitatis eſt idemptitas eorundẽ. Petitur aũt illud qđ eſt in pncipio qnqꝫ modis vt ptꝫ octauo topicorum. Pꝛimo mõ qñ deffinitũ petit᷑ in deffinitõne ⁊ econtra. vt ſi
dubitaret᷑ vtrũ hõ currat vel nõ currat. fiat argumentũ. aĩal rõnale currit. ergo hõ currit. nulla eſt ibi ꝓbatio. qꝛ qñ vnũ dubitatur neceſſe eſt alterꝝ dubitari. ⁊ ita ſi ſumat᷑ vnũ ad probandum
aliud peccatũ eſt. Scđs modꝰ eſt qñ ꝑticulare petitur in vlĩ. vt
nullus hõ currit. ergo nec ſortes currit. Uel ſi aliquis debeat pbare ꝙ oĩm ꝯtrarioꝝ eſt eadẽ diſciplina. ⁊ aſſumat. oĩm oppoſitorũ eadẽ eſt diſciplina. ergo oĩm ꝯtrarioꝝ eadẽ eſt diſciplina. hic
petit᷑ ꝯcluſio in pmiſſis. Terciꝰ modꝰ eſt qñ vl'e petit᷑ in ꝑticularibꝰ. vt ſi aliq̃s debeat ꝓbare ꝙ oĩm oppoſitoꝝ eſt eadẽ diſcipliña.
⁊ ſumat illã. oĩm ꝯtrarioꝝ ⁊ oĩm ꝯtradictorioꝝ ⁊cũs eſt eadẽ diſciplina. ergo oĩm oppoſitoꝝ ẽ eadẽ diſciplina. Uel ſic. Sortes
currit. plato currit. ⁊cũs. ergo oĩs hõ currit. Quartꝰ modus eſt
qñ ꝯiunctũ petit᷑ in diuiſis vel ecõtra. vt ſi aliq̃s debeat ꝓbare ꝙ
medicina ẽ diſciplina ſani. ⁊ medicina eſt diſciplina ſani ⁊ egri.
dicat᷑ ſic arguẽdo. medicina eſt diſciplina ſani. ⁊ medicina eſt diſciplina egri. ergo medicina eſt diſciplina ſani ⁊ egri. Quintus
modus eſt qñ vnũ relatiuoꝝ petit᷑ in alio. vt ſi q̃s debeat ꝓbare ꝙ
ſortes ſit pater platonis. ꝓbetur ſic. plato eſt filius ſortis. ergo
ſortes eſt pater platonis. nõ ſeq̃tur. qꝛ hoc aſſumit᷑ qđ ẽ ꝓbandũ
Sciẽdũ ꝙ hec fallacia nõ impedit ſyllogiſmũ inferentẽ ſꝫ ꝓbãtem. ⁊ ita fallacia petitõnis pncipij peccat ꝯtra ſyllogiſmũ dialecticũ inq̃ntũ dialecticus eſt.

De fallacia ꝯñtis dicendũ eſt ſm ꝙ ñs fiunt ꝑalogiſmi eo ꝙ
credimꝰ ꝯñam ꝯuerti q̃ non ꝯuertit᷑. ¶ fallacia ꝯñtis eſt
idoneitas decipiẽdi ꝓueniens ex apparẽtia ꝯñe cõuerſe q̃ nõ conuertitur. ¶ Cauſa apparẽtie huiꝰ fallacie eſt cõueniẽtia vniꝰ cõſeq̃ntie vere ad aliã nõ verã. ¶ Cauſa falſitatis eſt diuerſitas eorundem. Et ſciendũ ꝙ bñ tꝫ argumẽtũ a poſitõe antecedẽtꝭ ad
poſitõeꝫ ꝯñtis. Huiꝰ fallacie tres ſunt modi. Pꝛimꝰ modus ẽ
qñ arguit᷑ a deſtructõe añcedẽtis ad deſtructõeꝫ ꝯñtis. vt ſi hõ ẽ
aĩal ẽ. ergo ſi hõ nõ ẽ. aĩal nõ eſt. Uel a poſitõe ꝯñtꝭ ad poſitõeꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

anteceđētis. vt ſi mel eſt rubeū eſt. ergo ſi rubeūʒ eſt mel eſt. Ad
iſtū em̄ modū reducūtur om̄s praue argumētatōnes ab inferiori
ad ſupiꝰ deſtructiue. Vñ quotiēſcūqʒ fit ꝓceſſus ab inferiori ad
ſupiꝰ cū diſtributōe ſupioris. vt oīs hō currit. ergo om̄e aīal cur
rit. ibi cōmittit iſta fallacia. vt nullus hō currit. ergo nullū aīal
currit. Scđs modꝰ ſolʒ poni ab inſufficiēti inductōe ſingularū
vt ſortes eſt aīal. ⁊ econuerſo. plato ē aīal ⁊ ecōuerſo. ergo oīs hō
ē aīal ⁊ ecōuerſo. hic enumerant oīa ſingularia illiꝰ. oīs hō ē aīal.
⁊ nō huiꝰ. om̄e aīal ē hō q̄ ſeat p cōpoſitōeʒ huiꝰ qđ ē ecōuerſo.
ad hāc. oīs hō ē aīal. Terciꝰ modꝰ prouenit a cōiter accidētibꝰ.
Et dicunt cōiter accidētia q̄ ſe aliqñ ꝯſequūtur ⁊ aliqñ nō. Vt
iſte eſt comptus. ergo eſt adulter. Silr hic. muſa et poeta ſimili
ter terminātur. ſʒ muſa eſt femini generis ergo ⁊ poeta. Nō ſeq̄
tur qꝛ idēptitas generis ⁊ terminatōis aliqñ ſe ꝯſequūtur ⁊ ali
quādo non. eo q non eſt in om̄ibus ſed in aliquibꝰ. Si aliqs di
cat q in hoc vltimo tercio modo non tenet econuerſo. vñ ibi nō
eſt ꝯña. Dicendū eſt q ergo ſm quoſdā ſumit ꝯña a cōiter acci-
dentibꝰ ad ꝯñam neceſſariā ⁊ ꝓbabilē. ⁊ in iſtis nō ſumit ꝯña ne-
ceſſaria ſed ꝓbabilis. Talit aūt ordinātur iſti modi ab Ariſtote-
le iſto modo ordināte

SEq̄tur de fallacia ſm non cām vt cauſām. Ad cuiꝰ euiden-
tiā ſciendū q duplax eſt ſyllogiſmꝰ. ſcʒ oſtēſiuꝰ ⁊ ad impoſ
ſibile. Oſtēſiuꝰ eſt q̄ hʒ vnā ſolā ꝯcluſioneʒ. Syllogiſmꝰ vͦo ad
impoſſibile eſt qñ aliqs ſyllogiſtice ducit ad impoſſibile. ⁊ ꝑpter
hoc iterimit aliq̄ ꝑmiſſaꝝ q̄ erat cauſa illiꝰ impoſſibil. Vñ iſte ſyl
logiſmꝰ ſꝑ hʒ duas ꝯcluſiones. vt cū dr. eſt ne hō aſinꝰ. hoc con
ceſſo. Contra: nullꝰ aſinꝰ eſt aīal. rōnale mortale. hō ē aſinꝰ. ergo
hō non ē aīal rōnale mortale. ſʒ hoc ē impoſſibile. ergo ⁊ iſta hō
ē aſinꝰ. ⁊ ille ſyllogiſmꝰ eſt in q̄rto modo ꝑme figure. Sciendūʒ
eſt em̄ q non cauſā. vt cauſa. ſꝑ fit in ſyllogiſmis ad impoſſibile
¶ Fallacia āt ſm non cām vt cām fit qñ non cauſā ponit vt cā
⁊ ꝑpter hoc apparet ſeq̄ impoſſibile. ⁊ illud qđ apparet eſſe cau-
ſa interimit. vt ſi q̄rat. eſt ne brunellꝰ hō: quo ꝯceſſo. nullꝰ aſinꝰ
eſt aīal rōnale mortale. ſʒ hō ē aſinꝰ ⁊ brunellꝰ eſt hō. ergo homo
non eſt aīal rōnale hoc aūt ē īpoſſibile. ergo brunellꝰ non ē homo
In dicta em̄ argumētatōe non ē cauſa vt cā. qꝛ interimit id qđ
apparet eſſe cauſa ⁊ nō eſt ſcʒ brunellꝰ ē hō. ¶ Cauſa apparētie
huiꝰ fallacie ē ꝯueniētia huiꝰ qđ apparet eſſe cauſa ⁊ non ē cuʒ eo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

qd̄ eſt cauſa. ¶ Cauſa falſitatꝫ eſt diuerſitas eorundē. tale eñi exemplū ponit Ariſtꝫ. hꝰ fallacie. vt q̄rē do ſic. Sūt ne aīa ⁊ vita idem: q̄ ꝯceſſo. Cōtra. mors ⁊ vita ſunt ꝯtraria. ſꝫ mors eſt corruptio ergo vita generatio. ⁊ ꝑ ꝯñs viuere ē generari ſꝫ hoc ē impoſſibile. qꝛ q̄cq̄d viuit nō generat̄. ſꝫ generatū ē. ergo aīa ⁊ vita non ſunt idē. Hec ꝯcluſio peccat ſm non cām vt cām. qꝛ ex hoc eñi q̄ aīa ⁊ vita ſunt idē ñ ſeq̄tur īpoſſibile. ⁊ ita ñ dꝫ interimi. ſꝫ iſta. mors ⁊ vita ſunt ꝯtraria. qꝛ in oībꝰ his id qd̄ nō ē cauſa apparet eſſe cā. qꝛ cōicat in t̄mīs cū aliq̄bꝰ ꝓpoōībꝰ ex q̄bꝰ ſeq̄t̄ impoſſibile. Ex iſtꝫ ptꝫ qꝛ iſta fallacia ñ fit in ſyllogiſmo oñſiuo vt oīs hō currit. ſortes ē hō ⁊ ſol ē in cancro. ergo ſortes currit. hic nō ē fallacia non cauſe vt cauſe. qꝛ hec ꝓpō ſol ē in cancro ñ eſt cauſa neqꝫ apparet eſſe cauſa. ſicut apparet in ſyllogiſmo ad impoſſibile.

PRopoſitio plures eſt illa in qua plura predicātur de pluribus vel plura de vno vel vnū de pluribus. vt ſortes currit ⁊ diſputat. vel ſic. eſt ne hic vel hic hō demōſtrato ſorte ⁊ brunello. vel ſortes ⁊ plato currūt ⁊ diſputāt. Propō vna aūt eſt ī qua vnum predicatur de vno ⁊ hoc quadrupliciter ſiue vnum numero. vt homo eſt riſibilis. ſiue vnum ſpecie. vt ſortes ē homo. ſiue vnum genere. vt ſortes eſt animal. ſiue vnum ſm prius ⁊ poſterius. vt homo eſt ens. animal eſt ſanum. Siue predicantur plura ex quibus fit vnum. vt homo eſt animal rationale mortale.

Secundum plures interrogationes fiunt paralogiſmi quando ad interrogationes plures datur vna reſponſio. ¶ Cauſa apparentie huius fallacie eſt vnitas interrogationis complexe.

¶ Cauſa falſitatis eſt pluralitas ipius. Duo ſunt modi huius fallacie. Primus modus eſt quando plura in ſingulari numero ſubÿciuntur vel predicantur vt hic. eſt ne hic ⁊ hic homo demonſtrato ſorte ⁊ brunello. ſi dicatur ſic. ergo brunellus eſt homo ſi non. ergo ſortes non eſt homo. Non enim bene r̄ñdit. quā do fecit r̄ñſionem vnam ad interrogationē plures. ſꝫ debet r̄ñdere verum eſt pro vno. ⁊ falſum pro reliquo. Scd̄s modus ē qñ plura in plurali numero ſubÿciūtur vel predicantur. vt ſunt ne iſta bona vel non bona demonſtratis bono ⁊ nō bono. ſi dicit bona. ergo bonum ñ eſt bonū. debuiſſet eñi r̄ñdere. bonum eſt bonū. ⁊ malum eſt malum. Si autem concedat aliquis dari definitiones ſimili modo in ſingulari ⁊ in plurali. vt cecū eſt aptū natū vidē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

⁊ nō videt ⁊ ceca ſūt apta nata videre ⁊ nō vident nō effugiet re-
dargutionē. demōſtrato vno ceco ⁊ altero vidente. ⁊ dicatur ſic.
Sūtne illa ceca vel nō ceca. ſi ceca. ergo illud eſt cecū demōſtra-
to vno vidente. nō em̄ dicebat illū eſſe cecū ⁊ illū eſſe videntē. ſed
dabat vnā rn̄ſionē eo ꝙ ꝯceſſit ꝙ ſimilis dareꝛ definitio in ſingu-
lari nūero ⁊ in plurali.

POſt hoc aūt reducēdū ē oēs
fallacias ad ignorātiā elenchi vn̄ reducē eas ad ignorātiaꝫ
elenchi eſt oſtendere q̄liter fallacia q̄libet peccat ꝯtra aliquā ꝑti-
culā in definitōe elenchi poſitā. aut ratōe ſyllogiſmi. aut ꝯtradi-
ctionis. Sicut em̄ dr̄a adueniēs generi ꝯſtituit ſpēm. ita rō cō-
tradictōis adueniēs ſyllogiſmo ꝯſtituit elenchū. Vn̄ q̄cq̄d ē in
elencho aut eſt in eo rōe ꝯtradictōis aut rōe ſyllogiſmi. Dicit eīn
Ariſt. ꝙ diuidēdū ē oīs ſyllogiſmos apparentes ⁊ elenchos.
aut oīs reducēdū eſt ad ignorātiam elenchi. ¶ Equiuocatio ⁊
amphibologia ⁊ figura dcōis reducūtur ad ignorātiā elenchi. eo
ꝙ duplex eſſe impedit ſyllogiſmū ⁊ ꝯtradictōꝫ. Sꝫ ꝯpoſitio. di-
uiſio accēt⁹ reducūtur ad ignorātiā elenchi in eo ꝙ nō eſt orō ea-
dē vel idē nomē. ſꝫ differens oportet aūt hoc. ſcꝫ nomē ⁊ rōem
eſſe eadē quēadmodū ⁊ rem ſi debeat eſſe elenchus. Qui ꝟo ſcd̄m
accn̄s fiūt manifeſti ſunt definito ſyllogiſmo. qꝛ fiūt ꝯtra ꝑticu-
lā in definitōe elenchi poſitā. ſcꝫ neceſſe ē aliud accidē ꝑ ea q̄ po-
ſita ſunt ⁊ ꝯceſſa. Et ſm̄ hāc fallaciā q̄ eſt ſm̄ accn̄s. artifices et
ſciētes ſepe ab inſcijs redarguūtur faciētibus ſyllogiſmos cōtra
ſapiētes. nā ſm̄ accn̄s faciūt ſyllogiſmos apparētes. Qui ꝟo fi-
unt ſm̄ q̄d ad ſimpliciꝛ reducūtur ad ignorantiā elenchi. qm̄ de
eodē nō eſt affirmatio ⁊ negatio. vt ethiops eſt alb⁹ ſm̄ dentes.
ergo ē alb⁹. Manifeſti aūt ſunt ſyllogiſmi. qui ꝑus dicti ſunt.
⁊ quales nuncupātur. Qui ꝟo ſunt ſm̄ id qd̄ petiꝛ in ꝑncipio ⁊
nō cauſam vt cauſam. peccāt manifeſte ꝯtra definitionē ſyllogiſ-
mi. qꝛ in ſyllogiſmo oportet ſequi aliud de neceſſitate quod non
erat in principio ⁊ ſic oportet ꝙ premiſſe ſint cauſa concluſionis
ſyllogiſmi. Qui vero ſm̄ ꝯn̄s reducuntur ſicut illi qui ſunt ſm̄
accn̄s. Qui ſm̄ plures interrogatōnes vt vnam reducuntur ad
elenchum eo ꝙ peccant ꝯtra vnitatē propōis. ibi em̄ non ſumiꝛ
propoſitio vna. ⁊ per ꝯn̄s nec propoſitio. nam eadē eſt definitio
vnius rei ⁊ rei. hoīs et vnius hominis. ſimile autē eſt in alijs.
Vnde propō vna vnū de vno affirmat. ſed non eſt ita in propōe
plures in qua predicātur plura de vno vel vnū de plurib⁹ ⁊ ꝓpter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

hoc peccat ꝯ vnitatē ꝓpōis Jtē oēs fallacie ī dcōne ꝛ ſm q̊d ad
ſimpl'r reducunꝰ ad ignorātiā elēchi eo ꝙ peccāt ꝯ cōtradcōem
Omnes aūt fallacie alie extra dictionem reducūtur ī hoc ꝙ pec-
cāt ꝯtra definitionem ſyllogiſmi

Incipit Septimus Tractatus de ſup-
poſitiouibus.

Dꝝ q̄ dicunꝰ q̄dā dn̄r cū ꝯplexiōe vt hō currit Que
dā ꝟo ſine ꝯplexiōe vt hō. qꝛ ē t̄min⁹ incōplex⁹. Ter
min⁹ vt h̄ ſumiꝰ ē vox ſcās vl'e l' ꝑticulare vt hō l' ſoꝛ
tes ꝛcʒ̄s. Termiorꝝ aūt incōplexorꝝ vnuſq̄ſqꝫ ſt ſubſtātiam. aut
qualitatē. aut q̄ntitatez. aut ad aliq̄d. aut agē. aut pati. aut vbi.
aut qn̄. aut ſit⁹. aut habit⁹ Significatio vt h̄ ſumiꝰ. ē rei ꝑ vocē
ſcd̄m placitū repn̄tatio. Quare cū oīs res aut ē vl'is. aut ꝑticula
ris. opoꝛtet dcōes nō ſcātes vl'e vel ꝑticulare nō ſcare aliq̄d. et
ſic nō ſūt termini vt h̄ ſumiꝰ termin⁹. vt ſiḡ vl'ia vel ꝑticularia
Significationū alia ē rei ſubſtātiue. ꝛ hec fit ꝑ nomē ſubſtātiuū
vt hō. Alia ē rei adiectie. ꝛ hec fit ꝑ nomē adiectm̄ vel ꝑ ꝟbū. vt
currit. vel alb⁹. q̄ nō ē ꝓp̄e ſcatio ſubſtātiua l' adiectiā ſʒ ſcaꝰ ali
quid ſubſtātiue l' adiectiue. Et ſcare aliq̄d adiectie vel ſubſtāti
ue ſunt modi vocū qꝛ adiectiuatio ꝛ ſubſtātiuatio ſunt cōpotes
modi ꝛ dr̄e rerum q̄ ſcanꝰ ꝛ nō ſignificāt Noīa ꝟo ſubſtātiua di
cūtur ſupponē. ſʒ noīa adiectia vel ꝟba dicūtur copulare. Sup
poſitio eſt acceptio t̄mi ſubſtantiui ꝓ aliq̄. Differūt aūt ſuppō ꝛ
ſcatio. qꝛ ſcatio fit ꝑ īpoſitionē vocis ad ſcādum rem. ſuppō eſt
acceptio termī iā ſcātis rem ꝓ aliq̄. vt cum dr̄ hō currit iſte ter-
min⁹ hō teneꝰ ſtare ꝑ ſoꝛte platone ꝛ ſic de alijs Vn̄ ſcatio ꝓoꝛ ē
ſuppōe. ꝛ ī hoc differūt. qꝛ ſcatio eſt vocis. ſuppō vero eſt termī
iam ꝯpoſiti ex voce ꝛ ſcatiōe. ergo ſupponē ꝛ ſignificare nō ſunt
idem ſed differūt per locum a cōiugatis Jtem ſignificatio eſt ſig
ni ad ſignificatū. ſuppō vero eſt ſupponētis ad ſuppoſitum ergo
ſuppō nō eſt ſignificatio. Copulatio eſt acceptio termini adiecti
ui pro aliquo

Suppōnum alia ꝯmunis. alia diſcreta. Suppō cōmunis
eſt que fit ꝑ terminū cōmunem vt homo aīal. Diſcreta eſt

que fit ꝑ terminū diſcretū. vt ſortes. vel ꝑ terminū ↄēm cū ꝓno
mie demōſtratiuo ꝑmitiue ſpēi vt iſte hō. qui ē terminꝰ diſcretꝰ.
Itē ſuppōnū cōmuniū. alia naturał. alia accidētał. Suppō na
turalis ē acceptio termī ↄis ꝓ oībꝰ his ꝓ q̇bꝰ aptus natꝰ eſt ꝑtici
pari. vt iſte t̄minꝰ hō ꝑ ſe ſumptꝰ. ſuppoit ꝓ oibꝰ hoibꝰ tam qui
ſūnt. q̇ erūt. ⁊ q̇ fuerūt Accidētał ſuppō ē acceptio t̄mi ↄis ꝓ oi
bꝰ ꝓ q̇bꝰ exigit ſuū adiūctum vt hō currit. h̄ iſte t̄minꝰ hō ſuppo
nit ꝓ oibꝰ hoibꝰ p̄ntibꝰ Et cum d̓r hō fuit vel hō currit ſuppoit
pro p̄teritis. Et cum d̓r hō currit vel hō curret ſuppoit ꝓ futu
ris. Et ſic h̄ȝ diuerſas ſuppōnes ſm diuerſitatē coꝝ q̄ ei adiun
gūtur. Accidentaliū ſuppōnū alia ſimplex alia ꝑſonał. Suppō
accidētalis ſimplex ē. acceptio t̄mi ↄis ꝓ re vłi ſ̄cata ꝑ ipm ter
minū vt cum d̓r. hō eſt ſpēs. aīal ē genꝰ Ibi iſte t̄minꝰ hō ſuppo
nit ꝓ hoīe in ↄi ⁊ nō ꝓ q̄libet īferiori. Et ſiłr dicēdum ē de q̄libȝ
termio ↄi vt riſibile ē ꝓpriū. rōnale ē d̄ra. albū eſt accidēs. Iteȝ
ſuppōnum ſimpliciū. alia ē termī ↄis in ſubiecto poſiti vt hō eſt
ſpēs. ibi iſte t̄minꝰ hō ſimplicē h̄ȝ ſuppōnem. q̄ꝛ ſolū ſuppoit ꝓ
natura ſpeciei. Alia eſt t̄mī ↄis poſiti in p̄dicato ꝓpōis affirma
tiue vt oīs hō eſt aīal. Ibi iſte t̄minꝰ aīal in p̄dicato poſitꝰ ſimpli
cē h̄ȝ ſuppōnem. q̄ꝛ ſolū ꝓ natura generis. Alia eſt t̄mi ↄis poſi
ti poſt dcōem exceptiuā. vt oīe aīal p̄ter hoīem ē irrōnale. Ibi
iſte t̄minꝰ hoīem ſimplicē h̄ȝ ſuppōem. q̄ꝛ nō licet fieri deſcēſum
ſub ipo. Vn̄ nō ſequit̄ omne aīal p̄ter hoīem ē irrōnale. g̊ omne
aīal p̄ter hūc hoīem ē irrōnale. ex q̄ ibi ē fallacia figure dcōis. ꝓ
cedēdo a ſuppōe ſimplici ad ꝑſonalē. Siłr hic hō eſt ſpēs. ergo
aliq̇s hō eſt ſpēs. Et ſiłr hic. Oīs hō eſt aīal. g̊ oīs hō eſt h̄ aīal.
In oībꝰ eīn iſtis fit ꝓceſſus a ſimplici ſuppōne ad ꝑſonalē q̄ aūt
terminꝰ in p̄dicato poſitꝰ ſimplicē h̄ȝ ſuppōem. patȝ q̄ꝛ cum d̓r
oīm oppoſitoꝝ eadem ē diſciplina. niſi ille t̄minꝰ diſciplina ſim
plicē habēt ſuppōem. ſic fieret deſcēſus ſub ipo ⁊ eſſet fłā. Nulla
eīn ꝑticularis diſciplina ē oīm ↄ̄rioꝝ. medicina eīn nō eſt oīm cō
trarioꝝ. ſȝ ſolū ſani ⁊ egri grāmatica nō eſt oīm ↄ̄rioꝝ ſȝ ſoli cō
grui ⁊ incōgrui. logica veri ⁊ falſi. ⁊ cōiꝰ. Perſonalis aūt ſuppō
eſt acceptio t̄mi ↄis ꝓ ſuis īferioribꝰ vt cum d̓r hō currit. iſte t̄
minꝰ hō ſupponit ꝓ ſuis īferioribꝰ Itē ꝑſonaliū ſuppōnum
alia ē determiata. alia cōfuſa. Determiata ſuppō eſt acceptio ter
mi ↄis indefinite ſumpti. vel cum ſigno ꝑticulari ſumpto. vt hō
currit vel aliq̇s homo currit. Et dicitur vtraq̄ȝ illaꝝ determiata

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

quia licet in vtraqꝫ iſtaꝝ iſte terminꝰ homo ſupponit ꝓ omni ho
mine tam currēte qꝫ non currēte tamē ꝓ vno ſolo hoīe curren
te vera dicit. Et quia aliud eſt ſupponere ⁊ aliud eſt locutionem
eſſe veram ꝓ aliquo vel ſtām igit in p̄dictis vt dcm̄ eſt iſte termi
nꝰ homo ſupponit ꝓ omni hoīe tam currēte qꝫ non currēte li
cet reddat locutionē veram ꝓ currēte ſolo. ꝙ autem ī vtraqꝫ iſta
rum ſit determiāta ſuppō patꝫ. quia cum dr̄. animal eſt ſortes.
vel aīal eſt plato. ⁊ ſic de alijs. ergo aīal eſt omnis homo. Ibi eſt
fallacia figure dcōnis a pluribꝰ determinatis ad vnam determiā
tam. Et ideo iſte terminꝰ animal indefinite poſitꝰ habet determiā
tam ſuppōnem ⁊ ſimilit cum ſigno particulari. Confuſa ſuppō
eſt acceptio termī cōmunis ꝓ pluribꝰ mediāte ſigno vlī. vt cum
dicit omnis hō eſt aīal ibi iſte terminꝰ homo ſupponit ꝓ pluribꝰ
mediāte ſigno vlī quia ſupponit ꝓ quolibet ſuo ſuppoſito Item
cōfuſarum ſuppōnum alia eſt cōfuſa neceſſitate ſigni vel modi.
et alia neceſſitate rei. vt cum dr̄ omnis hō eſt aīal. ibi iſte termi-
nus hō mediāte ſigno vlī cōfundit ſiue diſtribuit ꝓ quolibꝫ ſuo
ſuppoīto. Et iſte terminꝰ aīal a p̲te p̄dicati poſitꝰ confundit ne-
ceſſitate rei. Et cū vnuſquiſqꝫ hō ſuam habet eſſentiam. ideo hoc
verbum eſt neceſſitate rei tenet pro tot eſſentijs ꝓ quot hominibus
tenet iſte terminꝰ homo ⁊ cum vnicuiqꝫ homini inſit ſua anima
litas. ideo iſte terminꝰ animal neceſſitate rei tenet ꝓ tot animali
bꝰ pro quot hominibꝰ iſte terminꝰ homo ⁊ ꝓ quot eſſentijs hoc ver
bum eſt. Vñ iſte terminꝰ homo debet ſupponere cōfuſe mobilit
et diſtributiue tenet. quia tenetur pro omni hoīe. mobiliter ve
ro. quia licet fieri deſceſſum ſub eo ꝓ quolibet ſuo ſuppoīto. oīs
homo eſt aīal ergo ſortes eſt animal. ſꝫ iſte terminꝰ animal dicit
cōfundi immobilit. quia nō licet fieri deſceſſum ſub eo vt omnis
homo ē animal ergo omnis homo ē hoc aīal. Ibi eñ fit proceſſus
a ſimplici ſuppōne ad p̲ſonalem. ſicut hic homo ē digniſſima cre
aturaꝝ. ergo hic hō vel aliq̄s homo. vel roſa eſt pulcherrima flo-
rum. ergo aliqua roſa. Sꝫ differūt in hoc qꝛ in iſtis eſt ſimplex
ſuppō ex p̲te ſubiecti. in illa vero ex parte p̄dicati. licet videat op
poſitum eſſe qd̓ ſuperiꝰ dictum eſt ꝙ in hac ꝓpōne. omnis hō eſt
aīal. iſte terminꝰ aīal in p̄dicato poſitꝰ ſimplicem habet ſuppōem.
cum ꝑus dicit ꝙ habet cōfuſam. Ad hoc dicēdum eſt ſm quoſ-
dam. ꝙ qꝛ genꝰ predicat de pluribꝰ differētibꝰ ſpē. iſte terminus
aīal qñ tenet ꝓ ipō in cōmuni, qd̓ eſt genꝰ. ſic habet ſimplicē ſup

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

poſitionem. Scd̃m autem ꝙ ip̃a natura ipſiꝰ generis multipli-
catur per ſuppoſita hoīs. ſic dr̃ habere ꝯfuſam ſuppōez. nō mo
biliter ſʒ immobiliter. Suppoſitio autem ꝯfuſa immobiliter p̄t
cum ſimplici icidere. nō ſcd̃m idem. ſed ſcd̃m diuerſa. vt dictum
eſt. Unde ſcd̃m hoc dicēdum eſt ꝙ ſuppō ꝯfuſa mobiliter nō po
teſt ſimul eſſe cum ſimplici. nec ſcd̃m idem nec ſcd̃m diuerſa vt di
ctum eſt. Sʒ ego credo impoſſibile eſſe terminū cōmunem in p̄-
dicato poſitum habere ſuppoſitiōem ſimplicem. ⁊ cōfundi mo-
biliter vel immobiliter ſigno vniuerſali exiſtēte ī ſubiecto affirma
tiuo vt oīs homo eſt aīal ⁊ ſic de alijs ꝯſimilibꝰ. quia vt vult por
phirius. Om̄e quod p̄dicatur de aliquo. aut eſt maius eo. aut eſt
equale ei de quo predicat̃ ⁊ intēdit de predicatiōe per ſe. Sed in
hac ꝓpoſitiōe. om̄is homo eſt aīal eſt p̄dicatio per ſe ⁊ nō predica
tur equali ergo maius. nō accidētale. ergo ſubſtātiale nō differē
tia. ergo genus ſed natura generis multiplicata mobilit̃ vel im-
mobiliter nō eſt genus ergo cum dicitur om̄is homo eſt aīal. cū
ibi predicetur genꝰ nō eſſet poſſibile terminum cōmunem multi
plicari mobiliter vel immobilit̃ qui ſignificat naturam generis
que iam actu nō eſt genus. ſicut ſi homo ꝯfunderetur mobiliter
vel immobiliter. iam nō eēt ſpecies Item hoc idem videtur ꝑ ari
ſtotelen ī primo topicoꝝ dicētem. ꝙ omne quod de alio predica-
tur. aut predicat̃ cōuerſim de eo aut nō. Si cōuerſim eſt defini-
tio vel proprium. Si autem nō ꝯuerſim predicatur de re. aut ca
dit in definitionē rei aut nō. ſi nō tūc eſt accn̄s. Si cadit in defi-
nitionē. aut eſt genus vel dr̄a. nō differētia ergo genus. Et intē
dit ariſtoteles ꝙ ibi ſit directa predicatio ⁊ ſpēs ſubijciat̃ ſcd̃m ſe
vel multiplicatur. ſed in hac ꝓpoſitiōe homo eſt animal. eſt dire
cta predicatio. ⁊ ſubijcitur homo. ⁊ nō equale predicatur. neqꝫ ac
cidēs ergo genꝰ. Quare nō eſt poſſibile terminū cōmunem in p̄-
dicato poſitū ꝯfu di mobilit̃. Itē totū vl'e qd̓ ē genꝰ ⁊ totū in q̄n
Totũ ĩ q̃ntitate cõpletũ titate ex oppoito : hn̄t. Sʒ totū in q̄ntitate ē duplex Quoddā eſt
totū ī q̄ntitate ꝯpletū vt vbicūqꝫ ꝯfundit̃ t̃minꝰ ꝯīs mobilit̃. vt
Totũ ĩ q̃ntitate ĩcõpletũ oīs hō ē aīal Aliud ē totū ī q̄ntitate icōpletū ⁊ diminutū. vt vbi
cūqꝫ ꝯfūdit̃ t̃minꝰ ꝯīs imobilit̃ ⁊ multiplicat̃ t̃minꝰ ꝯīs ſimpl'r
g̃ ſi ipoſſibile ē totū ī q̄ntitate eē genꝰ in q̄ztū huiōi nō erit poſſibi
le t̃minū ꝯēm ī p̄dicato poſitū ꝯfūdi mobil'r l' imobilit̃. vt dice
bat̃. Itē ꝯpatio illa ſm quā īferiora reducunt̃ ad ſupiora. oppoſi
ta ē compationi ſm quā ſupiora reducūtur ad īferiora. ſed ſcd̃m

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

p̄dinā ſumit̃ ꝯmune in rōne ꝯīs. ſ꜍ ſcđm ſecūdam ſumit̃ cōm-
ne multiplicatum ſiue cōfuſum. cum ergo termin⁹ cōis vt ſic ſit
in rōne generis. nō eſt poſſibile ip̄m multiplicari in quātum hu
iuſmodi. Et hec quattuoꝛ argumēta ſunt cōcedenda. Cauſa aūt
propt̄ quam mouebant̃ facilis eſt ad ſoluēdum q̇ tm̄ eſt vna. q꜠
cum đꝛ ois hō eſt aīal. cum vnicuiq꜍ hoī rn̄deat ſua aīalitas. ſiue
ſua eſſentia cum nō poſſit eſſe hō quin ſit aīal. Ideo dixerūt ꝙ iſte
termin⁹ aīal teneret̃ ꝓ tot aīalib⁹ ꝓ q̄t homib⁹ homo. ꝙ autem in
illo argumēto nulla ſit apparētia ꝑꝫ. q꜠ cum đꝛ omnis homo ē
alb⁹. neceſſe eſt ꝙ tot aīalitates intelligant̃ in ſubiecto. quot ſunt
homīes in quib⁹ tenet̃ hō. Uñ nihil ē dicere ꝙ habeat illas aīali
tates a p̄dicato cum ibi p̄dicatur album. Uñ dicēdum ꝙ homo
logice loquēdo nō naturalit̃ ex rōnali ꝛ animali ꝯponit̃. ideo de
ſe habet illaꝝ aīalitatū multiplicationē. Uñ cum dico ſic. ois hō
eſt alb⁹ nullo modo habet illas aīalitates a p̄dicato cum ibi p̄dice
tur alb⁹ vt dictum ē. Sic autem eſt in ꝓpoſito cum ibi predicet̃
gen⁹ de ſpē vt omnis homo eſt aīal. In hac em̄ ꝓpōne ſubijcitur
hō in quo intelligit̃ multitudo illaꝝ animalitatū. ꝛ p̄dicatur hoc
gen⁹ animal qđ nullo modo cōfundit̃ mobilit̃ vel immobilit̃. ſed
ſtat ibi ꝓ natura. ſiue ꝓ eſſentia ipſius generis cōmunis de pluri-
bus p̄dicabilis. Uñ aīal p̄dicat̃ ꝛ aīal intelligit̃ in ſubiecto. ſicut
hic. omne aīal rōnale eſt aīal. Similit̃ dico ꝙ hoc ꝟbum eſt non
cōfundit̃ mobilit̃ vel immobilit̃ q꜠ ꝙ animal eſſet vel exiſteret in
hoc homīe hoc habet ſubiectum de ſe anteq꜍ in ꝓpōne ſubijciatur
predicato eſſentiali vel accidētali. Et ꝑpter hoc deſtruim⁹ quan-
dam diuiſionem factam ſc꜍ cōfuſaꝝ ſuppōnum alia eſt ꝯfuſa ne-
neciſſitate rei. alia eſt cōfuſa neceſſitate modi ſiue ſigni. Dicim⁹
em̄ ꝙ omnis cōfuſio ſit neceſſitate ſigni vel modi. vt cum đꝛ. oē
animal rōnale eſt animal. iſte termin⁹ aīal in ſubiecto poſit⁹ te-
net̃ nc̄citate ſigni ꝓ omni aīali qđ eſt homo. Similit̃ hic. om̄is
hō eſt aīal. iſte termin⁹ homo tenet̃ ꝓ omni hoīe. ꝛ nō ſolū pro oī
homīe. ſ꜍ etiam ꝓ omni aīali qđ eſt homo. ꝛ ideo tot intelligunt̃
aīalitates quot humanitates naturalit̃ loquēdo. q꜠ eadem eſt hu
manitas ī quolibet īdiuiduo homīs. ſm viam logicoꝝ. ꝛ nō ſm
viam nature. ſic homo in cōmuni idem eſt. Uñ ꝙ ſit hec anima
litas vel illa. hoc eſt rōne materie. In via em̄ nature humanitas
mea differt ab humanitate tua ꝑ ſe. ꝛ anima mea ꝑ quam cauſat̃
humanitas mea in me. alia eſt ab anima tua per quam cauſatur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

humanitas tua ĩ te. Et ppt̃ hoc ſignum cõfundit hoĩem. nõ tñ
cõfundit aĩal in ꝯmuni. ſʒ aĩal cõtractum ad hoĩem ꝑ ſuas dr̃as
Vñ ſequit̃ ꝙ omnis ꝯcluſio fit neceſſitate ſigni vel modi.

Incipit Octauus Tractatus de relatiuis.

Relatiuũ ẽ duplex. vno mõ relatiuũ eſt
cui⁹ eſſe ẽ ad aliud ſe hr̃e. ⁊ h̃ relatm̃ eſt vnũ de decẽ p
dicamẽtis. Aliud ẽ relatm̃ qd̕ eſt añ late rei recorda
tiuũ. qꝛ vt vult Priſcian⁹ in maiori ſuo volumie. Relatio ẽ an
te late rei recordatio. vt ſortes currit q̇ moueť ibi hoc relatm̃ qui
facit recordationẽ ſiue relationẽ de ſorte qui ẽ res añ lata Omiſ
ſis aũt relatis ſm̃ pmũ modũ. de relatis ſcd̕o mõ hic intẽdimus.
Relatiuoꝝ aũt q̃dã ſunt relatiua ſubſtãtie vt q̇ ille ⁊ ſilia. Que
dã ṽo ſunt relatia accñtis. vt talis q̃lis tãtus quãt⁹ Relatm̃ aũt
ſubſtãtie eſt qd̕ refert eãdem rẽ in numero cũ ſuo añcedẽte vt q̇ il
le. Itẽ relatiuoꝝ ſubſtãtie q̃dã ſunt relatiua diuerſitatis vt ali⁹
Et ẽ illud qd̕ refert eãdem rem in numero ⁊ ſupponit ꝓ alia. vt
ſortes currit ⁊ ali⁹ diſputat. Quedã ṽo idẽptitatis. vt q̇ ille idẽ
Relatm̃ aũt ſubſtãtie idemptitatis ẽ qd̕ refert ⁊ ſupponit ꝓ eo
dem ĩ numero ꝓ quo ſupponit ſuũ añcedẽs vt ſortes currit qui
diſputat ibi hoc relatm̃ qui refert ſortẽ ⁊ ſupponit ꝓ ſorte. Rela
tiuoꝝ ſubſtãtie idemptitatis q̃dã ſunt noĩa vt q̇s quidã. Quedã
ſunt ꝓnomia vt ille idẽ. Itẽ relatiuoꝝ ꝓnoim idẽptitatis. Que
dã ſunt reciproca vt ſui. ſibi. ſe. cũ ſuo poſſeſſiuo vt ſuus ſua ſuũ
Alia ṽo nõ reciproca vt ille idẽ. Relatm̃ aũt reciprocũ diciť nõ
ꝙ ſit patiẽs. ſʒ qꝛ ponit modum patiẽtis ſupra ſubſtãtiam agen
tẽ. qꝛ aliud eſt patiẽs ⁊ ⁊ aliud ẽ mod⁹ patiẽtis. qd̕ ptʒ ꝑ hoc ꝙ
nominatiu⁹ poteſt eſſe patiẽs. vt dicẽdo ſortes ꝑcutiť ſed non pt
habere modũ patiẽtis. Si q̃rať quid addat patiẽs ꝑ relatm̃ reci
procũ. Dicendũ ꝙ addit idẽptitatẽ ſubſtãtie ⁊ ponit eã ſub mõ
patiẽtis vt ſortes videt ſe. ibi ſubſtantia q̃ prius erat agẽs poniť
ſub mõ patiẽtis vt ĩ hoc ꝓnomie ſe. Vñ reciprocũ ſic pt definiri
Reciprocũ eſt qd̕ ſt ſubſtãtiam agẽtem ſub modo patiẽtis Uel
ſic. Reciprocũ eſt idem qd̕ ſuiipſi⁹ paſſiuũ. ⁊ ideo h̃ relatm̃ ſui ſt
ꝑ modũ patiẽtis in quem dꝫ trãſire act⁹ verbi. Ntũs aũt ſt per

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

modũ agẽtis. Jtẽ ſi q̃rat̃ quare hoc ꝓnomẽ ſui. ſibi. ſe. caret ntõ
¶ Dicẽdum ẽ ꝙ ſolutio ptʒ ex p̃miſſis. qꝛ agẽs nõ pt ſcare pati
ens. ſiue ſub mõ patiẽtis niſi in obliq̃s. ſʒ ipe ntũs dt modũ agẽ
tis ⁊ ideo natura nti repugnat nature hu9 ꝓnois ſui ⁊ ideo nõ pt
habere ntũm. Et p̃dcis ptʒ ꝙ relatina idẽptitatis referũt eãdem
rem cum ſuo añcedẽte. ⁊ ſemꝑ ſupponũt ꝓ eadem re in numero
Et ex h̊ ptʒ ꝙ maioꝛ ẽ certitudo ꝑ relatm̃ idẽptitatis q̃ʒ ꝑ ſuum
añcedẽs loco relatiui poſitũ vt hõ currit hõ diſputat. qꝛ dubiuʒ
eſt vtꝝ de eodem homĩe dicat̃. Sʒ cum d̊ꝛ hõ currit ⁊ idem diſpu
tat. certum ẽ ꝙ de eodem homĩe dicat̃. hoc enĩ ptʒ ꝑ Priſcianum
dicẽtem ĩ maioꝛi ſuo volumĩe qꝛ cum d̊ꝛ Aiax venit ad troiam ⁊
aiax fortit̃ pugnauit. dubium eſt an de eodem aiace dicat̃ an de di
uerſis. Sʒ cum d̊ꝛ aiax venit ad troiam ⁊ idem fortit̃ pugnauit
de eodem aiace ĩ numero ſtatim ĩtelligit̃. Et ſic patʒ ꝙ maioꝛ eſt
certitudo ꝑ relatm̃ idẽptitatis q̃ʒ ꝑ ſuũ añcedẽs loco talis relati-
ui poſitum. Solet aũt dubitari circa relatiua idẽptitatis vtꝝ de
ceptio facta ex diuerſa relatõe fiat ſm eq̃uocationẽ vl' ſm amphi
bologiam. vel ſm aliquam aliam fallaciam vt dicẽdo homo vidʒ
aſinum qui ẽ rõnalis. ibi hoc relatiuũ qui pt referri ad hunc tmi
nũ qui ẽ aſin9. ⁊ ſic ſunt ibi diuerſe relatiões. ⁊ ergo ſm aliq̃s ſo
let ibi ꝯueniẽter aſſignari eq̃uocatio. Sʒ cõtrarium arguit̃ hoc
nomẽ qui ſm ꝙ eſt relatm̃ ſcat rem vnam equalit ſe habẽtem ad-
illud quod ſignificatur per modum ſubſtãtie. vt coloꝛ qui eſt in
coꝛpore. locus qui cõtinet rem locatam ⁊ ſic de aliis. ergo decep
tio facta ex diuerſa relatione non facit equiuocationem ¶ Item
hoc nomen qui ſcd̃m quod eſt nomen ſignificat ſubſtantiam in
finitam. ſed iſta ſubſtantia infinita apta eſt finitari tam per vnũ
accidens quam per aliud. ergo cum illa ſubſtantia infinite ſum-
pta in ſe ſit vna. ⁊ poteſt referre quodlibet antecedens. ergo ſig-
nificatio huius relatiui erit vna. quare ſequitur quod ibi nõ erit
equiuocatio. ¶ Item ratio cuiuſlibet. relatiui ſcd̃m ꝙ relatiuũ
eſt tantum vna. hec ſcilicet res ante lata vel rei ante late recorda
tiuum. ergo omne relatiuum ſecũdum ꝙ relatiuum participat
vnum nomẽ ⁊ vnam rationem ergo relatiuum eſt equiuocum in-
quantum eſt ante late rei recoꝛdatiuũ. ergo particularia relatiua
vt qui ille ⁊ alius inquãtum ſunt relatiua ſuoꝛum antecedentium
non ſunt equiuoca. Si aliquis obiiciat ꝙ hoc relatiuũ qui alte-
rius eſt rationis ſcd̃m qd̊ tenet̃ in hoc añcedẽte homo ⁊ alterius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

ſcd̄m ꝙ teneť in hoc an̄cedēte aſin⁹ vt in p̄dcā orōe ergo ē cōe. et
hꝫ rōnes diuerſas ğ eſt eq̄uocū. Dicendū ꝙ hͦ argumētum nō va
let. Nā ſilit̉ poſſet ꝓbari ꝙ qd̉libet vniuocū eſſꝫ eq̄uocū. vt aīal
eſſet eq̄uocū ſm qd̉ eſt hō vel ſm ꝙ e in homīe. ⁊ aliā hꝫ rōeꝫ ſm
ꝙ ē equ⁹. vel ſm ꝙ ē in equo ⁊, ſic hoc nomē aīal aliam hꝫ rōem
hic ⁊ ibi ⁊ eſt cōe nō tn̄ equiuocū ſꝫ vniuocū. Soluēdum ē bre-
uiť qꝛ ſicut vniuoca dicūtur hr̄e eādem rōem nō ſm ſe ſꝫ in vniuo
co vniuocāte. vt hō. bos. equ⁹ ⁊ ſilia ī aīali. Silit̉ oīa relatiua di
cūtur hr̄e eādem rōnem nō ſm ſe ſꝫ in referēte ſiue in relatiōe. ⁊
etiam hn̄t idem nomē ideo vniuocātur ī eo. ſꝫ ille obijciebat de ra
tionib⁹ relatiuoꝝ ſm ſe. Vn̄ p̄dictas obiectiōes ab iſta cōcedim⁹
et ideo ꝯcedim⁹ ꝙ deceptio fcā ex diuerſa relatōe nō eſt ſm eq̄uo-
catione. Jtē illa deceptio ē in ordinatiōe dictionū int̉ ſe. ğ eſt in
orōe. qꝛ ordīatio dictionū nihil aliud eſt q̄ꝫ orō ergo non ē eq̄uo-
catio. cū eq̄uocatio ſolum fit ī vna dcōne Jtē ꝙ ibi nō ſit āphibo
logia ꝓbať. qꝛ vbicūqꝫ ſit āphibologia ibi eſt ꝯſtructio vni⁹ cum
alio. vt in hͦ exēplo liber ariſtotel' quo ad p̄mū modū. q̄ ad ſm' vt
hic litt⁹ arať. q̄ ad terciū vt ī hoc ſcit ſeculū. Et ſcd̄m hͦ ptꝫ indu
ctiue ꝑ oēs modos āphibologie. ꝙ vbicūqꝫ ē amphibologia ibi eſt
cōſtructio vni⁹ cū vno tm̄. ſꝫ vbicūqꝫ ſunt diuerſa relatia nō eſt ꝯ
ſtructio vni⁹ cū vno tm̄ īmo vni⁹ cum diuerſis ğ deceptio fcā ex di
uerſa relatione nō facit āphibologiā. Jtē vbicūqꝫ ē deceptio ex eo
ꝙ aliq̄ dictio pt̄ referri ad diuerſa eſt ꝯpoſitio vel diuiſio. ſꝫ decep
tio ex diuerſa relatiōe ē ex eo ꝙ aliq̄ dictio pt̄ referri ad diuerſa. ğ
deceptio ex diuerſa relatiōe ē ꝯpoſitio l' diuiſio ⁊ hͦ idē cōcedim⁹.

Relatiuum diuersitatis

SEquiť de relatis diuerſitatꝫ Relatiuū diuerſitatis ē quod
ſupponit ꝓ alio ab eo qd̉ refert vt ſortes currit ⁊ ali⁹ diſpu-
tat. ibi hoc relatiuū ali⁹ refert ſortē ⁊ ſuppoīt ꝓ alio a ſorte ⁊ ita
facit recordationē de ſorte. De relatis āt diuerſitatis talis datur

Regula de relatiuis diuersitatis

reg'a. Si relatiuū diuerſitatis addať ſupiori fit inferi⁹. ⁊ ſi ad-
dať inferiori fit ſuperi⁹. vbi gr̄a. cum dr̄ aliud ab aīali ⁊ aliud ab
hoīe. ibi ē locus a ſpē ad gen⁹. ſiue a ꝑte ſubiectiua ad ſuū totum
vl'e. qꝛ in hac ꝓpōne aliud ab aīali hoc relatiuū diuerſitatis aliud
cum addiť aīali qd̉ eſt ſuperi⁹ ad hoīem facit ip̄m īferi⁹. ⁊ in hac
aliud ab hoīe addiť inferiori ſcꝫ hoī. ⁊ ergo facit ip̄m ſuperi⁹ ⁊ er
go aliud ab aīali eſt īferi⁹ ad aliud ab homīe ⁊ ideo ibi eſt loc⁹ a ſpē

Regula de relatiuis identitatis

ſiue a ꝑte ſubiectiua. De relatiuis idemptitatis dať regula ab an-
tiquis. Nulla ꝓpō inchoata a relatiuis idemptitatis hꝫ contra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

dictoriam. Et aſſignāt talē cām. qꝛ cum dꝛ. oīs hō currit ⁊ ille
diſputat. hoc relatm̄ ille hꝫ reſpectum ad hoc an̄cedēs hō ꝓpter
depēdentiam ſue relatiōis. ſꝫ cum negatio aduenit ꝓpōni inchoa
te a relatiuo dicēdo ſic. ille nō diſputat. tūc negatio negat ꝟbum
qd̓ ſequit̄ ⁊ nō negat reſpectum relatiōis quem hꝫ ad an̄cedens.
ergo negatio nō negat totum quicq̇d affirmatio affirmat. ꝫ non
cōtradicit. ſꝫ cum hoc fit in q̄libet ꝓpōne ichoata a relatiuo ſeq̇/
tur ꝙ nulla ꝓpō inchoata a relatiuo hꝫ cōtradictoriam. Sꝫ cō
tra hoc obijcit̄. Quicq̇d ꝯtingit affirmare cōtingit ⁊ negare de q̇
libet ſuppoſito. ſed ꝟbum cōtingit negare de quolibet ſuppoſito.
ergo ⁊ cōtingit affirmari de quolibet ſuppoſito qd̓ eſt dictio rela
tiua. ergo q̄libet ꝓpō inchoata a relatiuo hꝫ ꝯtradictoriā. Item
quelibet ꝓpō ſiue enūciatio que ē vna hꝫ ꝯ̄dictoriam. ſꝫ ꝓpō in/
choata a relatiuo dūmodo ibi nō ſit aliqua dictio equiuoca neqꝫ
plura ſubijciant̄ neqꝫ p̄dicant̄ eſt vna ꝓpō. ergo ꝓpoſitio inchoa
ta a relatiuo hꝫ cōtradictoriam. Item dt ariſtoteles in p̄mo pe/
rihermenias circa affirmationem ⁊ negationē. ꝙ vni affirmatio
ni vna negatio eſt oppoſita ⁊ ecōuerſo. vna negatio vni affirma/
tioni eſt oppoſita. ergo affirmationi inchoate a relatiuo negatio
vna eſt oppoſita. qd̓ ꝯcedimꝰ dicētes p̄dictam regulam eſſe flām
Ad ratiōes eoꝝ reſpondemꝰ ꝙ relatiuū compat̄ ad antecedēs. et
compat̄ ad ꝟbum cui ſubijcit̄. Unde cum affirmatio vel negatio
ſit orō affirmatiua vel negatiua alicuiꝰ de aliquo vel alicuiꝰ ab ali
quo. hoc eſt p̄dicati de ſubiecto ⁊ ideo ſicut patet ꝑ definitionem
predictā affirmatiōis ⁊ negatiōis affirmatio ⁊ negatio reſpiciūt
tantūmodo compationem ſubiecti ad p̄dicatum. ergo in ꝓpoſiti
one inchoata a relatiuo tantūmodo ſumit̄ ꝯtradictorium per cō
parationem relatiui ad ꝟbum cui ſubijcit̄ ⁊ non ꝑ compationem
relatiui ad an̄cedens. qꝛ ille reſpectꝰ non eſt ꝓpter naturam affir
mationis. nec ꝓpter depēdentiam ſubiecti i quātum eſt ſubiectū
ſed ꝓpter depēdentiam eiꝰ quod eſt ſubiectum. Dicendum tn̄ eſt
ſubiectum qꝛ aliud eſt ſubiectum in quātum ſubiectū ⁊ id qd̓ eſt
ſubiectū ⁊ aliud p̄dicatū ⁊ illud qd̓ eſt p̄dicatum. ⁊ ſic quicq̇d af
firmat̄ in ꝓpōe nchoata a relatiuo negat̄ in ſua ꝯ̄dictoria. qꝛ cō
tradictoria iſtiꝰ. ille diſputat. eſt iſta. nō ille diſputat. negatione
p̄poſita relatiuo. De relatiuo idēptitatis nō reciproco talis dat̄
regula. Omne relatiuū idēptitatis nō reciprocū hꝫ eandem ſup
poſitionē quam hꝫ ſuū an̄s. vt cum dꝛ omnis hō currit ⁊ ille eſt

Regula

g i

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

ſoꝛtes. hoc relatm̄ ille ſupponit ꝓ oı̄ hoı̄e. qꝛ ſenſus ē. oīs hō cur
rit. ⁊ ille ē ſoꝛtes. i. oīs hō ē ſoꝛtes. Dico āt nō reciꝓꝛocū qꝛ cum
dicit. oīs hō videt ſe nō eſt ſenſus. oīs hō videt oēm hoiem. vn̄ lo
co hui⁹ relatiui ſe nō licet ponere ſuū an̄cedens. loco autem alteri
us licet ponere.

Habito de relatiuo ſubſtātie dicēdum ē de relatio accidētis:
Relatm̄ aūt accidētis ē qđ refert eādem rē ꝑ modū denoīa
tiōis. vt tale q̄le ⁊c̄. Vn̄ hec ē dr̄a relatiui ſubſtātie ad relatm̄ ac
cidētis. qꝛ relatm̄ ſbe refert rem vniuocā ꝑ modū ꝙ q̄đ ē vt albe
do q̄ eſt i pariete. coloꝛ q̄ eſt i coꝛꝑe. Relatm̄ aūt accidētis eſt qđ
refert rem ſuā ꝑ modū denoīatōis. vt ſoꝛtes ē alb⁹ ⁊ talis ē plato
Alia autē dr̄a dat eoꝛundē. qꝛ relatm̄ ſubſtātie refert idē in nūe
ro. Relatm̄ vero accidētis refert idē in ſpē vt ſoꝛtes ē alb⁹ ⁊ tal
eſt plato. qꝛ idē numero nō pt eſſe i diuerſis ſubiectis ſ; bene idē
in ſpē. Relatiuoꝝ aūt accidētis aliud ē relatiuū idēptitatis. vt
talis. aliud ꝟo diuerſitatis vt alr̄. Relatm̄ accidētis idēptitatꝭ
eſt qđ refert eādem q̄litatē in ſpē. ⁊ ſupponit ꝓ eadē ſpecie vt ſoꝛ
tes ē alb⁹ ⁊ talis ē plato. Relatm̄ aūt accidētis diuerſitatis ē qđ
refert eādem q̄litatē in ſpē. ſ; ſupponit ꝓ alia diuerſa in ſpecie vt
ſoꝛtis ē alb⁹ ⁊ alteriuſmodi ē plato. Differt āt relatiuū ſubſtātie
idēptitatis a relatis accidētium idemptitatis. qꝛ relatm̄ idēpti
tatis ſubſtātie refert eādem ſubſtātiam i numero. Relatm̄ autē
idēptitatis accidētis non refert idē accidēs in numero ſ; ſolum
idē accn̄s in ſpē. Relatiuoꝝ accidētis aliud ē relatiuū quātitatꝭ
diſcrete vt tot quot. Itē relatiuoꝝ numeroꝝ q̄dā ſunt nomia vt
totidē. q̄dā ſunt aduerbia vt totiēs. Sciēdum ꝙ talis. tantus.
tot. totiēs. totidem pn̄t dici relatiua. redditiua. ⁊ demōſtratiua.
Redditiua vt ſi ad pn̄s referant. Demōſtratiua vt cum dicim⁹
demonſtrādo mare. tale ē rubꝝ. demonſtrando herculē. talis fuit
plato. Si autem nō referātur ad pn̄tes ſiue ꝑ demōſtrationē re
rum pn̄tium. tūc ſunt redditiua. qꝛ reddūt interrogatiōe prece
dēte. vt qualis ē plato talis ē ſoꝛtes. Relatiua qn̄ ſine interroga
tiōe ꝓferunt vt talis ē ſoꝛtes qualis ē plato. Et quādo ad nomi
na adiectiua ſpecialium accidētium dicūtur vt ethiops eſt niger
et talis eſt coꝛuus. ⁊ ſoꝛtes fuit alb⁹ ⁊ talis fuit plato. Et hec de
relatiuis dicta ſufficiant.

¶ Sequitur Non⁹ Tractatus

Relatiuum accidentis

Nota

Differentia

Relatiuum accidentis identitatis

Relatiuum accidentis diuersitatis

Differentia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Incipit Tractatus Nonus.

PErſonalis ſuppoſitio e acceptio termi ↄis ꝑ ſuis iferioꝛib⁹. Cui⁹ alia ē determiata. alia ↄfuſa vt ꝑus patuit. Itē ꝑſonal' ſuppōnis alia ē reſtricta. alia ē ampliata. ꝛ ita ampliatio ꝛ reſtrictio hn̄t fieri circa ſuppōem ꝑſonalem Reſtrictio ē coartatio termi ↄis a maioꝛi ſuppōne ad minoꝛem vt cum dꝛ hō alb⁹ currit. hoc adiectiuū alb⁹ reſtringit hoiem ad ſupponēdum tm̄ ꝑ albis. Ampliatio ē extēſio termi ↄis a mioꝛe ſuppōne ad maioꝛē. vt cum dꝛ. hō p̄t eſſe antichꝛiſt⁹. iſte tmin⁹ hō nō ſupponit ſolū ꝑ his qui ſunt. ſ3 etiā ꝑ his qui erūt vnde ampliaṫ ad futuros Dico āt termi ↄis. qꝛ termin⁹ ſingularis vt ſoꝛtes nō āpliaṫ neqꝫ reſtrīgiṫ Ampliationū alia fit ꝑ v̄bū vt ꝑ h̄ v̄bū p̄t. vt hō p̄t eſſe antichꝛiſt⁹ Alia fit ꝑ nomē vt hoiem eſſe antichꝛiſtū ē poſſibile. Alia ꝑ ꝑticipiū. vt hō potēs ē eſſe aial Alia ꝑ aduerbiū vt hō nec̄cario ē aial. hō em̄ non ſolū ampliaṫ ꝑ p̄nti tp̄e ſ3 etiā ꝑ futuro. Et iō ſequiṫ alia diuiſio āpliatōis. ſc3 ꝙ ampliationū alia fit reſpectū ſuppōnū. vt hō p̄t eſſe ātichꝛiſt⁹ Alia fit reſpcū tp̄m. vt hō nec̄cario eſt aial vt dcm̄ eſt. ¶ Circa p̄dicta queriṫ de hoc ſophiſmate ipoſſibile p̄t eſſe veꝝ. Probaṫ. qꝛ illud qd̉ eſt vel erit ipoſſibile p̄t eſſe veꝝ ſ3 antichꝛiſtū nō fuiſſe poſt tēpus ſuū eſt ipoſſibile ꝛ mō p̄t eſſe poſſibile ꝛ veꝝ ergo ipoſſibile p̄t eſſe veꝝ. Cōtra. Quicq̄d p̄t eſſe veꝝ eſt poſſibile ſed ipoſſibile poteſt eſſe veꝝ. g̃ ipoſſibile ē poſſibile. in t̄cio mō ꝑme figure. ſed cōcluſio ē fl̄ā. ergo aliq̄ p̄miſſaꝝ. nō maioꝛ ergo minoꝛ. ſ3 hec eſt pꝛima. ergo ꝑma ē falſa. Solutio. ꝑma ſimpliciter eſt falſa. hec ſc3 impoſſibile p̄t eſſe veꝝ. ꝛ ſophiſma peccat penes fallaciam accidētis. qꝛ cum dico id qd̉ eſt vel erit impoſſibile. duo dico ſcilic3 ſubiectum illi⁹ impoſſibilitatis. ꝛ illam impoſſibilitatem ſiue ipſum impoſſibile. ſ3 illud quod eſt vel erit eſt res ſubiecta ꝛ impoſſibile accidit ei ꝛ poſſe eſſe veꝝ aſſignaṫ ineſſe vtriqꝫ. ſicut hec. antichꝛiſtum nō fuiſſe erit i poſſibile. ſed antichꝛiſtum nō fuiſſe poteſt eſſe verum. ergo impoſſibile poteſt eſſe verum. nō valet. quia antichꝛiſtum nō fuiſſe eſt res ſubiecta ꝛ impoſſibile eſt accidens et poſſe eſſe verum aſſignatur ineſſe vtriqꝫ. ¶ De ampliatione que fit ratione ſuppoſitoꝛum talis datur regula. Termin⁹ communis ſupponēs verbo habenti vim ampliandi a ſe vel ab alio. ampliatur ad ea que poſſunt eſſe ſub foꝛma termini ſupponētis. vt homo poteſt eſſe aial. hic iſte termin⁹ homo nō ſolum ſuppo-

nit ꝓ pn̄tibꝰ ſed etiā ampliaꝛ ad oēs q̄ erūt. Dico aūt de ſe qꝛ hoc
ꝟbū pt de ſe hȝ vim ampliādi. Dico āt ab alio qꝛ hoc ꝑticipiū po
tēs ⁊ hoc nomē poſſibile dāt ꝟtutē ampliādi ꝟbo cui adiūgunꝛ.
vt hō eſt potēs eſſe aīal. vel aīal' poſſibile ē eſſe albū. ⁊ ſic de alijs.
¶ De ampliatōe aūt q̄ fit rōne tꝑis talis daꝛ regula. Terminꝰ
cōmunis ſupponēs vel apponēs ꝟbo hn̄ti vim ampliādi q̄ ad tē
pꝰ ſupponit ꝓ his q̄ ſunt. q̄ erūt vel q̄ fuerūt. vt hō nccārio ē aīal
ibi tā hō q̄ȝ aīal teneꝛ ꝓ his q̄ ſunt ⁊ q̄ erūt Et tm̄ de ampliatōibꝰ

Regula

¶ Incipit Tractatus Decimus.

Appellatio

Differentia

Appellatio ē acceptio termī ꝓ re exiſten
te. Dico aūt ꝓ re exiſtēte qꝛ terminꝰ ſignificās nō ens
nō appellat vt ceſar vel antichriſtus vel chimera ⁊c̄.
Differt aūt appellatio a ſ̄cōne ⁊ ſuppōne. qꝛ appellatio ē tm̄
de re exiſtente. ſȝ ſuppoſitio ⁊ ſignificatio ſunt tā ꝓ re exn̄te q̄ȝ ꝓ
nō exiſtēte. vt antichriſtꝰ ſ̄cat antichriſtū ⁊ ſupponit ꝓ antichri
ſto ſȝ nō appellat. homo em̄ ſignificat hoīem. ⁊ de natura ſua ſup
ponit tā ꝓ exiſtētibus q̄ȝ ꝓ nō exn̄tibꝰ homibꝰ Appellat aūt tm̄
homīes exn̄tes. Appellationū autem alia ē termī ꝯis vt homo.
alia ē termī diſcreti vel ſingularis vt ſortes. Terminꝰ ſingularꝭ
idem ſ̄cat ſupponit ⁊ appellat ſcȝ rem exn̄tem vt petrꝰ vel iohā
nes. Item appellationū alia ē termī ꝯis ꝓ re in cōmuni. vt qn̄
terminꝰ cōmunis ſimplicr̄ hȝ ſuppōnem vt cum dꝛ homo ē ſpe
cies aīal eſt genꝰ. ⁊ tunc terminꝰ idem ſupponit ſ̄cat ⁊ appellat.
vt hō ſ̄t hīeȝ ī cōī ⁊ ſuppoīt ꝓ hoīe in cōī ⁊ appellat hoīeȝ ī cōī.
Alia autem eſt appellatio termī cōīs ꝓ ſuis inferioribꝰ vt quā do
terminꝰ communis ꝑſonaleȝ habet ſuppōnem. vt cum dꝛ homo
currit. tūc homo nō idem ſignificat. ſupponit. ⁊ appellat. ſed ſig
nificat hoīem in cōmuni ⁊ ſupponit ꝓ particularibꝰ hominibus
et appellat particulares homīes tātum exiſtētes. Et de appella
tionibus ſufficiāt dicta.

¶ Finit Decimus Tractatus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

¶ Incipit Undecimus Tractatus.

Reſtrictio ē coartatio termi ꝯis a maio-
ri ſuppōne ad minorē vt dcm̄ eſt ꝑus. Reſtrictionuꝫ
aūt alia fit ꝑ nomē vt hō alb⁹. iſte termin⁹ hō nō ſup
poīt ꝓ nigris neqꝫ ꝓ medio colore coloraris ſꝫ reſtrigit̃ ad albos
Alia fit ꝑ ꝟbum. vt hō currit. iſte t̃min⁹ hō ſupponit ꝓ p̄ñtib⁹
tm̄. Alia fit ꝑ participiū. vt cū d̾r hō currēs diſputat. Ille t̃mi
n⁹ hō ſupponit ꝓ p̄ñtib⁹ Alia fit ꝑ implicationē vt cum d̾r hō q̄
eſt alb⁹ currit. Hec iplicatio q̄ eſt alb⁹ reſtrin git hoīem ad albos:
Itē reſtrictionū factaꝝ ꝑ nomē Alia fit ꝑ iferi⁹ ſupiori appoſitū
vt aīal hō currit. ille t̃min⁹ aīal tm̄ ſupponit ꝓ aīalib⁹ que ſunt
hoīes. Alia ꝑ drām aduenīētem generi. q̄ eſt eſſential' cū ſit con-
ſtructiua rei. vt cum d̾r aīal rōnale h̾ aīal ſupponit ꝓ rōnalibus
aīalib⁹. Alia fit ꝑ adiectiua accn̄tis vt cum d̾r hō alb⁹. iſte t̃mi⁹
hō ſuppoīt tm̄ ꝓ albis hoīb⁹. De reſtrictiōe fcā ꝑ nomē cōmuni
ter ſumptum tales dant̃ regule. Omne nomē nō diminuēs. nec
hn̄s vim ampliādi adiunctū ex eadē ꝑte t̃mio magis ꝯi reſtrin-
git ipm̄ ad ſupponēdū ꝓ his ad q̄ exigit ſua ſcatio vt ptꝫ in exem
plis p̄dcis. vt hō ꝑ ſuā ſcationē reſtrigit aīal ad aīalia q̄ ſunt ho
mines vt cum d̾r aīal hō ⁊ alb⁹ reſtrigit hoīem ꝑ ſuā ſcationē ad
homīes albos. cum d̾r hō alb⁹. Dico āt diminuēs ad remouēdū
noīa diminuētia rōem adiūcti. vt mortu⁹ vel corrupt⁹ ⁊ ſimilia
q̄ nō reſtringūt. ſꝫ poti⁹ deſtruūt adiunctū. Dico āt nō hn̄s vim
ampliādi ad remouendū dcōes āpliatiuas. vt potēs. p̄t. poſſibi-
le q̄ nō reſtringūt. ſꝫ poti⁹ ampliāt. Et ſciendū ꝙ min⁹ cōe ſem
per reſtrigit mai⁹ cōmune vt cum d̾r hō alb⁹ currit qꝛ hō reperit̃
in albis hoīb⁹ ⁊ nigris ⁊ medio colore coloratꝭ. ſꝫ alb⁹ tm̄ nō Un̄
quo ad h̾ hō eſt mai⁹ cōmune ⁊ alb⁹ minus ꝯē. ⁊ ſic alb⁹ reſtrigit
hoīem. ſꝫ ſcd̄m ꝙ alb⁹ reperit̃ in hoīb⁹. lignis ⁊ lapidib⁹. ⁊ brutꝭ
hō aūt nō vt ſic alb⁹ eſt mai⁹ cōmune. ⁊ hō minus ꝯē. ⁊ ſic hō co
artat albū ad albedinē exiſtētem i hoīb⁹. cum d̾r. hō alb⁹ currit.
et ſic vtrūqꝫ coartat alteꝝ ſm̄ diuerſa. ¶ Itē de t̃mio reſtricto ta
lis dat̃ regula. Si ſignū vl'e adueniat t̃mio reſtricto nō diſtribu
it ipm̄ niſi ꝓ his ad q̄ reſtringit̃. Cū em̄ dico oīs hō albus currit.
ibi hō reſtringit̃ ad albos ⁊ nō p̄t diſtribui niſi ꝓ albis. ¶ Itē de
reſtrictiōe dat̃ talis regl'a. Nihil poſitū a ꝑte p̄dicati p̄t reſtrigē
terminū ꝯēm poſitū a ꝑte ſubiecti q̄ ad ꝑncipalē ei⁹ ſcationē. vt

Reſtrictio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

hō eſt alb⁹ . iſte t̃min⁹ alb⁹ in p̄dicato poſit⁹ nō p̄t reſtringē hoīez
in ſubiecto poſitum ad albos qꝛ ſi reſtringeret̃ ad albos ergo ꝑ re
gulam p̄cedentē ſcꝫ ſi ſignū vl'e aduenerit termīo reſtricto ſolū di
ſtribuit ip̄m ꝓ his ad q̄ reſtrīgit̃ . vt ī ꝓpoſio hō diſtribueret̃ ſolū
pro albis hoībus . ⁊ ſic iſti⁹ ꝓpōnis oīs hō eſt alb⁹ ſenſus eſſꝫ . oīs
hō alb⁹ eſt alb⁹ ergo ſi vna erit vera reliq̄ erit vera . ⁊ ſi vna erit ſl'ā
reliq̄ erit falſa . qd̄ tñ eſt falſum . ergo cum d̄r oīs hō eſt alb⁹ . iſte
termin⁹ hō non reſtringit̃ ⁊ ſic p̄tꝫ illa regula . Dico āt quoad p̄n
cipalē ei⁹ ſ̃catione. qꝛ p̄dicatum reſtrīgit ſubiectū quo ad ſigni-
ficationē que ē gen⁹ . vt cum d̄r cygn⁹ eſt alb⁹ . iſte termin⁹ cyg-
nus reſtringit̃ ad mares ⁊ nō ad femellā ⁊ ſic alb⁹ reſtringit ip̄m
quo ad cōſignificationē que ē gen⁹ ⁊ nō quo ad ſuā ſ̃cationē Itē
de reſtrictiōe facta ꝑ implicationē talis dat̃ regl'a . Dis implica-
tio īmediata cōiuncta termīo ↄ̄i reſtrīgit ip̄m ſicut ſuū adiectm̄
vt cum d̄r homo q̄ eſt alb⁹ currit . iſte t̃min⁹ homo reſtringit̃ ad
albos ꝑ hāc implicationē ſcꝫ qui ē alb⁹ . Itē de eadem reſtrictiōe
talis dat̃ regula . Quotiēſcūqꝫ ſignū vl'e ⁊ īplicatio ponūtur ī ea
dē locutiōe duplex eſt orō ex eo ꝙ ſignum p̄t p̄cedē implicationē
et ſic diſtribuit terminū ↄ̄em ꝓ quolibet ſuo ſuppoſito cum d̄r .
oīs hō currit q̄ eſt alb⁹ Itē implicatio p̄t prius aduenire ⁊ reſtri
gē terminū ↄmunē . ⁊ tūc ſignū poſtea adueniēs nō diſtribuit ip
ſum niſi ꝓ his ad q̄ reſtrīgit̃ . vt oīs hō alb⁹ currit ⁊c̄ .

Prima Regula

SEquit̃ de reſtrictiōe facta ꝑ v̄bum de q̄ plures dant̃ regule .
Quaꝝ p̄ma ē talis . Termin⁹ cōmunis ſupponēs vel appo
nēs v̄bo p̄ntis t̄pis ſimplicit̃ ſumpto nō habēti vim ampliādi ne
qꝫ ex ſe neqꝫ ex alio reſtringit̃ ad ſupponendum ꝓ his q̄ ſunt ſub
forma termī ↄ̄is ſupponētis . Dico autem v̄bum p̄ntis t̄pis ad
remouēdum alia v̄ba alioꝝ tempoꝝ . qꝛ termin⁹ ↄ̄is aliā hꝫ ſup-
poſitionē cum eis . Dico autē ſimplicit̃ ſumptū cum ꝑticulis di
minuētib⁹ . vt ē opinabile ⁊ inopinabile Dico autem habēti vim
ampliādi ad remouēdum v̄ba ampliatiua . vt poteſt . Dico autē
neqꝫ ex ſe neqꝫ ex alio ad remouēdum v̄ba habētia vim ampliādi
ex alio vtputa ex cōiuncto ſicut hoc v̄bum eſt . cum d̄r eſt potens
Dico autem ſub forma termī ſupponētis . quia homo ſuppoīt ꝓ
his qui ſunt ſub humanitate . animal q̄ ſunt ſub aīalitate vt cum
dicit̃ homo eſt aīal . Item alia dat̃ regula . Termin⁹ cōmunis

Secunda

ſupponēs vel apponēs v̄bo de p̄terito ſimpl'r ſumpto nō habēti .

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

vim ampliãdi. nec ex ſe nec ex alio reſtrĩgitur ad ſupponẽduʒ ꝓ
his que ſunt vel fuerũt ſub forma termĩ ſupponẽtis. vt cum di-
cit homo fuit aĩal. iſte terminꝰ homo ſupponit ꝓ omnibꝰ his qui
ſunt vel fuerũt hoĩes. ⁊ animal ꝓ his que ſunt vel fuerũt aĩalia.
¶ Item alia dat regula. Terminꝰ cõmunis ſupponẽs vel appo- Tercia
nẽs vᵒbo de futuro etiam ſupponit ꝓ his que ſunt vel erũt ſub for-
ma termĩ ſupponẽtis. ſcʒ pro eis que ſunt vel erunt in futuro vt
homo erit animal. Ex predictis patet ꝙ verbum reſtringit quo
ad cõſignificationem que eſt tempꝰ. ⁊ non quo ad ſignificationẽ
principalem. ¶ Circa hoc queritur de hoc ſophiſmate. omne ani-
mal fuit in arca noe. Probatur. homo fuit in arca noe equꝰ fuit
in arca noe. ⁊ ſic de aliȷs. ergo omne animal fuit in arca noe. Con-
tra. Omne animal fuit in arca noe. ſed ceſar fuit animal. ergo ce-
ſar fuit in arca noe quod eſt falſum. ergo aliqua premiſſaꝝ eſt fal-
ſa. nõ minor ergo maior ꝙ autem prima ſit falſa patet per quan-
dam regulam que dicit ꝙ terminus cõmunis ſupponens vel ap-
ponẽs verbo de preterito ſimpliciter ſumpto reſtringitur ad ſup-
ponendum pro his que ſunt vel fuerunt ſub forma termini ſup-
ponentis. ¶ Item alia eſt regula ꝙ ſignum vniuerſale aduenĩes Quarta
termino reſtricto diſtribuit ipſum pro omnibus illis ad que re-
ſtringebatur. ergo cum dicitur. omne animal fuit in arca noe.
iſte terminus animal ſupponit pro omni animali quod fuit in
arca noe. quia non fuerunt omnia in arca noe. ergo prima eſt fal-
ſa. Item ad idem. in hac propoſitione omne animal quod tunc
fuit in arca noe. iſte terminꝰ animal reſtringit magꝭ quã in iſta
oratione omne animal fuit in arca noe cum in prima plura ſup-
ponantur. ſed iſte terminus animal reſtringitur ad illa que fue-
runt tunc in illo tempore propter multiplicationem ibi poſitaʒ
ergo ſolum illa que fuerunt in illo preterito fuerunt in arca noe
et non plura. oportʒ ꝙ hec ſit falſa. omne animal fuit in arca noe
cum in eo plura animalia supponuntur. Solutio. Quidam
dicunt ꝙ hec omne animal fuit in arca noe eſt duplex. eo quod
poteſt fieri diſtributio pro ſingulis generum vel pro generibus
ſingulorum. primo modo eſt falſa. ſecundo modo eſt vera. qꝛ qñ
fit diſtributio ꝓ ſingulis geneꝝ tũc eſt diſtributio ꝓ ſingulis ip-
ſis indiuiduis. ſcʒ que ſub eodem genere ⁊ ſub eadem ſpecie cõti-
nentur. tunc oportet ꝙ omnia indiuidua contenta ſub animali

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

fuiſſent ĩ arca noe. qđ falſum eſt. Sȝ cum ſit diſtributio pro generib⁹ ſingulorꝫ. tũc ſolũ eſt diſtributio ꝓ generib⁹ vel ſpēb⁹ ſȝ nõ fuit aliq̃ ſpēs aĩalis q̃ nõ fuit ĩ arca noe ⁊ illo mõ eſt ꝟa. Sȝ huic ſolutiõi nõ acq̄eſco. qꝛ ſpēs aĩal' nõ fuit ꝑ ſe in arca noe. ſȝ tm̃ in diuiduũ. Vñ ꝓ illo tp̄e nõ habuit veritatē niſi ꝓ ſingul' generũ. id ē ꝓ indiuiduis ⁊ nõ ꝓ generib⁹ ſingulorꝫ Vñ dico ꝙ ꝓpõ ē flã et cõcedo oēs rões adductas ad h̄. ⁊ ꝓbatio peccat ſcd̄m ꝯſequēs ab inſufficiēti inductiõe. qꝛ nõ accipit oēs ꝑtes diſtributionis q̄ ſunt ſub ſubiecto iſti⁹ ꝓpõnis omne aĩal fuit ĩ arca noe.

Queſtio

Solet etiam q̃ri vtꝝ ſilit' reſtringant' termĩ in ꝓpõne affirmatiua ⁊ negatiua. Dicũt aliq̃ ꝙ nõ qꝛ eſſe reſtrigit ad exiſtēs ⁊ nõ eſſe ad nõ exiſtēs ergo nõ ꝓ eodē ſit reſtrictio ĩ affirmatiua ⁊ negatiua. Itē videt' ꝙ oĩs negatiua in q̄ eſſe negat' ſimpl'r eſt falſa ſi ſilit' reſtringãtur termĩ in ꝓpõe negatiua ⁊ affirmatiua qꝛ in hac ꝓpõe roſa ē. iſte termin⁹ roſa reſtringit' ad exñs. ⁊ ſi in hac roſa nõ eſt. ſil'r reſtringat' ad exñs. tũc eſt ſenſus ꝙ roſa q̃ nõ eſt eſt. et hec ē falſa. ergo ⁊ hec roſa nõ eſt. ⁊ ſic q̃libet negatiua in q̄ eſſe negat' eſſet ſimplicit' falſa qđ fl'm eſt. ergo videt' ꝙ nõ ſimiliter reſtringũtur termĩ in ꝓpõe affirmatiua ⁊ negatiua. ſȝ ꝓbat' ꝙ ſimiliter reſtringãtur. qꝛ ſi ĩ hac ꝓpõne hõ eſt iſte t'min⁹ hõ reſtringit' ad exñs. ⁊ in hac null⁹ hõ eſt ad nõ exñs. ergo vtraq̄ ē vera. qꝛ de exiſtentib⁹ vere p̄dicat' eſſe ⁊ de nõ exiſtētib⁹ remouet' eſſe ergo cõtradictorie ſunt ſimilit' vere quod eſt impoſſibile. ergo illud etiã ex quo ꝯſequitur impoſſibile ſcȝ ꝙ nõ ſimilit' reſtringãtur termini in affirmatiua ⁊ negatiua. Item regula eſt ꝙ omne verbuȝ ſimplicit' ſumptum nõ habens vim ampliãdi. nec a ſe nec ab alio reſtringit terminũ ſupponētem quo ad cõſignificationem que ē temp⁹ ⁊ nõ quo ad ſignificationem ergo temp⁹ eſt cauſa reſtrictionis illi⁹ Sȝ idem temp⁹ eſt in affirmatiua ⁊ negatiua ſibi oppoſita. vt roſa eſt nulla roſa eſt. ergo eadem eſt cauſa reſtrictionis in vtraq̄. ⁊ ergo ꝓ eodem ſit reſtrictio in vtraq̄. ⁊ hec argumēta cõcedim⁹. Ad hoc ꝙ p̄mo obiicit' eſt dicendum ꝙ eſſe nõ reſtringit ad exiſtēs ⁊ ⁊ nõ eſſe nõ reſtrigit ad nõ exiſtēs. ſicut nec hoc v̄buȝ curro ad currētes. quia nullum v̄bum reſtrigit ſibi terminũ ſupponētem quo ad ſignificationem ſed quo ad conſignificationem que eſt tempus. Unde non reſtringit ad ſuppoſita exiſtentia ſed preſentia. Suppoſita enim preſentia poſſunt eſſe aliquibus termĩs tam exiſtētia quam non exiſtentia. vt cum dico. enunciabile

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

eſt enūciabile. ſupponit tam ꝓ exñtib⁹ q̄ȝ nō exñtib⁹. Dia aūt enū
ciabilia q̄ ſunt ſl'ā in pn̄ti ſunt pn̄tia ſȝ nō exiſtētia. qꝛ nullū fal⸗
ſum ē. Et ſic eſſe nō reſtrīgit ad exiſtētiam. ſȝ ad pn̄tia. cum idē
temp⁹ ſit vtrobiqȝ cū eſt cā reſtrictiōis. Ad aliā dicendum eſt. ꝙ
duplex ē forma termi ꝯis. q̄dā eſt q̄ ſaluat̄ in reb⁹ exñtibus tm̄.
vt humanitas que eſt forma homīs. ꝛ aīalitas que eſt forma aīa
lis. ꝛ in talib⁹ omnia ſuppoſita pn̄tia ſunt exñtia. Alia ē forma
termi ꝯis q̄ ſaluat̄ tam ī reb⁹ exñtibus q̄ȝ nō exñtib⁹. vt enūciabi
litas q̄ eſt forma enūciabil'. qꝛ q̄dā ſunt enūciabilia exñtia vt deū
eſſe ꝛ oīa vera. ꝛ alia ſunt nō exñtia. vt hoīem eſſe aſinū ꝛ oīa fal⸗
ſa. Et in talib⁹ nō reſtringit̄ termin⁹ ꝯis ad exñtia. ſȝ reſtringit̄
tam ad exñtia q̄ȝ ad nō exiſtētia. Un̄ iſti⁹ ꝓpōnis. Roſa nō eſt.
nō eſt ſenſus. roſa q̄ eſt nō eſt. ſȝ eſt ſenſus. roſa alit̄ ſumpta q̄ȝ in
pn̄ti nō eſt. Solet āt poni. ꝙ q̄dā reſtrictio ſit ab vſu. vt cum d̄r
nihil eſt ī arca q̄ȝuis plena ſit aere. qꝛ iſte termin⁹ nihil ſupponit
ab vſu ꝓ reb⁹ ſolidis ſiue firmis. ꝛ rex ꝓ rege patrie. ꝛ mgr̄ legit
ꝓ mgr̄o ꝓpꝛio. Solet etiā poni ꝙ q̄dā reſtrictio fit ꝑ trāſitionē
v̄bi. vt cū d̄r ſortes paſcit hoīem. iſte t̄min⁹ hō ſupponit ꝓ alio
a ſorte v̄tute trāſitionis v̄bi. qꝛ dās ꝛ recipiēs debēt eſſe diuerſa.
et ideo ſi aliqñ ſunt eadē. hoc eſt tm̄ ꝑ accn̄s. qꝛ ꝑ hoc ꝙ idē ſubie⸗
ctū eſt vtriuſqȝ ſicut idē eſt dux ꝛ comes ſm̄ accn̄s. Un̄ dicūt. ꝙ
nō ſequit̄. ſortes paſcit ſeipm̄. ꝛ ipſe eſt hō. ergo paſcit homiem.
ꝙ ē fallacia accn̄tis. qꝛ hoc ꝓnomē ſe nō poteſt ſupponere pro di
uerſis a ſorte. ſed homo bene p̄t. Et hec de reſtrictionib⁹.

Incipit Tractatus Duodecimus.

Diſtributio ē multiplicatio termī ꝯis ꝑ ſignū vl'e fa
cta vt cum d̄r. oīs hō iſte t̄min⁹ hō. diſtribuit̄ ſiue cō
fundit̄ ꝓ quolibet ſuo īferiori. ꝑ hoc ſignū oīs ꝛ ſic ē
ibi multiplicatio. Dico āt termī ꝯis. qꝛ t̄min⁹ ſingularis non p̄t
diſtribui. Un̄ iſte ſunt incōgrue. oīs ſortes. oīs plato ꝛ ſic de alijs
et ſic ibi eſt ſolœciſm⁹ per ꝑtes orōnis. Signoꝝ vniuerſaliū. alia
ſunt diſtributiua ſubſtātie. vt oīs null⁹. Alia ſunt diſtributiua
accidentiū vt qualis quātus. Signū autē diſtributiuū ſubſtātie
diſtribuit res ſe hn̄tes ꝑ modū ei⁹. q̇d eſt q̇d. vt oīs null⁹ v cū d̄r
oīs nigredo oīs albedo. Subſtātia āt ꝯmunit̄ ſumit̄ ad res cu⸗

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

iuſlibet generis. cum dr̄ ſignū diſtributiuū ſubſtātie. Signū di
Signum diſtributiuum accidentis
ſtributiuū accidētis ē. qd̓ diſtribuit res ſe hn̄tes ꝑ modū accidē
tis. vt ꝑ modū qualis ⁊ quāti vt q̄liſcūqꝫ quātumcūqꝫ. Itē ſig
noꝝ diſtributiuoꝝ ſubſtātie. alia ſunt diſtributiua ꝑtiū integra
liū vt totꝰ Alia ſunt diſtributia ꝑtiū ſubiectiuaꝝ. vt oīs nullus.
Itē ſignoꝝ diſtributiuoꝝ ꝑtiū ſubiectiuaꝝ. alia ſunt diſtributia
duoꝝ. vt vterqꝫ neuter. Alia ſunt diſtributia pluriū. vt oīs nul
lus ⁊ ſilia. Hoꝝ aūt ſignoꝝ. ꝓmo dicēdum ē de ſignis diſtributi
uis ſubſtātie Et int̓ hoc. ꝓmo de hoc ſigno oīs. Sciēdum. ꝙ oīs
Ois capitur dupliciter
in plurali numero duplicit̓ ſumit̓ Uno mō collectiue. vt omnes
apl'i dei ſunt duodeci. nō ſequit̓. ergo iſti apl'i dei ſunt duodeci. de
mōſtratis aliq̄bꝰ de ipſis. Alio modo ſumit̓ diſtributiue. vt hic.
oēs hoīes naturalit̓ ſcire deſiderāt. ⁊ tūc q̄rit̓ q̄d ſignificet hͦ ſignū
oīs. ⁊ videt̓ qd̓ nihil ſignificet. qꝛ oīs res aut ē vl'is aut ꝑticula
ris. Sꝫ hoc ſignū oīs nō ſcat rem vl'em vel ꝑticularē. ergo nul
lā rem ſcat. Itē ad idē. oīs neqꝫ eſt p̄dicabile de vno neqꝫ de plu
ribꝰ ergo nec ē vl'e vel ꝑticulare. ⁊ ſic nihil ſcat. Sed ꝯtra. ab eo
ꝙ res ē vel nō eſt orō dicit̓ vera vel falſa. ergo ſi oīs nihil ſignifi
cet ꝑpt̓ appoſitionē vel remotionē eiꝰ nō cauſabit̓ veritas vel fal
ſitas in orōne. Sꝫ hec ē vera. Animal ē hō. ergo ⁊ hec. Omne
aīal eſt hō qd̓ eſt falſum. ergo ⁊ ꝓma ſcꝫ ꝙ oīs nihil ſcat. Solu
tio. Ad dubiū dicit̓. ꝙ oīs nō ſignificat vl'e ſꝫ vniuerſalit̓. qꝛ fa
cit terminū ꝯēm ſuū ſtare ꝓ oībus ſuis inferioribꝰ. vt oīs hō cur
Duplex eſt res
rit. ⁊ ſic oīs ſcat aliq̄ꝫ rem. Sꝫ duplex ē res. qꝛ q̄dā eſt res ſubij
cibilis vel predicabilis. vt hō aīal currit diſputat. ⁊ ſic veꝝ eſt ꝙ
omnis nihil ſcat. qꝛ quelibet talis res aut ē vl'is aut ꝑticularis.
Alia eſt q̄ eſt diſpoſitio rei ſubijcibil' vel p̄dicabilis. ⁊ talē rē ſcat
hoc ſignū oīs. ⁊ tam ab iſta re q̄ꝫ alia cauſat̓ veritas vel falſitas ī
orōne. Obijcit̓ aūt ꝙ oīs nō ſignificat diſpoſitionē rei ſubijcibil'
qꝛ in ſyllogiſmo mediū debet reiterari cū ſuis diſpoſitionibus in
minori ꝓpōne. ergo debemus ſyllogiſare ſic. oīs hō eſt aīal ſortes
eſt oīs hō. ergo ſortes eſt aīal. qꝛ oīs eſt diſpoſitio ī maiori ꝓpōe
ergo debet reiterari ī minori. qd̓ eſt fl'm. ergo oīs nō eſt diſpoſitio
ſubiecti. Solutio. ſicut pater duo dt̓. ſcꝫ illud qd̓ eſt pat̓. ⁊ pat̓
inquātū pater. Silit̓ ſubiectū duo dt̓ ſcꝫ illud qd̓ eſt ſubiectū ⁊
Duplex eſt diſpoſitio
ſubiectū inquātum ſubiectū. ⁊ ſm̄ hoc ē duplex diſpoſitio ſubie
cti. qꝛ q̄dā eſt diſpoſitio illiꝰ qd̓ eſt ſubiectū. vt albꝰ niger. ⁊ ſic de
alijs diſpoſitionibꝰ actualibꝰ. ⁊ iſta debet reiterari ī miori ꝓpōne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

cū medio. Alia ē diſpō ſubiecti ſcꝫ ſubiecti īquātum ſubiectū vi
delꝫ ī ordine ad p̄dicatū. vt oīs null⁹. ⁊ oīa ſigna tā vl'ia ꝗ̄ ꝑticu
laria. ⁊ tal' diſpō non dꝫ reiterari cū medio ī minori ꝓpōne. qꝛ ē
reſpectiua diſponit em̄ ſubiectū in ꝯpatōe ad p̄dicatū. vt cum dꝛ
Oīs hō alb⁹ currit. iſta diſpō alb⁹ debet reiterari ī minori ꝓpōne
cū medio. cū ſit diſpō ei⁹ quod ē ſubiectū. qꝛ ē abſoluta. Iſta aūt
diſpō oīs non debet reiterari. qꝛ ē reſpectiā ſubiecti ad p̄dicatum
et ita ſubiecti inquātum ſubiectū eſt. Vn̄ debem⁹ dicē ſic. omnis
homo alb⁹ currit. ſortes eſt hō alb⁹. ergo ſortes currit. ⁊ non ſor
tes eſt oīs homo albus.

Habito q̄d ſignificet hoc ſignū oīs. ⁊ cui⁹ diſpōnem ſignifi
cet. cōſequēter q̄rit̄. vtꝝ oīs exigit tria appellata. Et videt̄ Queſtio
ꝙ ſic. qꝛ oīs ꝑfectio eſt ī trib⁹ vt habet̄ primo celi ⁊ mūdi. ⁊ ſic oē
perfectū eſt ī trib⁹. ſꝫ omne ⁊ ꝑfectum idem ſunt. vt habet̄ ibidē.
ergo omne eſt ī trib⁹. ergo oīs vult habere tria appellata Ad idē
dt Ariſtoteles ī eodem loco ꝙ de duob⁹ viris nō dicim⁹ oēs. ſꝫ de
trib⁹ viris dicim⁹ oēs ergo oīs vult habere tria appellata. Sꝫ cō
tra. ī qualibet demōſtratiōe ſunt ꝓpōnes vl'es. ſꝫ demōſtratōnes
fiūt ex ſole ⁊ luna ergo oportet dicere. oīs ſol oīs luna. ſꝫ ſol non
habet niſi vnicū ſuppoſitum ⁊ ſil'r luna. ergo oīs non vult habe-
re tria appellata Ad idem. omne priuatum lumīe a terre obiectu
deficit. hec ꝓpō eſt cōceſſa cum habetur ab auctorib⁹. ſꝫ omne pri
uatum lumīe a terre obiectu nō habet niſi vnicum ſuppoſitū. ſcꝫ
hāc lunam ſingularem. ergo oīs non vult habere tria appellata.
Ad idem. hoc ſignum oīs ꝑcat qm̄ vl'r. ſed hoc q̄d dico qm̄ vl'r ē
mod⁹ ꝓprius vl'is. Propriū autē diuerſificat̄ ſcd̄m diuerſitatē
ſui ſubiecti vt ſi hō eſt diminut⁹ ⁊ riſibile eſt diminutū ⁊ ſi homo
eſt mortu⁹. riſibile eſt mortuū. ſed vniuerſale aliquā do ſaluatur
in plurib⁹ vt hō equ⁹. aliquā do ī vno tātum vt ſol luna. ergo om
nis quā doqꝫ vult habere tria appellata ⁊ quā doqꝫ nō immo vnū
ſolum. Ad idem. Duplex eſt forma. quia quedam eſt forma ma- Duplex eſt forma
terie vt anima eſt forma corporis ⁊ iſta forma eſt pars ⁊ non pre
dicatur de eo cui⁹ eſt pars. Alia eſt forma que eſt forma predica-
bilis. ⁊ ſic omnia ſuperiora. vt genera ⁊ ſpecies ⁊ differentie di-
cuntur forme inferiorum vt homo equus ⁊ ſic de alijs ⁊ indiui
dua huius forme predicabilis ſunt materia ei⁹ ergo forma cum
neutro predictorum modoꝝ ſuam excedit materiam: nec excedi
tur ab ea. nullum vniuerſale excedit ſua indiuidua nec exce-

dunt̄ ab eo. ergo cum omnis dicat adequationem vl'em cum ſu-
is indiuiduis. vt omnis hō. tūc oportet ꝙ ſol habet niſi vnicum
ſuppoſitum vt vere dicat̄ omnis ſol qđ cōcedim⁹ dicēdo p̄dictas
propoſitiōes eſſe veras ⁊ ꝙ omnis nō ſemꝑ exigit tria appellata
ſed qñ adiungit̄ termino cōmuni habēti plura ſuppoſita tunc exi
git plura appellata. Quādo ꝟo adiungit̄ termīo habēti ſolū vnū
ſuppoſitum tūc exigit ſolum vnū appellatum. Ad illud qđ pri
mo obijciebat̄ ꝙ omnis ꝑfectio eſt in trib⁹ dicit̄ qđ verum eſt. et
hec tria ſunt ſcȝ ſubſtātia rei ꝟtus ei⁹ ⁊ oꝑatio ei⁹. Et hec tria tā
git ariſtoteles ſub breuib⁹ verbis cum đr. natura apta nata ſic fa
cit ꝑ hoc em̄ ꝙ đr natura tāgit ſubſtantiā rei. ⁊ ꝑ hoc ꝙ đr ſic fa
cit. tāgit oꝑationem debitam ei. Similit̄ hoc ſignum omnis hȝ
ſubſtātiam ſigni vniuerſalis ⁊ ꝟtutem que eſt diſtribuere. ⁊ oꝑa
tionem ei⁹ quādo diſtribuit. ⁊ in his trib⁹ eſt ꝑfectio ei⁹. Ad ſecū-
dum dicēdum eſt ꝙ hō ⁊ homīes differūt. qꝛ homo đr iſtam ſpe
ciem ſcđm ſe q̄ eſt de plurib⁹ predicabilis. ſȝ homīes ī plurali nu
mero nō dicit ſpēm ſcđm ſe ſȝ multiplicatam actu ſcđm materi
am indiuiduoꝝ numero diuerſam. Vñ omnis in plurali nume-
ro rōne multitudis facte facit diſtributionem ꝑ diuerſas materi
as ⁊ vult habere tria appellata. Sȝ oīs in ſingulari numero ex q̄
recipit ſpēm ſcđm ſe ⁊ nō materiam indiuiduoꝝ exigit eſſentiam
aptam natam p̄dicari de plurib⁹ ſiue actu ꝑticipet̄ de plurib⁹ ſiue
ab vno. ⁊ ideo exigit tria appellata. aut vnum ſolum ſm naturā
vl'em cui adiungit̄. Quidam tamē dicūt ꝙ omnis vult hr̄e tria
appellata ad min⁹ ⁊ dāt talem rationē. Quotienſcūqȝ ſignū vl'e
addit̄ termīo cōmuni nō habēti ſufficiētiam appellatoꝝ recurrit
ad nō ens vt cum đr. omnis fenix eſt. qꝛ licet fenix nō hȝ niſi vni
cum ſuppoſitū. ideo recurrit ad nō exiſtētes fenices. Et ideo cum
dicit̄. omnis fenix ē. ſenſus eſt. vn⁹ fenix q̄ eſt. eſt. ⁊ duo fenices
qui nō ſunt ſunt. ⁊ ideo dicūt has duas ꝓpōnes eſſe falſas. quidā
fenix nō eſt. ⁊ omnis fenix eſt. ⁊ nō eſſe ↄ̄dictorias qꝛ in negatia
ſupponit̄ fenix qui eſt. ⁊ in affirmatiua ſupponūtur duo fenices
qui nō ſunt. ⁊ ſic nō eſt idem ſubiectum ī vtraqȝ. Hoc autem pt
multiplicit̄ improbari. qꝛ hec incōueniētia ſequūtur ex falſo qđ
ſupponūt. qꝛ ſupponūt ꝙ omnis ſemꝑ vult habere tria appella-
ta qđ ſuperi⁹ oſtēſum eſt eſſe falſum. Proptēa vult ariſtoteles ꝙ
ꝓpō in qua ſubijcit̄ vniuerſale vl'it̄ ſumptum alicui p̄dicato con
tradicat illi ꝓpoſitioni negatiue in qua ſubijcit̄ vl'e nō vniuerſa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

lit̃ ſumptum eidem p̄dicato. ſed iſte ſunt tales. omnis fenix eſt q̄
dam fenix nō eſt. ergo ſunt cōtradictorie. qđ tamē ipſi negāt er-
go regula coꝝ eſt falſa. ¶ Item ad idem alia regula talis ē. Ter-
minus ꝯmunis ſuppones vel appones ꝟbo p̄ntis tp̄is ſimiliter
ſumpto nō habēti vim ampliādi. nec ex ſe. nec ab alio. reſtringit̃
pro his q̄ ſunt ſub forma termi ſupponētis. ergo cum đr omnis
fenix. li fenix reſtringit̃ ad ſupponēdum ꝓ fenice tm̄ qui eſt cum
ipſi⁹ ſit niſi vnicum ſuppoſitum. ergo ꝑ illam regulam prius da
tam Si ſignum vl'e adueniat ei nō diſtribuit ipſum niſi pro vni
co ſuppoſito ergo regula coꝝ eſt falſa. ⁊ ſupra falſum fundat̃ qđ
concedim⁹. Secūdum p̄dicta querit̃ de hoc ſophiſmate omnis
homo eſt. ⁊ quodlibet differēs ab illo ē nōhomo. Probatio. hec
eſt vna copulatiua cui⁹ vtraqꝫ ꝑs ē vera. ergo ipſa ē vera. Impro
batio. omnis homo eſt. ⁊ quodlibet differēs ab eo ē nōhomo ſor
tes ē homo. ergo quodlibet differēs a ſorte ē nōhomo. qđ eſt fal
ſum. q̄2 hec eſt vna copulatiua cui⁹ altera pars ē falſa. ergo ipſa
tota ē falſa. Solutio. p̄ma eſt ſimplicit̃ vera. ⁊ improbatio pec-
cat penes fallaciam cōſequētis. quia differēs ab omni homīe in
min⁹ eſt q̄ꝫ differēs a ſorte. q̄2 differēs ab omni homīe ſupponit
ſolum ꝓ alijs reb⁹ ab homine. Sꝫ differēs a ſorte ſupponit pro
eiſdem ⁊ etiam pro alijs hominib⁹ a ſorte. Vn̄ bene ſequit̃. diffe
rēs ab omni homīe. ergo differēs a ſorte. ⁊ eſt loc⁹ a ꝑte ſubiecti-
ua ad ſuū totum. ſꝫ ſi huic ꝓpoſitioni differēs ab omni homīe ap
ponat̃ ſignum erit ꝓceſſus ab inferiori ad ſuperi⁹ cum diſtributi
one ⁊ ſic incidit fallacia cōſequētis in improbatiōe ſcđm vnū ꝓ-
ceſſum. quia duplex eſt ꝓceſſus in improbatiōe. quia ſcđm vnuꝫ
proceſſum a toto bene ſequit̃. omnis homo ē. ergo ſortes ē. ⁊ ē lo
cus a toto in quātitate. ſed nō ſequit̃. hoc ē differēs ab omni ho-
mine ergo differēs a ſorte ſꝫ eſt fallacia conſequētis ſicut hic oīs
homo ē. ergo omne aīal eſt ¶ Item querit̃ de hoc ſophiſmate. om Queſtio
nis homo ⁊ ali⁹ homo ſunt. Probatio. ſortes ⁊ ali⁹ homo ſunt.
plato ⁊ ali⁹ homo ſunt ⁊ ſic de alijs. ergo omnis homo ⁊ alius ho
mo ſunt. Improbatio. ali⁹ eſt relatiuū diuerſitatis ſubſtātie. ēgo
ſupponit ꝓ diuerſo homīe. ſed nō eſt ali⁹ homo ab omni homine
ergo p̄ma eſt falſa. Solutio. p̄ma eſt ſimplicit̃ falſa ⁊ ꝓbatio pec
cat ſcđm fallaciam figure dcōnis a plurib⁹ determīatis ſuppoſi-
tionib⁹ ad vnam determīatā q̄2 iſte termin⁹ alius hꝫ determīatā
ſuppoſitionem in premiſſis ⁊ in cōcluſione. Item ꝓbatio peccat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

ſcd̄m fallaciam accidētis. qꝛ licet ſortes ⁊ plato ⁊ ſic de alijs inſe-
rāt omnem hoīem ſcd̄m ſe. nō tamē ſub hac copulatōe que ē. ois
et aliꝰ homo ſunt. vt cum dr̄ omnis homo ⁊ aliꝰ homo ſūt. ſicut
cognoſco coruſcum ſcd̄m ſe. nō tamē ſub hoc accn̄te qd̄ eſt veni-
re. Unde talis datr̄ regula. Quotieſcunqꝫ aliq̄d ſequitr̄ ſiue cōuer
ſim ſiue nō. ſi aliq̄d cōueniat vni qd̄ non cōueniat alteri. ⁊ ꝑ il-
lud cui cōuenit iferatr̄ de eo cui nō ſemꝑ ē fallacia accidētis Uer
bi grā homo eſt ergo ſubſtātia eſt. ⁊ ſpēs cōuenit homī ⁊ nō ſub-
ſtātie. ideo ſi ꝑ hominem inferatr̄ ſpēs de ſubſtātia eſt fallacia acci
dentis. vt homo eſt ſpēs ergo ſubſtātia eſt ſpecies. Similitr̄ hic.
riſibile eſt proprium ergo homo eſt proprium. Horum autem
que ꝯſequūtur q̄dam ſequūtur cōuerſim vt homo ⁊ riſibile. alia
non. vt homo et ſubſtantia. Dicto de hoc ſophiſmate reſtat di-
cere de iſto. omnis homo eſt omnis homo. ¶ Probatio ſortes
eſt ſortes. plato eſt plato. ⁊ ſic de alijs. ergo omnis homo eſt om
nis homo. Et vt vult Boetiꝰ. nulla ꝓpoſitio eſt verior illa in q̄
idem p̄dicatr̄ de omni homīe. ergo nulla eſt verior ipſa. ⁊ ꝑ conſe-
quēs eſt vera. Improbatio. ſua cōtradictoria eſt vera ſcꝫ illa. q̄-
dam homo nō eſt omnis homo. ergo ipſa eſt falſa. Item ad idē.
omnis homo ē omnis homo. ſꝫ ſortes eſt hō. ergo ſortes eſt om-
nis homo. ſyllogiſmꝰ eſt in darij. cōcluſio ē falſa. ergo aliqua pre
miſſa. nō minor ergo maior. ſꝫ maior eſt ſophiſma. ergo eſt fal
ſum. Solutio. p̄ma eſt ſimplicitr̄ falſa ⁊ ꝓbatio peccat ſcd̄m fal
laciam cōſequentis ab inſufficiēti enumeratiōe ſingularium. qꝛ
cum illis quas aſſumit debet ſumē has a parte ſubiecti. ſortes eſt
omnis homo. plato eſt omnis homo. ⁊ etiam iſtas a ꝑte predica-
ti. omnis hō eſt ſortes. omnis hō eſt plato. ⁊ ſic de alijs q̄s dimit
tit. ⁊ ſic peccat ſcd̄m cōſequēs ab inſufficiēti enumeratiōe ſingu
larium. Ad aliud dr̄ ꝙ ibi idem nō predicatr̄ de ſeipſo. ſed p̄dicatr̄
omnis hō. de homīe ſumpto ꝓ qualibet ſui ꝑte.

Nullus

Sequitr̄ de hoc ſigno nullꝰ. quod ſcat q̄m vniuerſalitr̄ nega-
tiue. Unde ſcat idem ſicut hoc ſignū omnis cum negatiōe
poſt poſita. ⁊ ideo. omnis nō. ⁊ nullus equipollēt. De hoc ſigno
nullꝰ talis datr̄ regula. Quotieſcunqꝫ hoc ſignū nullꝰ immediate
adiungitr̄ termino cōmuni cōfundit ipſum mobilitr̄ ⁊ diſtributiue
et ſilitr̄ terminū ꝯēm ſibi adiūctum mediate. vt nullꝰ hō eſt aſinꝰ
Unde p̄t fieri deſcēſus ſub ſubiecto ſic. ergo ſortes nō eſt aſinus
nec plato. ⁊ ſic de alijs ⁊ etiam ſub p̄dicato. ¶ Scd̄m p̄dicta q̄ri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

tur de hoc ſophiſmate. null⁹ hō̄ eſt oīs hō̄. pbaẗ ſic. ſortes non eſt
oīs hō̄. plato nō̄ eſt oīs hō̄. ⁊cūīs. ergo null⁹ hō̄ eſt oīs hō̄. pma ē
vera. vel ſic. ſua ꝯdictoria ē flā. ſcȝ iſta q̇dā hō̄ eſt oīs hō̄. ergo eſt
vera. Cōtra ibi p̄dicaẗ oppoſitū de oppoſito. ergo ē flā. Solutio
prima ē vera. ⁊ ad iprobationē rn̄deẗ ꝑ interēptionē. qꝛ ibi nō̄ p̄
dicaẗ oppoſitū de oppoſito. ſȝ remoueẗ oīs hō̄ ab hoīe ſumpto ꝑ
quolibet ſuo ſuppoſito ⁊ hoc eſt verꝫ

Sequiẗ de hoc ſigno nihil. qď ſꝫ idē qď null⁹. ſȝ includit in
ſe terminū recipiētem ſuā diſtributionē. qꝛ nihil ē ſignum
vl'e cū negatōe. ⁊ res ē termin⁹ recipiēs ei⁹ diſtributionē Scďm
predcā q̄riẗ de hoc ſophiſmate. Nihil vidēs ē aliq̇d vidēs. Pro
baẗ ſic Nō hāc rem vidēs ē aliq̇d vidēs. qꝛ nō̄ vidēs ſortē eſt vi
dēs platonē. nō̄ illā rē vidēs ē aliq̇d videns ⁊ ſic de alījs. g̊ nihil
vidēs ē aliq̇d vidēs. ergo pma ē vera Cōtra. ibi p̄dicaẗ oppoſitū
de oppoſito. ergo locutio ē falſa. Quidā diſtiguūt. Nihil vidēs
eſt aliq̇d vidēs. eo ꝙ hec dictio nihil p̄t eſſe acc̄i caſus. ⁊ ē ſenſus.
Nullā rem vidēs ē aliq̇d vidēs. vel p̄t eſſe nt̄i caſus. ⁊ ē ſenſus.
Nulla res vidēs ē aliq̇d vidēs. ⁊ ſm̄ hoc ponūt āphibologiā ex
ꝑte caſus. ſȝ hoc nō̄ ſoluit. qꝛ i vtroqȝ ſenſu ē flā. Sȝ alīj diſtin
guūt hāc iterꝫ nihil vidēs eo ꝙ negatio i hoc termino nihil p̄t ne
gare ꝑticipiū pmo poſitū. ⁊ ē ſenſus Nullā rem vidēs ē aliquid
vidēs. ⁊ ſic ē diuiſa. Vel p̄t negare hoc ꝟbū eſt. ⁊ tūc eſt ſenſus.
Quālibet rem vidēs nō̄ eſt aliq̇d vidēs. ⁊ ſic ē ꝯpoſita. ſȝ hoc nō̄
ſoluit. qꝛ in vtroqȝ ſenſu ē falſa cum oppoſita ponātur circa idē
Solutio. Dicēdum eſt ꝙ pma ſimpliciẗ eſt flā. ⁊ ꝓbatio peccat
penes fallaciā figure dcōnis a pluribus determīatis ad vnā deter
minatā hui⁹ termi. vidēs. qꝛ in p̄miſſis hȝ ſuppōem determinatā
et in ꝯcluſiōe ſilr̄. Vel peccat ſcďm fallaciā accn̄tis qꝛ q̄ȝuis vi
dere cōmunicaẗ oīb⁹ ſcďm ſe. nō̄ tn̄ ſcďm qď vniūtur in hoc toto
nihil vidēs. Vn̄ totum accidit ꝑti ⁊ eſſe vidēs aliq̇d aſſignaẗ in
eſſe vtriqȝ. Sciendum ē ꝙ oēs p̄miſſe ſunt duplices. qꝛ negatio
poteſt determīare ꝟbum vel participium vt dictum eſt pri⁹ Vn
de antiqui poſuerūt premiſſas eſſe duplices ꝓpter talem regulaꝫ
quam dabāt. Quotienſcūqȝ negatio ⁊ diſtributio includūtur in
vno termino ad quodcūqȝ referẗ vnum ⁊ reliquū. Vn̄ cum di
ſtributio poſita in obliquo nō̄ poſſit in predicta oratiōe attinge-
re ꝟbū ita neqȝ negatio. Itē idem ē iudiciū de iſtis ſophiſmatib⁹.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Nullum caput habẽs eſt aliqđ caput habẽs. A nullo homīe diſ
ferẽs eſt ab aliquo homine differẽs ꝛc.

Sequit̃ de ſignis diſtributiuis duoꝝ. ꝛ talia ſunt neuter et
vterqꝫ Et differũt a p̄dictis quia omnis null⁹ ꝛ ſimilia di-
ſtribuũt ꝑ omnib⁹ indiuiduis termi cõmunis. ſed vterqꝫ ꝛ neu-
ter diſtribuũt ſolum ꝑ duob⁹ per demõſtrationem. vt vterqꝫ iſto
rum. neuter iſtorũ. ¶ Scd̃m p̄dicta querit̃ de hoc ſophiſmate.
Ab vtroqꝫ iſtoꝝ enũciatum eſt veꝝ. Poſito ꝙ ſortes dicat deum
eſſe. plato vero dicat hominem eſſe aĩal ꝛ ambo dicãt ſimul homi
nem eſſe aſinum. ꝛ illi duo demõſtrent̃ ꝑ hoc ꝓnomẽ iſtoꝝ. Pro
batio. A ſorte enũciatum eſt veꝝ. a platone enũciatum eſt verũ.
ergo ab vtroqꝫ iſtoꝝ enũciatum eſt veꝝ. Cõtra. ab vtroqꝫ enũcia
tum ẽ verum. ſꝫ nihil enũciatum ẽ ab vtroqꝫ iſtoꝝ niſi hominez
eſſe aſinum. ergo hominem eſſe aſinũ eſt veꝝ. qđ falſum eſt. So
lutio. p̃ma eſt vera. ꝛ ꝓbatio peccat ſcd̃m fallaciam accidẽtis. ſi-
cut habet̃ ab ariſtotele hec ꝓpoſitio ponit̃ eſſe vera. Omnium cõ
trarioꝝ eadem ẽ diſeiplina. ꝛ tamẽ nulla particularis diſciplina
eſt omnium cõtrarioꝝ. ſed diſciplina cõmuniter ſumpta. Unde
hic eſt fallcia accidẽtis omniũ cõtrarioꝝ ẽ eadem diſciplina. ſed
nulla ẽ diſciplina niſi hec vel illa. ꝛ ſic de aliijs. ergo omnium cõ-
trarioꝝ hec eadem ẽ diſciplina. vel iſta quod falſum eſt. Simili
ter hic. homo eſt ſpecies. ſed null⁹ eſt homo niſi ſortes vel plato.
et ſic de aliijs. Ee ſic eſt fallrcia accidẽtis in ꝓpoſito. quia hec di-
ctio enũciatum eſt. ꝛ hec dictio verum tenet̃ pro ipſo in cõmuni
et ſic ab vtroqꝫ iſtoꝝ enũciatum eſt veꝝ. Unde enũciatum nõ te-
net̃ pro particulari enũciato ab vtroqꝫ. Un̄ particulare enũcia-
tum ab vtroqꝫ accidit enũciato in cõmuni. ſicut particulare infe
ri⁹ accidit ſuo ſuperiori. ꝛ veꝝ aſſignat̃ vtriqꝫ in eſſe. Et appella
tur ſuperi⁹ hic. omne quod eſt maius ſiue ſit eſſentiale ſiue accidẽ
tale. Quidam tamẽ dicũt. ꝙ prima eſt ſimplicit̃ falſa. ꝛ dicunt
ꝙ enũciatum accipit̃ pro particulari enũciato ab vtroqꝫ. ꝛ ſimili
ter verum ꝑ particulari. Et ꝓbatio peccat ſcd̃m fallaciam figu
re dictiõis a plurib⁹ determinatis ad vnam determinatã hui⁹ ter
mini enũciatum. ꝛ hui⁹ termini veꝝ. ſed prima ſolutio melior ẽ
et ſubtilior.

Sequitur de hoc ſigno neuter quod ſignificat idem. qđ vter
qꝫ cum negatione ſibi ꝑpoſita Unde ſicut null⁹ de ſe habet
diſtributionem ꝛ negationem ſimiliter ꝛ neuter. ſed neuter ẽ di-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

ſtributiuū duoꝝ tm̄. Item q̄rit̄ de hoc ſophiſmate. Neutꝝ oculū
habēdo tu potes videre. Probatio. dextꝝ oculum non habēdo tu
potes videre. ſiniſtꝝ oculum nō habēdo tu potes videre. ergo ꝑma
eſt vera. Cōtra. Neutꝝ oculum habēdo tu potes videre. ergo neu
tꝝ oculum habēs. vel dum neutꝝ oculū habes tu potes vidē qđ
falſum ē. Cōſequētia ptz. qꝛ gerūdia termīata in o hn̄t reſolui.
per dum. ꝑ ſi. vel ꝑ qꝛ. ſꝫ vtroqꝫ mō eſt flā. ergo ꝑma ē falſa So
lutio. ꝑma ē falſa ꝓbatio peccat ſcđm fallaciā accidētis. qꝛ poſſe
videre cōuenit ꝑtib⁹ ſcđm ſe. ſcꝫ ꝓut ſunt diuiſe. ſꝫ nō ↄuenit eis
ꝓut ſunt vnite in ſuo toto. Vn̄ hoc ptz ꝑ primā regulā. cum ad
partes ſequat̄ totū vt ꝑtās vidēdi cōuenit partib⁹ ⁊ non toti ideo
ſi partes inferant̄ de toto ibi ē fallacia accidētis

Habito de ſignis diſtributis partiū ſubiectiuaꝝ. Cōſequent̄
querit̄. vtꝝ negatio habeat vim diſtribuēdi ſiue cōfundēdi Queſtio
Et dꝛ ꝙ ſic. qꝛ Ariſtoteles in ꝑmo perihermenias dt. qꝛ ille cō-
tradicūt. homo eſt iuſt⁹ nō homo eſt iuſt⁹. ergo altera ē vniuerſa
lis cum ſubijciat̄ termin⁹ cōmunis. ſed nō niſi hic. nō homo ē iu
ſtus. ergo ille termin⁹ homo diſtribuit̄. ſꝫ nō eſt ibi aliquid a quo
diſtribuit̄ niſi negatio. ergo diſtribuit̄ a negatiōe. Cōtra. Si ne
gatio habeat vim cōfundēdi. ergo ſicut iſta eſt incōgrua. omnis
ſortes currit. ſimilit̄ hec nō ſortes currit. quod eſt falſum quia q̄ꝫ
uis ſignum diſtributiuū nō poſſit addi termino ſingulari. tamē
negatio bene poteſt addi. Item vbicūqꝫ eſt diſtributio ibi eſt ter-
minus cōmunis ſumptus vniuerſaliter ergo oportet ꝙ ibi ſit di
ctio ſignificās quoniam vniuerſaliter ſed ſignum vniuerſale ſig
nificat quoniam vniuerſaliter tātummodo. negatio vero nō. er-
go nō habꝫ vim diſtribuēdi quod cōcedimus dicētes. ꝙ negatio
non cōfundit ſed negat hoc quod poſt ſe inuenit. Unde cum ad
iungitur termino cōmuni negat ipſum. ſed ad negationem ſupe
rioris ſequitur negatio cuiuſlibet inferioris. eo ꝙ deſtructo ſupe-
riori deſtruitur quodlibet eius inferius. ergo negatio nō confun
dit. ſed negat quod poſt ſe inuenit. ſiue ſit vniuerſale ſiue particu
lare. Solutio autem ptz ad hoc qđ obijcit̄. qꝛ ꝙ hec eſt vniuerſa
lis nonhomo eſt iuſtus. hoc non eſt propter naturam diſtributio
nis exiſtentis in negatione. ſed hoc eſt quia negatur homo in cō-
muni quo remoto remouetur quodlibet eius inferius. Item ſo-
let poni quedam diſtributio aptitudis. vt omnis homo timet in
mari id eſt aptus natus eſt timere in mari. Item ſolet poni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

diſtributio accõmodata . vt celum tegit oĩa p̃ter ſeipm̃. ⁊ deꝰ crea-
uit oĩa alia a ſe. ſed iſta duo genera diſtributõis nõ ſunt ita ꝓpa
ſicut alia.

Totus

SEquit̃ de hoc ſigno totꝰ qḋ eſt diſtributm̃ partiũ integraliũ
vt hic totꝰ ſortes ẽ albꝰ. Eſt em̃ ſenſus ſortes ſcḋm q̃libꝫ
ſui ꝑtem ẽ albꝰ. ad quam ſeq̇tur. q̃libet ꝑs ſortis eſt alba. Proba
tio. ĩ hac. totꝰ ſortes ſubijcit̃ albedi ſcḋm ſe. ⁊ ꝑtes eiꝰ non ſm̃ ſe.
ſꝫ ꝓut ſunt ĩ ſuo toto ſiue ſub forma totiꝰ. ergo nõ ſubijciunt̃ albẽ
dĩ niſi ꝑ totum. ⁊ ſic ꝑ ꝓus ſequit̃ hec. ſortes ſcḋm q̃libet partẽ
ſui ẽ albꝰ ⁊ poſtea illa q̃libet ꝑs ſortis ẽ alba. Item in hac. totꝰ ſor
tes ẽ albꝰ. totus ſubijcit̃ albedĩ in rc̃itudĩe. ꝑtes autem ĩ obliq̇ta-
te. q꞉ in eo qḋ eſt totũ ꝑtes ĩtelligũtur ĩ obliq̃s. ⁊ in eo qḋ eſt pars
totum ſumit̃ oblique. qḋ ptꝫ ꝑ diuiſionẽ eiꝰ quod ẽ totũ vt domꝰ
eſt ex pariete tecto ⁊ fundamẽto. ⁊ ſortes eſt ex partibꝰ. ergo illud
qḋ eſt totũ dat ĩtelligẽ ꝑtes obliq̃s ergo ad hãc. totꝰ ſortes ẽ albꝰ.
immediate ſequit̃ hec. ſortes ſcḋm q̃libet ſui ꝑtem ẽ albꝰ. ⁊ me
diate ſequit̃ iſta. q̃libet ꝑs ſortis ẽ alba. Itẽ ad idem. illud qḋ eſt
pars nõ hꝫ eſſe niſi ab eo qḋ eſt totũ. q꞉ non hꝫ ꝑfectionem. niſi
ab eo. ergo nõ ſubijcit̃ alicui niſi ꝑ totũ. ergo totũ prius ſubijcit̃.
ergo ad hãc. Totꝰ ſortes ẽ albꝰ immediate ſequit̃. ſortes ſcḋm q̃
libet ſui ꝑtem ẽ albꝰ. ⁊ mediate q̃libet ꝑs ſortis ẽ alba ¶ Scḋm

Queſtio

predicta q̃rit̃ de hoc ſophiſmate. Totꝰ ſortes ẽ minor ſorte. Pro
batio. q̃libet ꝑs ſortis ẽ minor ſorte. g̃ ſortes ſcḋm q̃libet ſui ꝑtẽ
eſt minor ſorte. Cõtra. Totꝰ ſortes ẽ minor ſorte. ergo ſortes eſt
minor ſorte. Solutio. ꝓma eſt vera ſcꝫ hec. totus ſortes ẽ minor
ſorte. Et ꝓbatio peccat ſcḋm accidẽs. q꞉ in iſta Totꝰ ſortes ẽ mi
nor ſorte. p̃dicatum attribuit̃ partibꝰ quibꝰ vere cõuenit. ſorti au
tem nõ ꝯuenit. Et ideo hec ẽ ſimpliciť falſa. Sortes ẽ minor ſor
te. Et ideo ſi partes inferãt eſſe minorẽ ſorte de toto. ſiue de ſorte.
erit fallacia accidẽtis ꝑ vnam regulã ſupradictã. Un̄ totꝰ ſortes
eſt res ſubiecta ⁊ ſortes accidit ei. ⁊ eſſe minor ſorte aſſignat̃ vtri-
qꝫ ineſſe. Etiam ĩprobatio peccat ſcḋm quid ad ſimpliciť. q꞉ iſta
totꝰ ſortes eſt minor ſorte. nõ ponit ſortẽ ſcḋm ſe. ſed ſcḋm ſuas
partes. ⁊ ideo ponit ſortẽ ſcḋm quid eſſe minorẽ ſorte. ita cũ ſim-
pliciť inferatur . ergo ſortes eſt minor ſorte peccat ſcḋm quid ad
ſimpliciť. ſicut ſortes ſcḋm pedem eſt minor ſorte. Item ĩ quibuſ
dam ſeq̇tur. totus ſortes ergo ſortes. vt totꝰ ſortes eſt albus ergo
ſortes eſt albꝰ. ⁊ in quibuſdam nõ. Querit̃ in quibꝰ eſt ⁊ in quibꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

non. Sciēdum ꝙ ſunt quedam accidētia que indifferēter cōue
niūt parti ⁊ toti. vt ſunt albꝰ. niger. calidum. frigidum. augeri.
minui. ⁊ i talibꝰ bene ſeqtur. totus ſortes ergo ſortes. Alia ſunt
accidētia que ꝯueniūt partibꝰ ⁊ non toti. vel ecōuerſo toti ⁊ non
partibꝰ vt totalitas. minoritas. paruitas. ⁊ i talibus nō ſequitur
totus ſortes ergo ſortes.

SEquit̄ de ſignis diſtributiſ accidētium inter que primo di
cendum eſt de ſignis diſtributis qualitatis. Dicitur autem
ſignum diſtributiuū qualitatis quod diſtribuit res ſe habētes ꝑ
modum qualitatis vt qualelibet. cuiꝰ particulare eſt aliqualibet.
ſed tūc obijcit̄ ꝙ ſi accidēs multiplicet̄ multiplicato ſubiecto er-
go cū ſigna diſtributia ſubſtātie diſtribuāt ſiue multiplicēt ſub-
iectum. oportet ꝙ multiplicēt ſiue diſtribuant ipſum accidens.
ergo ſigna diſtributiua accidētium ſuperfluūt. Ad hoc dicendū
eſt. ꝙ duplex eſt multiplicatio accidētis. qꝛ quedam eſt multipli
catio ſcd̄m numerū ⁊ hec fit ꝑ ſignum diſtributiuū ſubſtantie. vt
omnis homo albus currit. Alia eſt multiplicatio ſcd̄m ſpēm. ⁊
hec fit ꝑ ſigna diſtributiua accidētis. vt qualelibet currit id ē res
habēs qualem cūqꝫ qualitatem currit. ¶ Circa ꝓdicta querit̄ de
hoc ſophiſmate Quodlibet qualelibet de quolibet tali ſcit ipm̄ eē
tale. quale ipſum eſt. poſito ꝙ ſortes ſciat grāmaticam. logicam
rhetoricam. ⁊ plato ⁊ cicero ſimilit̄ ⁊ ſciant ſe habere eas. ⁊ ſunt
alij tres homīes. quorum vnus ſciat logicam. alter grāmaticam
et alius rhetoricam ⁊ iſti neſciant ſe habere eas. et de alijs nihil
ſciant. ⁊ alij ſciaut de ſe ⁊ de iſtis ⁊ non ſint plures homines ne-
qꝫ plures qualitates. Probatio. hoc qualelibet de quolibet tali
ſcit ipſum eē tale quale ipſum eſt. ⁊ ſic de ſecūdo ⁊ tercio ⁊ nō ſunt
plura qualelibet. ergo quodlibet qualelibet de quolibet tali ſcit ip
ſum eſſe tale quale ipſum eſt. Cōtra. Quodlibet qualelibꝫ ⁊c̄. er-
go quodlibet grāmaticum de quolibet tali ſcit ipſum eſſe tale q̄le
ipſum eſt. Solutio. ꝓma eſt vera. ⁊ improbatio peccat ſcd̄m fal-
laciam cōſequentis ab inferiori ad ſuperius cum diſtributione ſu
perioris. quia qualelibet ſupponit tātum ꝓ tribus ꝓmis. ſꝫ grā-
maticus ſupponit ꝓ eiſdem. ⁊ etiam pro aliquo qui habet gram-
maticam tantum. ⁊ ita grammaticum eſt in plus q̄ꝫ qualelibet.
Unde ſi apponatur ſignum vniuerſale diſtributiuū ſic. quodli-
bet qualelibet ⁊c̄. ergo quodlibet grammaticum fit conſequens.
vt hic omnis homo, ergo omne animal, ⁊ ſimiliter in vltimo. vt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

de quolibet qualelibet ergo de quolibet grammacico. cum dicit de
quolibet tali.

De ſignis diſtributivis quantitate

Sequitur de ſignis diſtributiuis quantitatis et ſunt illa
que diſtribuūt res ſe habentes per modum quantitatis.
vt quotienſcumqꝫ quantumcunqꝫ. Et ſecundum hoc queritur
de hoc ſophiſmate. Quotenſcunqꝫ fuiſti pariſius totiens fuiſti
homo. Probatio. Una vice fuiſti pariſius. et illa vice fuiſti ho
mo. Alia vice fuiſti pariſius et illa vice fuiſti homo. et ſic de aliȷs
ergo quotienſcunqꝫ fuiſti pariſius totiens fuiſti homo. Im-
probatio. Quotienſcumqꝫ fuiſti pariſius. totiens fuiſti homo.
ſed bis fuiſti pariſiꝰ. ergo bis fuiſti homo. quod falſum eſt. quia
hec dictio bis importat interruptionem eius cui adiungitur ſed
actus eſſendi hominem non fuit interruptus in te. Solutio
prima eſt falſa. Ad probationem autem reſpondendum eſt per
interruptionem. quia ſecunda pars copulatiue eſt falſa. ſcilicet
illa vice fuiſti homo. quia adhuc nulla vice fuiſti homo eo ꝙ non
dum vita fuit terminata vt iterum inciperes viuere. et poſtea ter
minaretur. quod tamen requiritur ad hoc ꝙ bis fuiſſes homo. ſi
cut bis incipitur curſus et bis terminatur ad hoc quod aliquis
bis currat. ¶ Et nota ꝙ bis non importat interruptionem tem

Nota

poris. ſed tantum actus illius adiungitur. Ad terminum au-
tem ſequitur interruptio. Si autem formaretur ſic paralogiſ-
mus. quandocumqꝫ fuiſti pariſius fuiſti homo. ſed bis fuiſti pa
riſius. ergo bis fuiſti homo. prima eſt vera. et improbatio peccat
ſecundum fallaciam figure dictionis. ex mutatione predicamen
ti. quia quandocunqꝫ eſt in predicamento quando. et bis in pre
dicamento quantitatis. quia eſt de genere quantitatis diſcrete

De infinito

Sequitur de infinito quod quinqꝫ modis dicitur. Pri-
mo modo dicitur infinitum quod non poteſt pertranſi-
ri. vt vox dicit̄ inuiſibilis quātum ad viſum. qꝛ ē inuiſibilis. eo
ꝙ nō eſt apta nata videri. Alio mō dicit̄ infinitū qđ hꝫ trāſitū im
perfectū. eo ꝙ nōdum eſt terminatum. tamē aptum natum ē ter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

minari. vt dum aliquis tranſit ſpacium. ⁊ nondum peruenit ad
ſuum finem. Tercio modo dicitur infinitum ſcd̄m appoſitionē
vt numerus augmentabilis eſt in infinitum. appoſitione vnita/
tis vel alterius numeri. Quarto modo dicitur infinitum ſcd̄m
diuiſionem. vt continuū. omne autem continuū diuiſibile eſt in
infinitum. Unde ſic definitur ab ariſtotele in quarto phiſicorum
Continuū eſt diuiſibile in ſemper diuiſibilia Alio modo dicitur
infinitum vtroqꝫ modo ſcilicet per appoſitionem ⁊ diuiſionez vt
tempus. cum enim tempus ſit continuū eſt diuiſibile in infinitū
in diuiſione. ⁊ cum poſt vnum tempus veniat aliud tempus. ſic
per appoſitionē vnius temporis ad aliud eſt infinitum. Et quo
ad has tres vltimas ſignificationes definitur ſic infinitum. In/
finitum eſt cuius quantitatem accipientibus ſemper eſt extra ſu
mere. vt ſi poſt vltimam partem linee accipiatur alia. ⁊ poſt alte
ram tercia. ⁊ nunq̄ꝫ poſſit attingi terminus eius. ideo linea dici/
tur infinita. Solet poni ꝙ infinitum quandoqꝫ ſumitur ꝓ ter/
mino communi. ⁊ tunc iſta propoſitio. Infinita ſunt finita equi
ualet huic. Aliqua infinita ſunt finita Quandoqꝫ ſumitur pro
ſigno diſtributiuo. ⁊ tunc illa equipollet huic quo ad diſtributio
nem. quolibet plura ſunt finita. Et probat̄ ſic. Uno plura ſunt
finita. duobus plura ſunt finita tribus plura ſunt finita ⁊ ſic de
alijs. ergo quolibet plura ſunt finita. ⁊ ſic dicitur facere interſca
larem diſtributionem. vel interruptam vel diſcontinuam. quia
hec dictio plura in prima propoſitione ſupponit pro duobus. et
deinceps in ſecunda pro tribus ⁊ ſic gradatim ⁊ ſcalariter aſcen/
dendo. ⁊ ſic iſta oratio quolibet plura facit diſtributionem inter/
ſcalarem. quia pro alijs ſupponit hoc quod dico quolibet. et pro
alijs hoc quod dico plura ſcd̄m numerum aſcendendo. vt dictuꝫ
eſt. ¶ Circa predicta queritur de hoc ſophiſmate. Infinita ſunt
finita Probatio. Duo ſunt finita. tria ſunt finita. ⁊ ſic ī infinitū
ergo infinita ſunt finita. Improbatio. ibi predicatur oppoſituꝫ
de oppoſito. ergo loquutio eſt impoſſibilis. Poteſt etiam ſic ꝓ/
bari. quelibet plura ſunt finita. ergo finita ſunt finita.
Solutio. quidam diſtinguūt. eo ꝙ infinitum eſt equiuocum ad
infinitum quo ad nos. ⁊ ad īfinitum ſimpliciter. Unde ſi ſuma
tur infinitum quo ad nos prima poteſt eſſe vera. ⁊ non predica/
tur oppoſitum de oppoſito. quia infinite quo ad nos ſunt ſtelle.
et arene maris que non ſunt infinite ſimpliciter. Si autē ſuma

Continuum

Infinitum

Queſtio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

tur infinitum ſimpliciter. eſt ſimpliciter falſa. ⁊ predicatur oppoſitum de oppoſito. Alij autem diſtinguūt eo ꝙ infinitum poteſt eſſe terminus communis. ⁊ ſic prima eſt falſa. vel poteſt eſſe dictio ſyncathegreumatica importans in ſe diſtributionem. ſicut dictum eſt. ⁊ ſic ponunt eam eſſe veram. ſed neutra iſtarum ſolutionum valet. quia ſi remoueatur vtraqꝫ diſtinctio. ⁊ ſumatur infinitum ſimpliciter. ⁊ ſcd̄m quod eſt terminus communis adhuc remanet probatio ⁊ improbatio huius ſophiſmatis. Unde dicendum eſt. ꝙ prima ſimpliciter eſt falſa. ⁊ probatio peccat ſcd̄m quid ad ſimpliciter. quia infinitum appoſitione eſt infinitum quodammodo ⁊ non ſimpliciter. Unde cum accipit partes numeri ſcd̄m appoſitionem. vt duo tria non accipit infinitum ſimpliciter ſed quodāmodo ſiue ſcd̄m quid. ⁊ ideo non poteſt ex his inferri infinitum ſimpliciter.

¶ Et hec de diſtributionibus dicta ſufficiant.

¶ Finiunt ſummule Petri hiſpani
bene emēdate ⁊ correcte Dauētrie
In platea epiſcopi. Anno dn̄i. M.
cccc. xci. Uiceſimaquinta Januarij

Arceo 10 c i
Ago 20 cc i
Audio 24 cc vii
Cubo 2 iii
Crepo c v
Cuſo c v
Cuno 7 vi
Cluo 4 viii
Cenſeo 8 viii
Caudeo 10 c i
Curro 11 c ii
Cedo 12 c ii
Cano 13 c iii
Cingor 13 c iii
Cello 18 c viii
Colo 14 cc
Cado 23 cc viii
Capio 27 cc vi
Cerno 23 cc viii
Dico ab 1 iiii
Do 6 vii
Duco 16 c vi
Dico ib 12 c iii
Exulto 6 vi
Emo 18 c viii
Eo 28 cc viii
ffido ab 4 viii
ffero 16 c iiii
ffendo 14 c vii
ffacio 19 c viii
ffido ib 29 cc iiii
ffligo 26 cc vii
ffundo 26 cc vi
Gero 17 c v
Gruo 22 cc ii

Habeo 8 c
Iuro c iiii
Indulgeo 10 c i
Lego ab c iiii
Lacto 7 v
Libo 4 vii
Licto 11 c ii
Loquor 17 c vi
Linquo 18 c viii
Lego ib 20 cc i
Maneo 10 c
Mitto 11 c i
Mergo 17 c v
Molior 28 cc viii
Nuo 18 c viii
Noſco 18 c viii
Nitor 22 cc ii
Oro c v
Oleo 8 viii
Puto 1 ii ii
Pario 2 ii
Porto 7 v
Penitet 6 vi
Preſtolor 6 vi
Plico 4 viii
Pono 13 c iiii
Plodo 22 cc ii
Peto 16 c v
Pendo 16 c vii
Pello 14 c vii
Plecto 18 c viii
Paro ab 2 viii
Paro ib 27 cc
Pecto 26 cc vi
Pedio 28 cc viii
Premo 10 c i
Quero 14 c viii
Rideo 10 c
Rogo 7 v
Rapio 29 cc iiii

Rego 21 cc ii
Ruo 26 cc vii
Sipo 17
Spiro 17
Sto 3 iii
Sero 3 iiii
Sacio 7 vi
Sideo 4 viii
Stigo 8 viii
Suffoco 6 vi
Sedeo 9 c
Soleo 10 c
Sequor 13 c iii
Struo 20 cc
Sero 21 cc ii
Surgo 21 cc ii
Specio 22 cc ii
Scribo 23 cc iii
Soluo 27 cc v
Sumo 29 cc v
Sapio 27 cc vi
Scando 26 cc vii
Sopio 24 cc vii
Sentio 24 cc viii
Sum 28 cc viii
Tamino 3 iii
Trico c iiii
Teſtor 7 vi
Teneo 9 c
Tendo 20 cc
Traho 22 cc iii
Tango 29 cc v
Tingo 26 cc vii
Vonco 10 c i
Vecto 17 c v
Vello 14 c viii
Verro 14 c viii
Vemo 24 cc viii

ΤΕΛΟϹ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58

Composita verbor[um] ad heribertu[m] colomensem :·
O felix colonia mixta aug[ue] mema barbaror[um] rabies

Gaude dei genitrix virgo imaculata
Aue maria Gaude que gaudium ab
angelo suscepisti Aue maria Gaude
que genuisti eterni luminis claritatem
Aue maria Gaude mater Aue maria
Gaude dei genitrix virgo tu sola
mater innupta te laudat om[n]is factura

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23
24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39
40 50 60 70 80 90 100 1000

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 58